

ආර්ථික විද්‍යාව

3 වන පාඩම - Video 01

වෙළෙඳපොළට රජය
මැදිහත් ආකාර

දේශක - කුමන් විරහන්තුදිගේ
BA (sp) Economics (SUSL)

කුමන් විරහන්තුදිගේ

වෙළෙඳපොළට රජය මැදිහත් වන ප්‍රධාන ආකාර

ඉල්ලුම් සැපයුම් බලවේග මගින් තීරණය වන වෙළෙඳපොළ සමතුලිතය මගින් සමාජයක් තුළ භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය කිරීමේ සහ බෙදාහැරීමේදී කිසියම් ආකාරයක වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි.

එසේ වුව ද සමාජීය, දේශපාලන හා ආර්ථික දෘෂ්ටිකෝණවලින් බලා මෙම වෙළෙඳපොළ සමතුලිතය සමාජයට අහිතකර වේ යැයි යන විවිධ මත පළ කෙරේ.

මේ නිසා නිදහස් වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරීත්වයට විවිධ ස්වරූපවලින් රජය මැදිහත් වනු දක්නට ලැබේ.

මෙලෙස වෙළෙඳපොළට රජය මැදිහත් වන ප්‍රධාන ආකාර කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- බදු පැනවීම
- සහනාධාර ලබා දීම
- මිල පාලනය
- මිල ස්ථායීකරණය

වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාවලියට ආණ්ඩුව මැදිහත් වන සුලබ ම ආකාරයක් වන්නේ නිෂ්පාදකයන්ගෙන් හා පාරිභෝගිකයන් ගෙන් බදු අය කිරීම යි.

විවිධ අරමුණු ඇති ව ආණ්ඩුව බදු අය කිරීම් සිදු කරන අතර නිෂ්පාදනය හෝ පරිභෝජනය කරනු ලබන ඒකකයක් මත නිශ්චිත රුපියල් ප්‍රමාණයක බදු අය කිරීම හෝ භාණ්ඩයේ වටිනාකම මත කිසියම් ප්‍රතිශතයක් බදු වශයෙන් අය කිරීම හෝ ලෙසින් බදු අය කිරීමේ ප්‍රධාන ස්වරූප දෙකක් දැකිය හැකි ය.

මෙලෙසින් බදු අය කිරීම් නිසා ඉල්ලුම්, සැපයුම් තත්ත්ව වෙනස් වන බැවින්, ඉල්ලුම් සැපයුම් බලවේග මගින් තීරණය වන වෙළෙඳපොළ සමතුලිතයෙහි වෙනස්කම් හට ගනී.

සහනාධාර ලබා දීම

බදු අය කරන්නා සේ ම රජය නිෂ්පාදකයන්ට හා පාරිභෝගිකයන්ට සහනාධාර දීම ද සිදු කරයි.

සහනාධාර දීම් නිසා ද ඉල්ලුම්, සැපයුම් තත්ත්ව වෙනස් වන බැවින්, ඉල්ලුම් සැපයුම්බලවේග මගින් තීරණය වන වෙළෙඳපොළ සමතුලිතයෙහි වෙනස්කම් හට ගනී.

මිල පාලනය

බදු අය කිරීම් හා සහනාධාර ලබා දීම් හැරුණු විට රජය මිල ප්‍රතිපත්ති මගින් ද, ඉල්ලුම් සැපයුම් බලවේග මගින් තීරණය වූ සමතුලිත අගයන් වෙනස් කරන අවස්ථා ද පවතී.

මිල ප්‍රතිපත්ති යටතේ පාලනය කරන ලද මිල ගණන් හඳුන්වා දීම වර්තමානයේ විවිධ ආණ්ඩු විසින් අනුගමනය කරනු ලබන සුලබ ක්‍රියාමාර්ගයකි.

එහි දී ආණ්ඩුව නීති මගින් මිල නියම කිරීමේ කාර්යයට අවතීර්ණ වීමක් සිදු කරන අතර ඒ නිසා වෙළෙඳපොළ යාන්ත්‍රණයේ ක්‍රියාකාරිත්වය නිෂ්ක්‍රීය වීමක් සිදු වේ.

නීති මගින් ආණ්ඩුව නියම කරනු ලබන මෙවැනි මිල පාලන ප්‍රතිපත්ති ස්වරූප දෙකකි.

- 1) උපරිම මිල සීමා නියම කිරීම
- 2) අවම මිල සීමා නියම කිරීම

මිල ස්ථායීකරණය

නිෂ්පාදිත භාණ්ඩවල මිල ගණන් නිරන්තරයෙන් උච්චාවචනය වනවිට ආර්ථිකය තුළ මිල අස්ථායීතාවයක් හට ගනී. එවැනි මිල අස්ථායීතාවයන් වැළැක්වීම අරමුණු කර ගෙන ආණ්ඩු විසින් විවිධ මිල ස්ථායීකරණය ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.

ආර්ථික විද්‍යාව

3 වන පාඩම - Video 02

බදු පැනවීම ප්‍රස්ථාර
මගින්

බදු පැනවීම

සැපයුම්කරුවන් සහ ගැනුම්කරුවන් මත බදු පැනවීම, ආණ්ඩුවක් විසින් වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාවලියට මැදිහත් වන සුලබ ම අවස්ථාවක් ලෙස සැලකිය හැකිය.

භාණ්ඩ මත පනවනු ලබන බදු අනුපාතිකවල ස්වරූප දෙකකි.

- 1) ප්‍රතිශතක බද්ද
- 2) ඒකක බද්ද

ප්‍රතිශතක බද්ද

නිෂ්පාදනය හෝ පරිභෝජනය හෝ කරන භාණ්ඩයේ වටිනාකම මත කිසියම් ප්‍රතිශතයක් බදු වශයෙන් අය කර ගැනීම ප්‍රතිශත බද්දක් වශයෙන් හඳුන්වයි.

නිදසුන -

- සීනි 1 Kg වටිනාකම මත 2% ක බද්දක් පැනවීම

ඒකක බද්ද

නිෂ්පාදනය හෝ පරිභෝජනය කරනු ලබන භාණ්ඩ ඒකකයක් මත කිසියම් රුපියල් ප්‍රමාණයක් බදු වශයෙන් අයකර ගැනීම ඒකක බද්දක් පැනවීම යන්නෙන් අදහස් වේ.

මෙය නිශ්චිත බද්දකි.

නිදසුන්

- සීනි කිලෝග්‍රෑම් එකක් සඳහා රුපියල් 10/-ක් බදු අය කිරීම
- පාන් රාත්තකලකට රුපියල් 2/- ක බද්දක් අය කිරීම
- රෙදි මීටරයකට රුපියල් 3/- ක් බදු අය කිරීම

සැපයුම්කරු මත ඒකක බදු පැනවීමේ නිසා සිදු වන්නේ නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහළ යෑමයි.

මේ නිසා සැපයුමෙහි අඩු වීමක් සිදු වන අතර, බද්දේ ප්‍රමාණයෙන් සැපයුම් වක්‍රය වමට විතැන් වීමක් ද සිදු වේ.

මෙලෙසින් ඒකක බද්දක් පැනවීම නිසා වෙළෙඳපොළ සමතුලිතයට වන බලපෑම ලේඛන, ප්‍රස්තාර හා සමීකරණ මගින් පෙන්වුම් කළ හැකි ය.

සැපයුම්කරු මත ඒකක බද්දක් පැනවූ විට එම බද්ද සැපයුම් ලේඛනයට, සැපයුම් වක්‍රයට සහ සැපයුම් සමීකරණයට පහත ලෙස බලපෑම් එල්ල වේ.

බද්ද සැපයුම් ලේඛනයට ගැලපීම

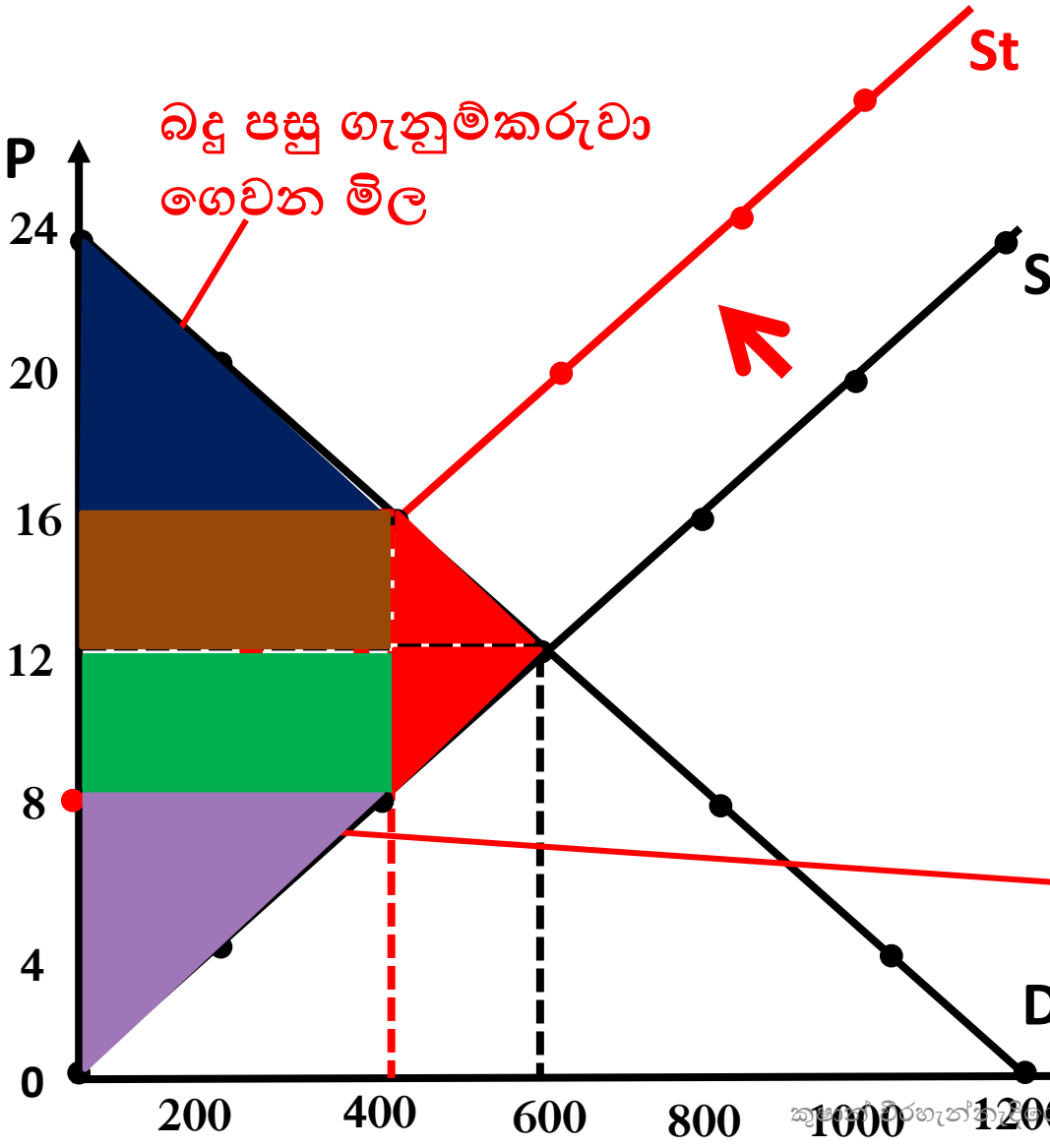
මිල P	සැපයුම් ප්‍රමාණය Qs	ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය Qd
0	0	1200
8	200	1000
16	400	800
24	600	600
32	800	400
40	1000	200
48	1200	0

ආණ්ඩුව මෙම භාණ්ඩයේ සෑම විකුණුම් ඒකකයකින් ම රුපියල් 8.00 ක බද්දක් අය කරන බව සිතමු. මේ නිසා වෙළෙඳපොළ නව සැපයුම් ලේඛනය පහත පරිදි වේ.

මිල P	බද්ද	බදු පසු මිල	සැපයුම් ප්‍රමාණය Qs	ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය Qd
0	8	8	0	1200
4	8	12	200	1000
8	8	16	400	800
12	8	20	600	600
16	8	24	800	400
20	8	28	1000	200
24	8	32	1200	0

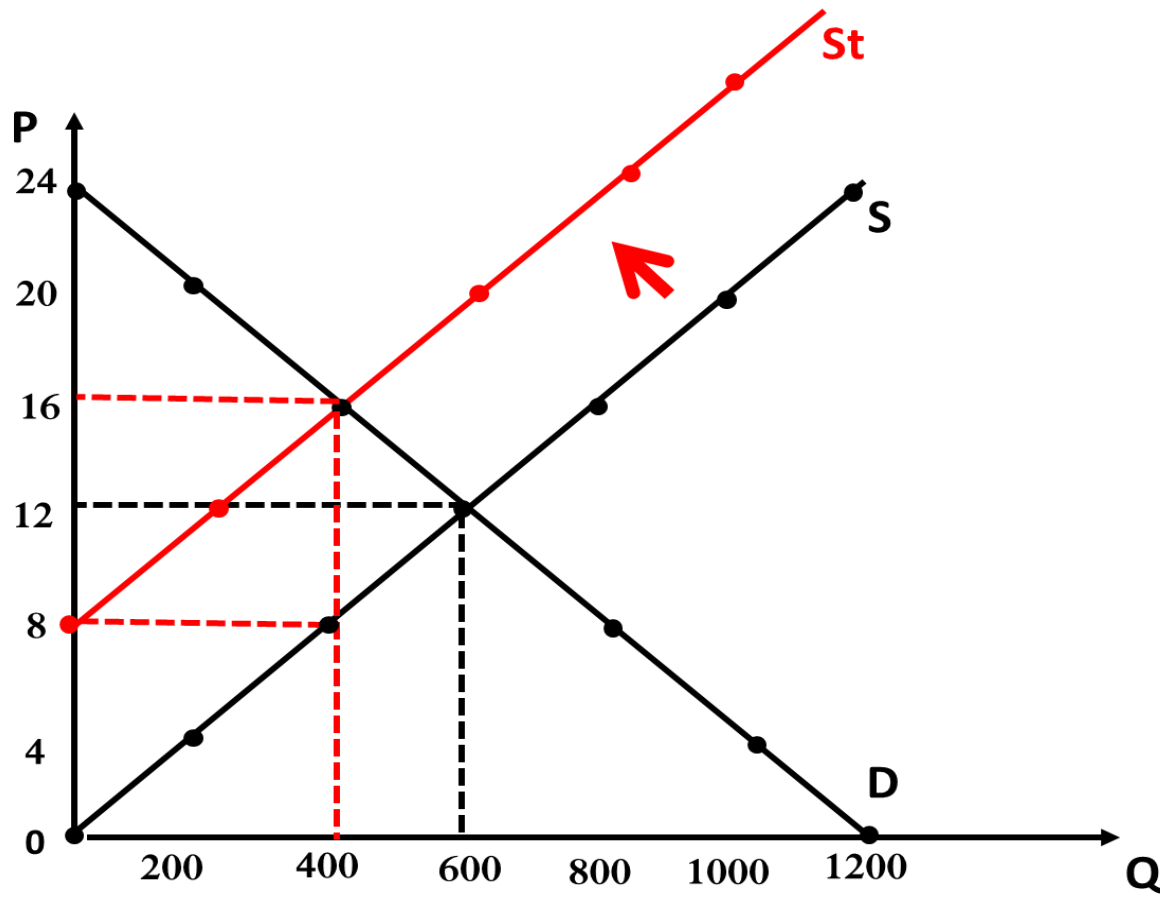
ඒකක බද්ද නිෂ්පාදකයාට පිරිවැයක් වන බැවින් බද්ද පැනවීම නිසා සැපයුම් ප්‍රමාණය අඩු වී ඇති බව වගු සටහනෙන් පැහැදිලි වේ.

ඒකක බද්ද පැනවීමට පෙර ඉල්ලුම් සහ සැපයුම් තොරතුරු සහ බද්ද පැනවීම නිසා නව සැපයුම් ලේඛනයෙන් දැක්වෙන ආකාරයට සැපයුම අඩු වීම පිළිබඳ තොරතුරු පහත පරිදි ප්‍රස්තාර සටහනක් මගින් දැක්විය හැකි ය.

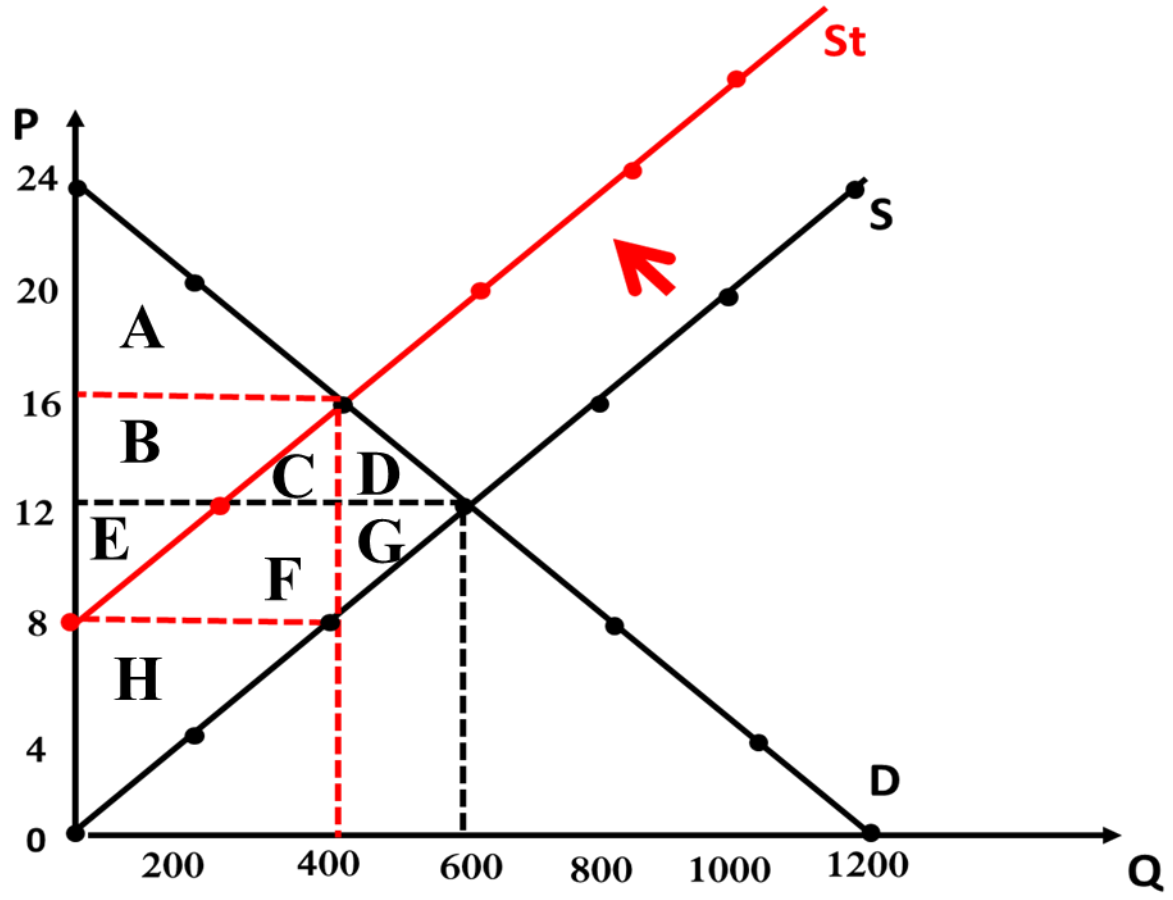

මිල P	බද්ද	බදු පසු මිල	සැපයුම් ප්‍රමාණය Qs	ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය Qd
0	8	8	0	1200
4	8	12	200	1000
8	8	16	400	800
12	8	20	600	600
16	8	24	800	400
20	8	28	1000	200
24	8	32	1200	0

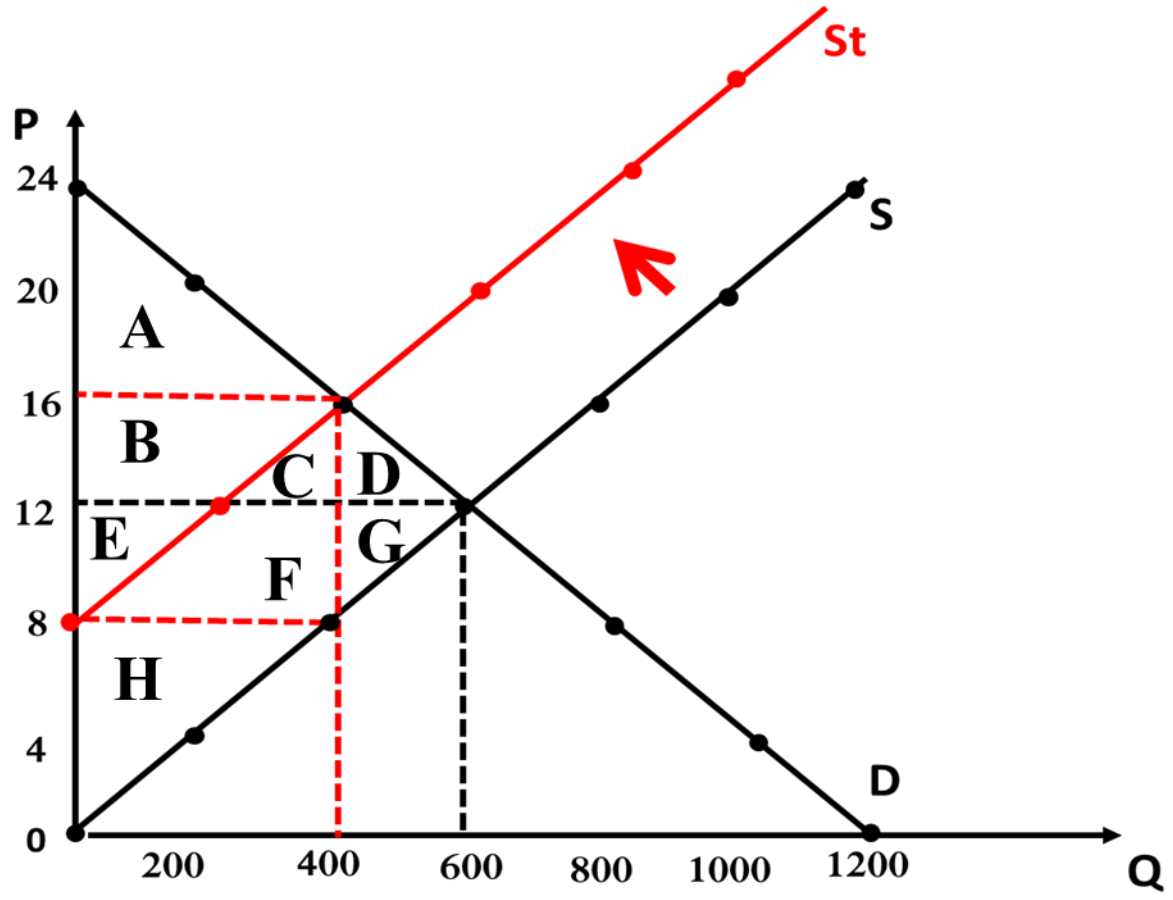
බදු පසු නිෂ්පාදකයා ලබන මිල

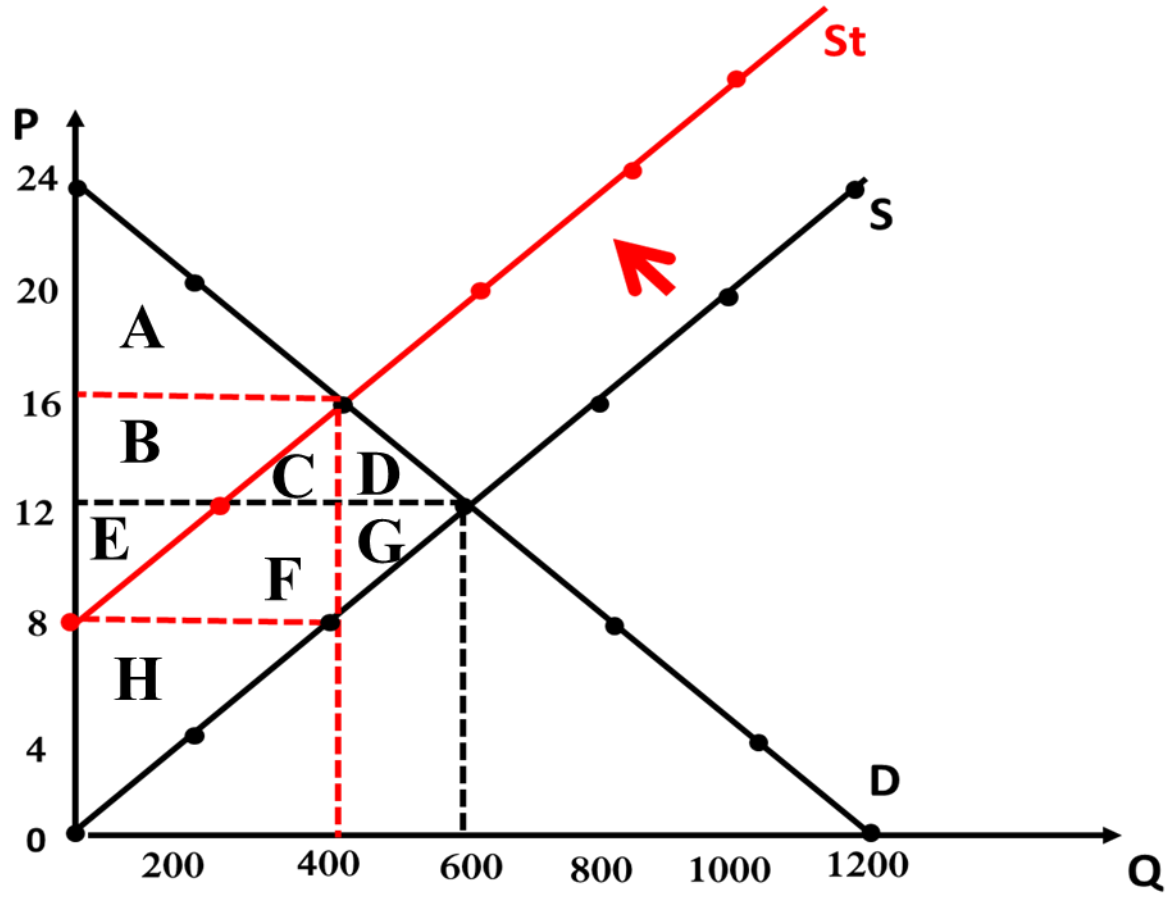
	බදු පෙර	බදු පසු
සැපයුම් වක්‍රය	S	St
සමතුලිත මිල (ගැනුම්කරුවා ගෙවන මිල)	12	16
සමතුලිත ප්‍රමාණය	600	400
නිෂ්පාදකයා ලබන මිල	12	8

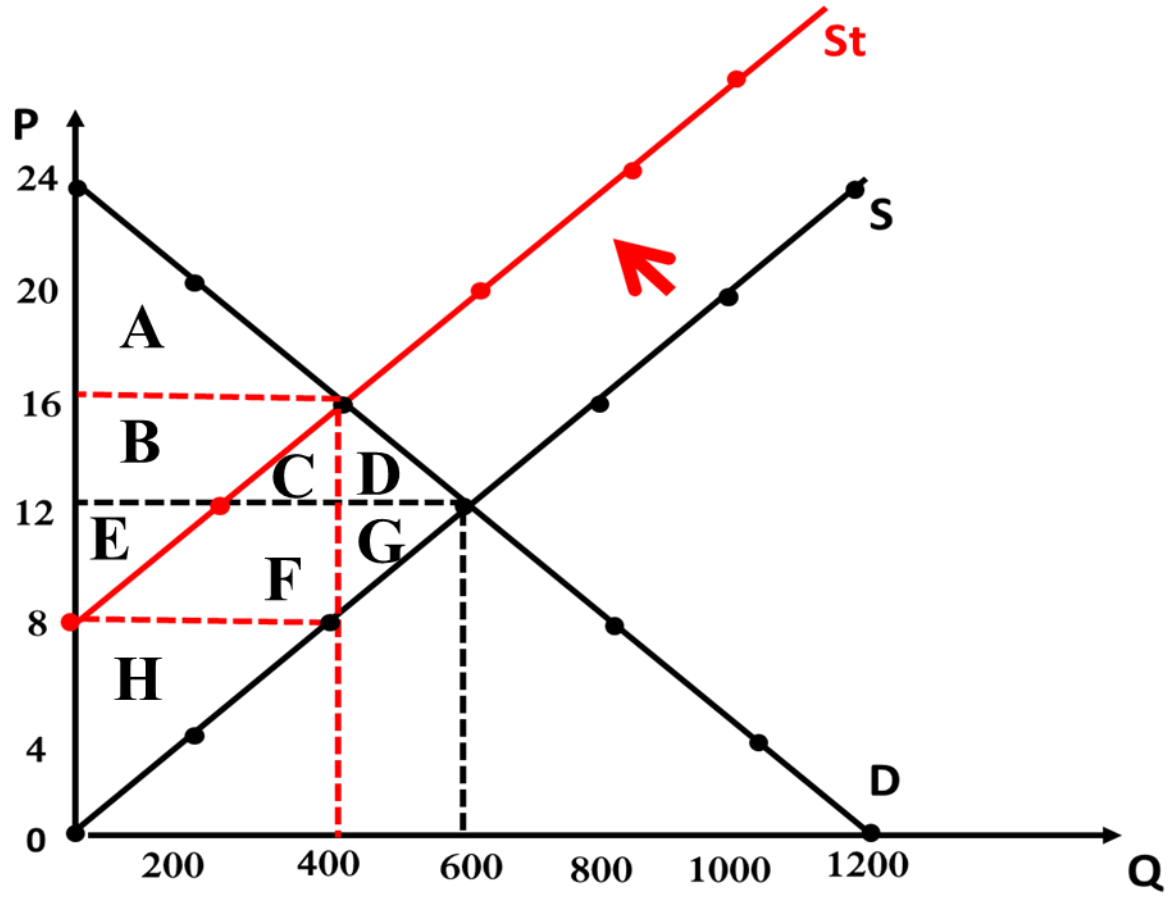
	බදු පෙර	බදු පසු	වෙනස
පාරිභෝගික අතිරික්තය	$A + B + C + D$ $24 - 12 \times 600$ <hr/> 2 <u>රු 3600</u>	A $24 - 16 \times 400$ <hr/> 2 <u>රු 1600</u>	- (B + C + D) <hr/> <u>රු 2000</u>

	බදු මෙහර	බදු පසු	වෙනස
නිෂ්පාදන අතිරික්තය	$E + F + G + H$ $12 - 0 \times 600$ <hr/> 2 <u>රු 3600</u>	H $8 - 0 \times 400$ <hr/> 2 <u>රු 1600</u>	- (E + F + G) <hr/> - රු 2000

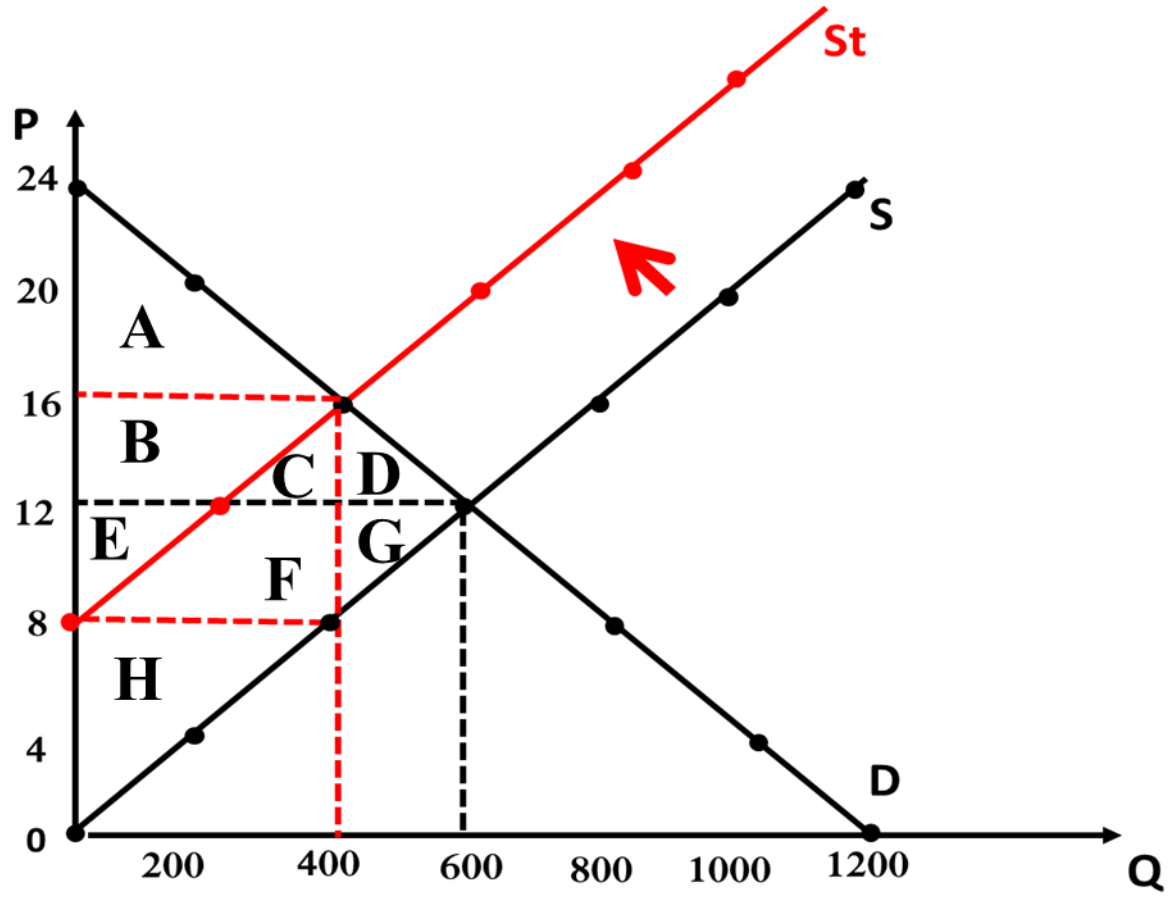

	බදු පෙර	බදු පසු	වෙනස
ආර්ථික අතිරික්තය	$A+B+C+D+E$ $+F+G+H$ රු 3600 + රු 3600 <u>රු 7200</u>	$A+H$ රු 1600 + රු 1600 <u>රු 3200</u>	$-(B+C+D+E$ $+F+G)$ <u>රු 4000</u>

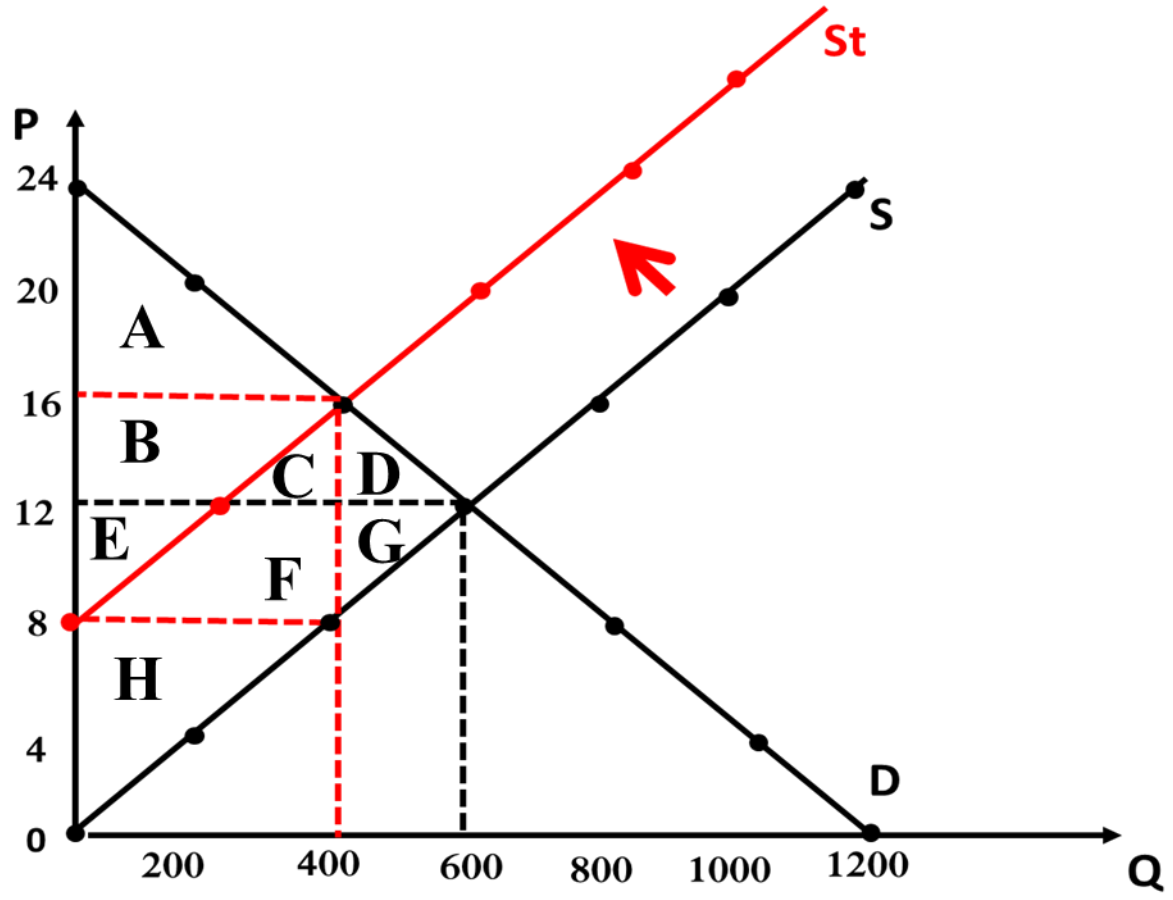
	බදු පසු
පාරිභෝගික බදු බර	B+C
	රු 4 x 400
	<u>රු 1600</u>

කුමන් විරහන්තැදිමත්

	බදු පසු
නිෂ්පාදක බදු බර	E+F
	රු 4 x 400
	<u>රු 1600</u>

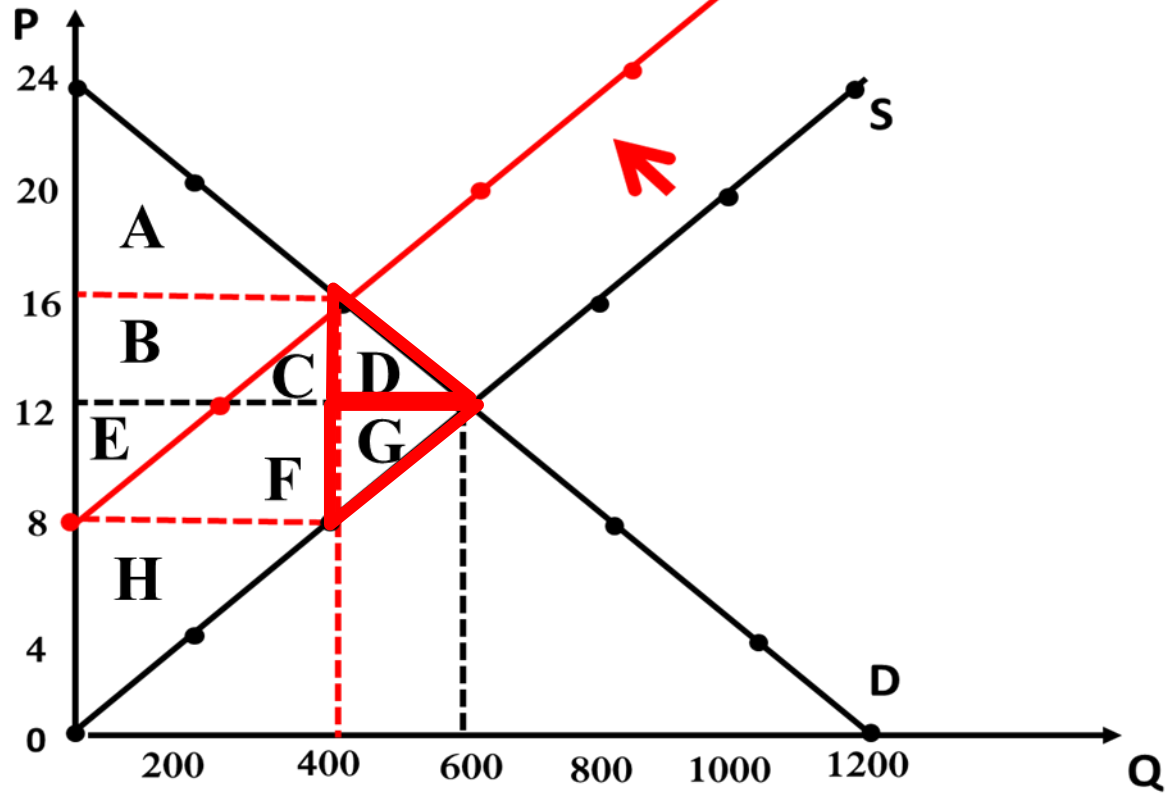
කුමන් විරහන් නැදි

	බදු පසු
රාජ්‍ය බදු අයහාරය	B+C+E+F
	රු 8 x 400
	<u>රු 3200</u>

කුමන් විරහන් නැදිමේ

සුභසාධනයේ අහිමි වීම / අධි බදු බර St

01 ක්‍රමය

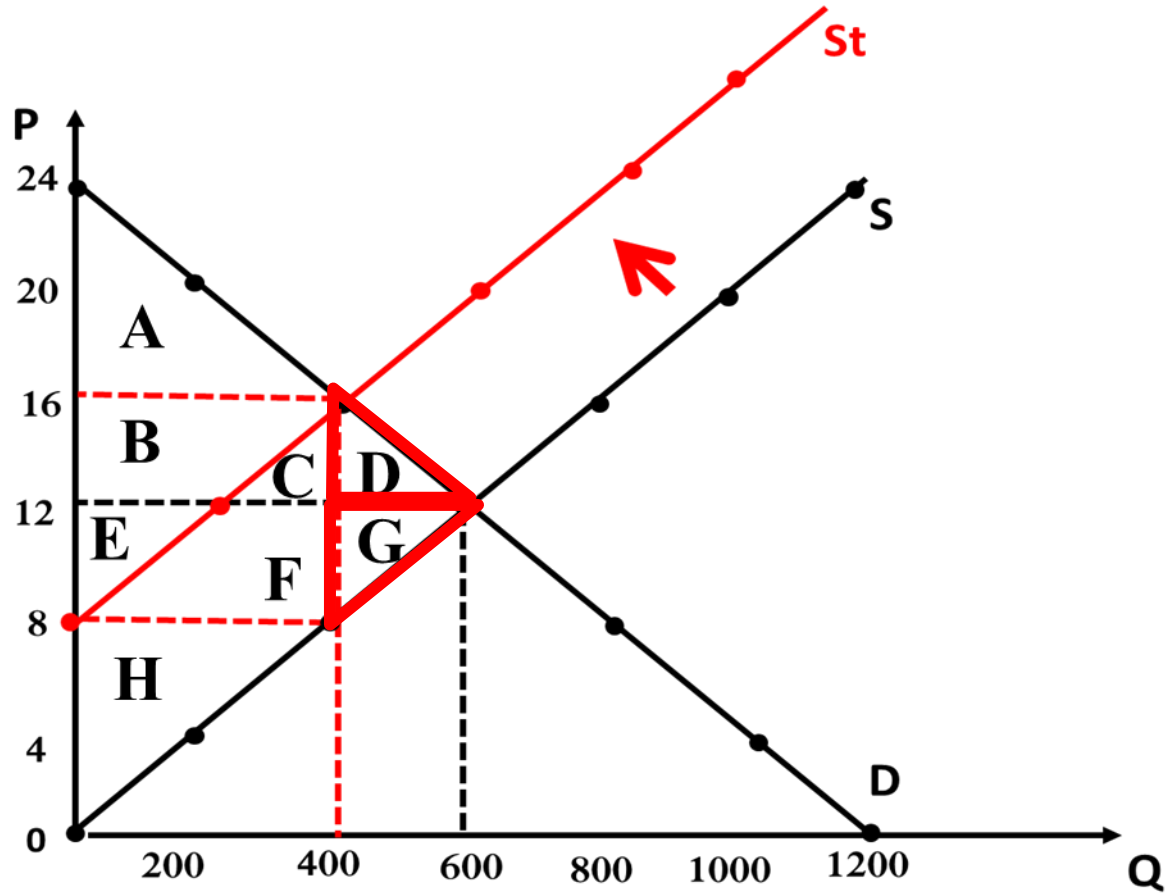
ඒකක බද්ද නිසා සමස්ත

සමාජයට වූ අහිමි වීම = රජයේ ආදායම - ආර්ථික අතිරික්තයේ අහිමි වීම

රු 3200 - රු 4000

රු - 800

02 ක්‍රමය

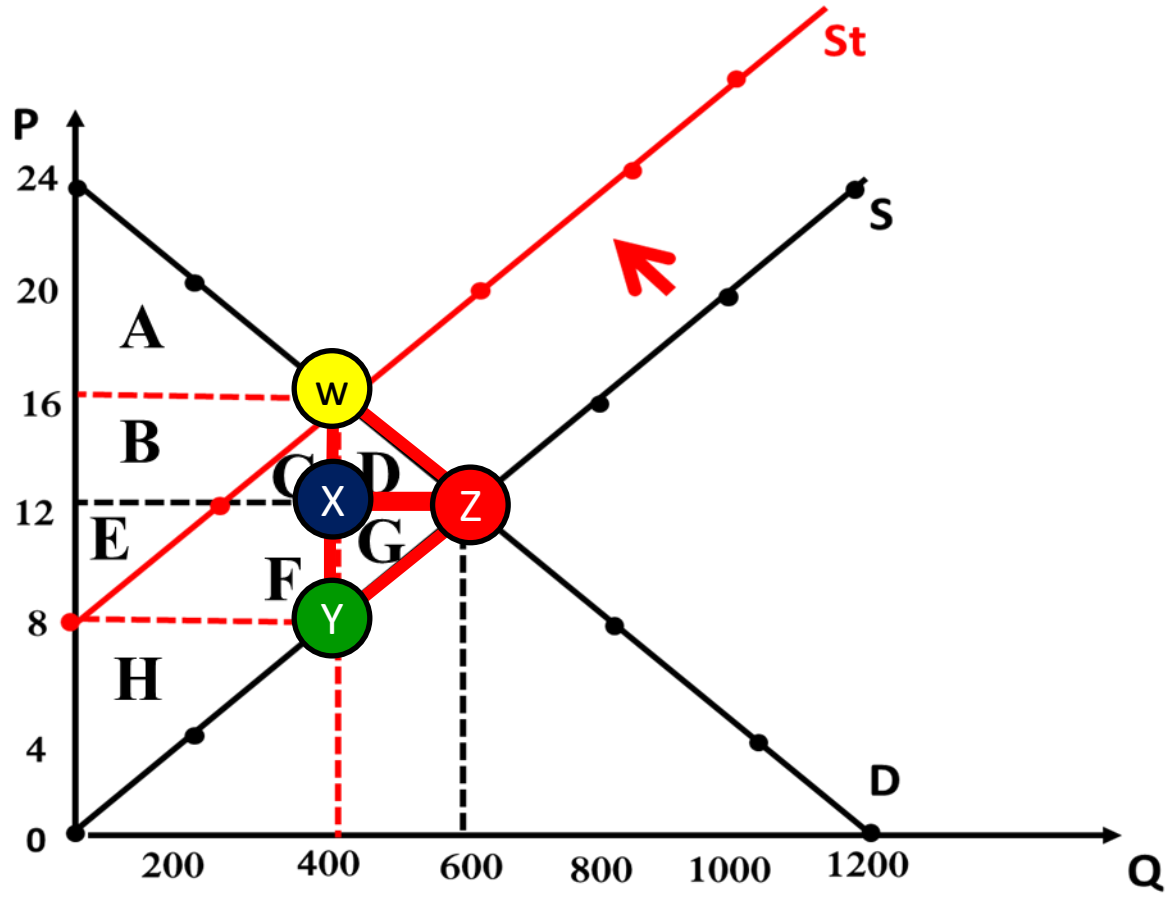

ඒකක බද්ද නිසා සමස්ත පාරිභෝගික නිෂ්පාදක රජයේ සමාජයට වූ අහිමි වීම = අතිරික්ත වෙනස + අතිරික්ත වෙනස + ආදායම

$(r_1 - 2000) + (r_1 - 2000) + r_1 3200$

$r_1 - 800$

03 ක්‍රමය

ඒකක බද්ද නිසා සමස්ත සමාජයට වූ අහිමි වීම =

$$\frac{\triangle WY \times \triangle XZ}{2} = \frac{8 \times 200}{2} = \underline{\underline{800}}$$

ක්‍රමානුකූල වර්ගජය

ආර්ථික විද්‍යාව

3 වන පාඩම - Video 03

බදු පැනවීම සමීකරණ
මගින් විසදීම

බදු පැනවීම සමීකරණ මගින් විසඳීම

- ඉල්ලුම් සමීකරණය $Q_d = 100 - 5P$
- සැපයුම් සමීකරණය $Q_s = -20 + 5P$

බදු අය කිරීමට ප්‍රථම සමතුලිත මිල හා සමතුලිත ප්‍රමාණය සෙවීම

සමතුලිත මිල සෙවීම

$$Q_d = Q_s$$

$$100 - 5P = -20 + 5P$$

$$100 + 20 = 5P + 5P$$

$$120 = 10P$$

$$\frac{120}{10} = P$$

$$12$$

$$\underline{\underline{P = 12}}$$

සමතුලිත ප්‍රමාණය සෙවීම

$$Q_d = 100 - 5P$$

$$Q_d = 100 - 5 \times 12$$

$$Q_d = 100 - 60$$

$$\underline{\underline{Q_d = 40}}$$

උපරිම ඉල්ලුම් මිල, සමීකරණයක් මගින් පහත පරිදි සොයා ගත හැකි ය.

$$Q_d = 100 - 5P$$

$$0 = 100 - 5P$$

$$0 - 100 = -5P$$

$$\frac{-100}{-5} = P$$

$$\underline{\underline{P = 20}}$$

අවම සැපයුම් මිල, සමීකරණයක් මගින් පහත පරිදි සොයා ගත හැකි ය.

$$Q_s = -20 + 5P$$

$$0 = -20 + 5P$$

$$0 + 20 = 5P$$

$$\frac{20}{5} = P$$

$$\underline{\underline{P = 4}}$$

ආණ්ඩුව මෙම භාණ්ඩයේ සෑම විකුණුම් ඒකකයකින් ම රුපියල් 6.00 ක බද්දක් අය කරන බව සිතමු. මේ නිසා වෙළෙඳපොළ නව සැපයුම් සමීකරණය පහත පරිදි වේ.

$$Q_s = -20 + 5P$$

$$Q_{st} = -20 + 5(P - t)$$

$$Q_{st} = -20 + 5(P - 6)$$

$$Q_{st} = -20 + 5P - 30$$

$$\underline{\underline{Q_{st} = -50 + 5P}}$$

බදු අය කිරීමට පසු සමතුලිත මිල(ගැනුම්කරුවා ගෙවන මිල) හා සමතුලිත ප්‍රමාණය සෙවීම

සමතුලිත මිල සෙවීම

$$Q_d = Q_{st}$$

$$100 - 5P = -50 + 5P$$

$$100 + 50 = 5P + 5P$$

$$150 = 10P$$

$$\frac{150}{10} = P$$

$$\underline{\underline{P = 15}}$$

(ගැනුම්කරුවා ගෙවන මිල)

සමතුලිත ප්‍රමාණය සෙවීම

$$Q_d = 100 - 5P$$

$$Q_d = 100 - 5 \times 15$$

$$Q_d = 100 - 75$$

$$\underline{\underline{Q_d = 25}}$$

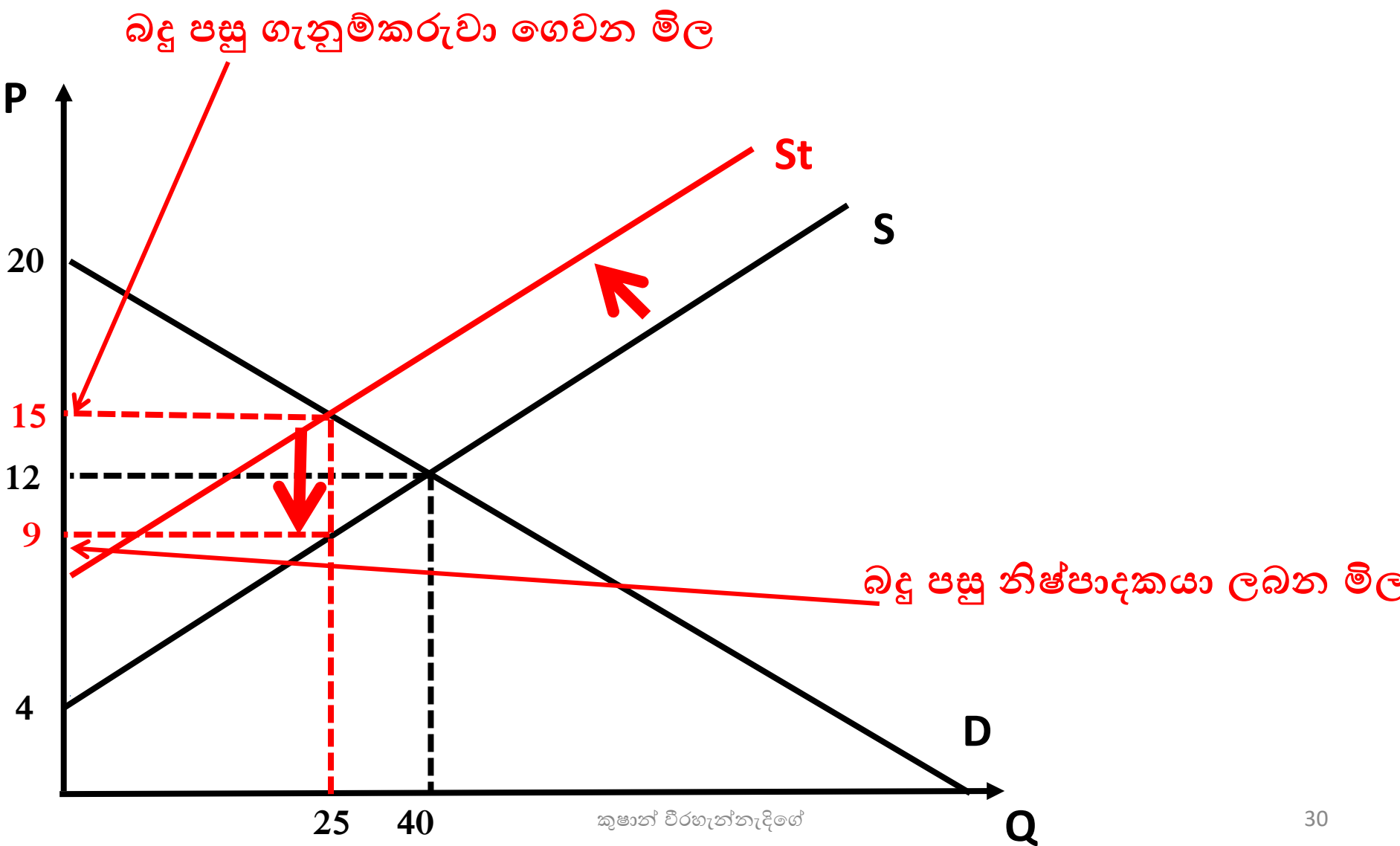
බදු අය කිරීමට පසු නිෂ්පාදකයා ලබන මිල

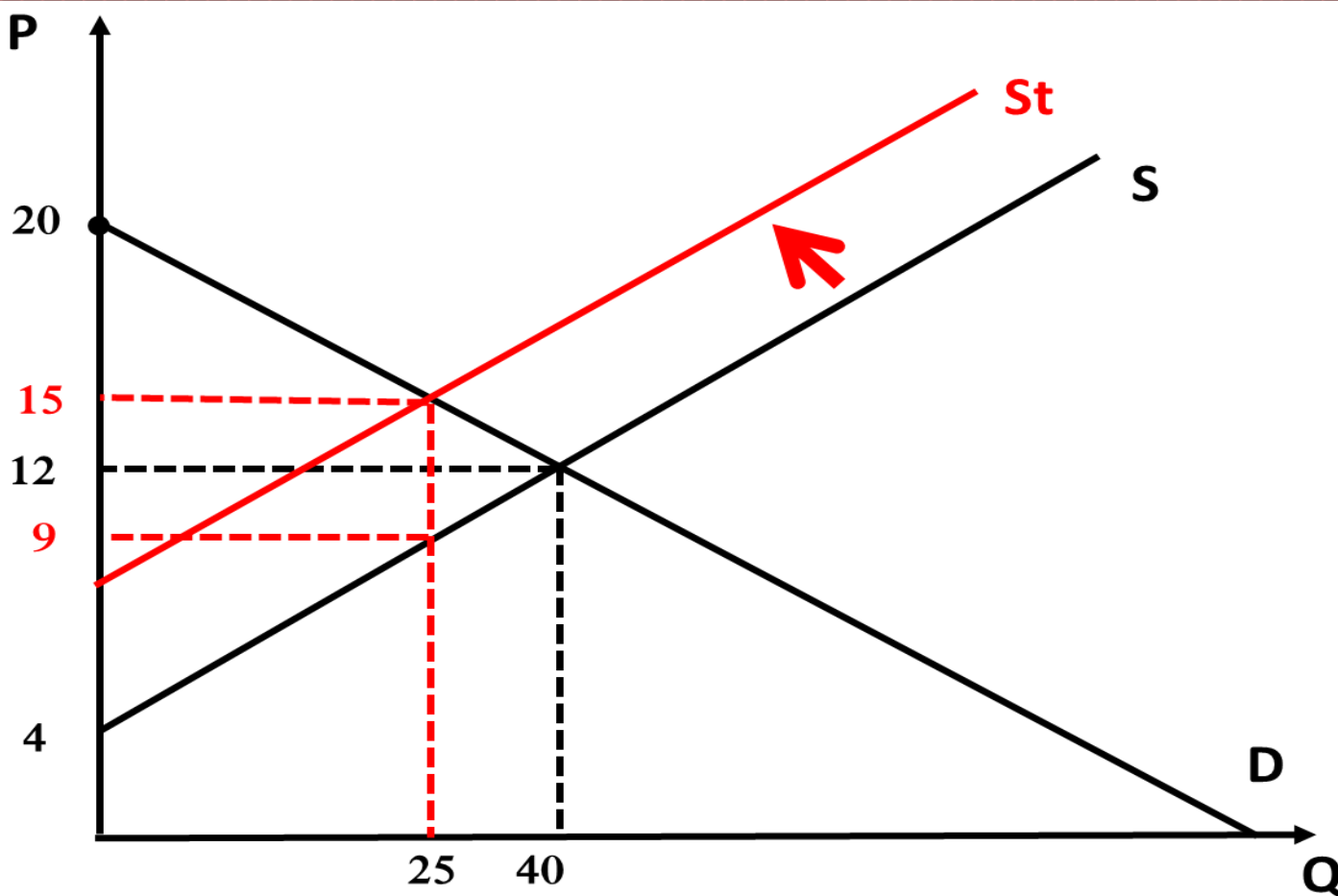
බදු අය කිරීමට පසු
නිෂ්පාදකයා ලබන මිල = බදු අය කිරීමට පසු
ගැනුම්කරුවා වෙත මිල - බද්ද

බදු අය කිරීමට පසු
නිෂ්පාදකයා ලබන මිල = 15 - 6

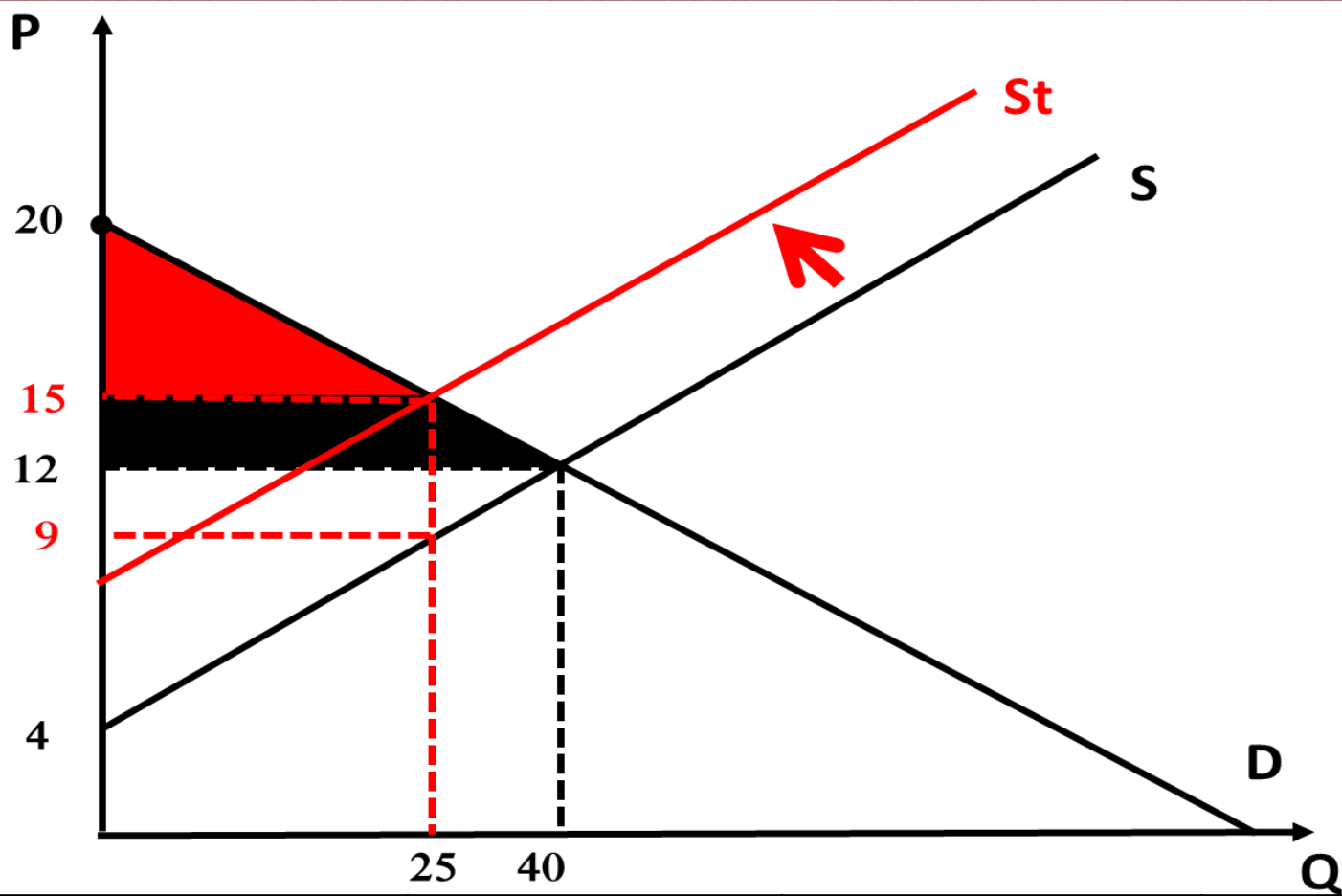
බදු අය කිරීමට පසු
නිෂ්පාදකයා ලබන මිල = 9

ඉහත තොරතුරු මත පදනම්ව ප්‍රස්ථාර සටහනක් කටුවට ඇඳගැනීම

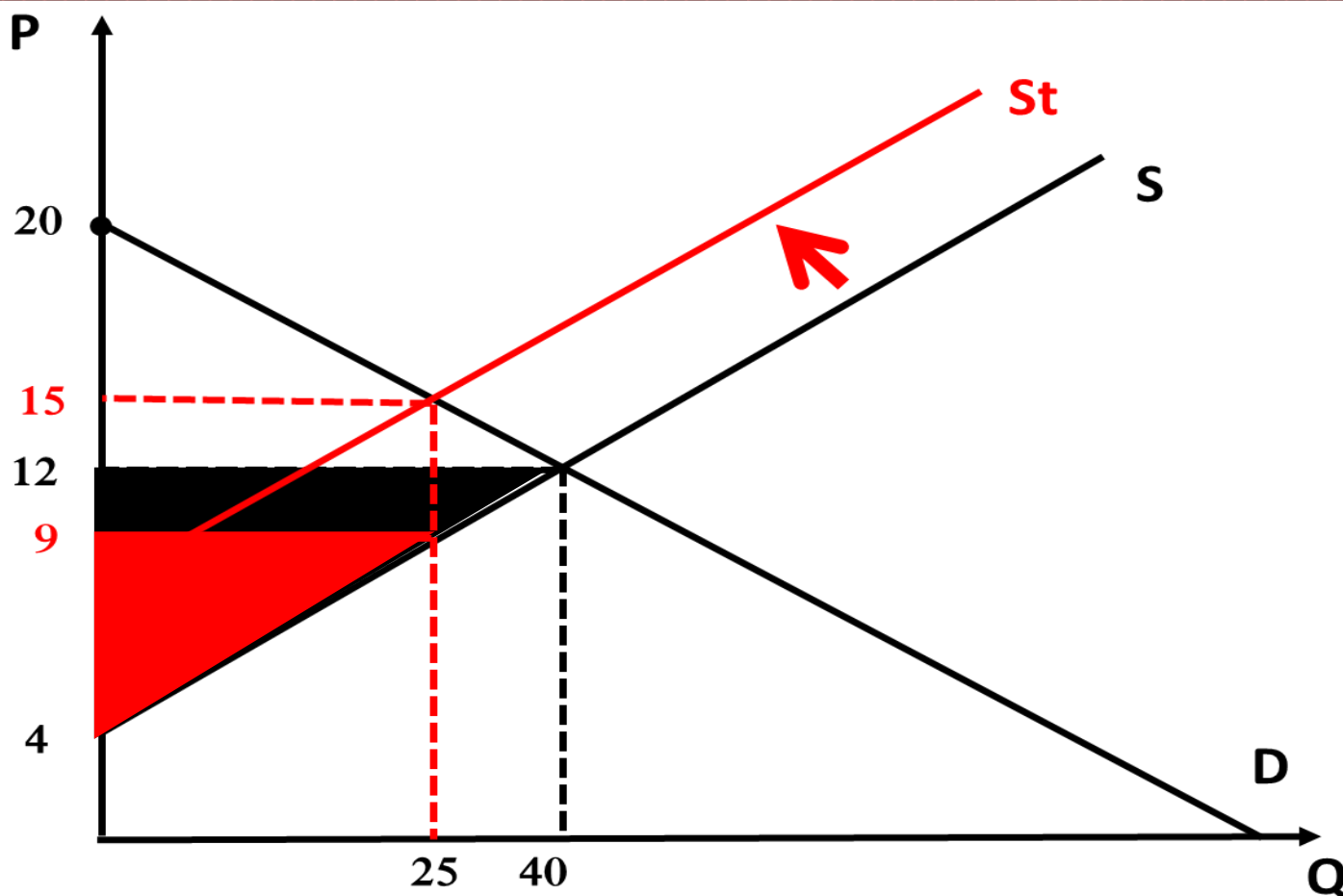

	බදු පෙර	බදු පසු
සැපයුම් වක්‍රය	S	St
සමතුලිත මිල (ගැනුම්කරුවා ගෙවන මිල)	12	15
සමතුලිත ප්‍රමාණය	40	25
නිෂ්පාදකයා ලබන මිල	12	9

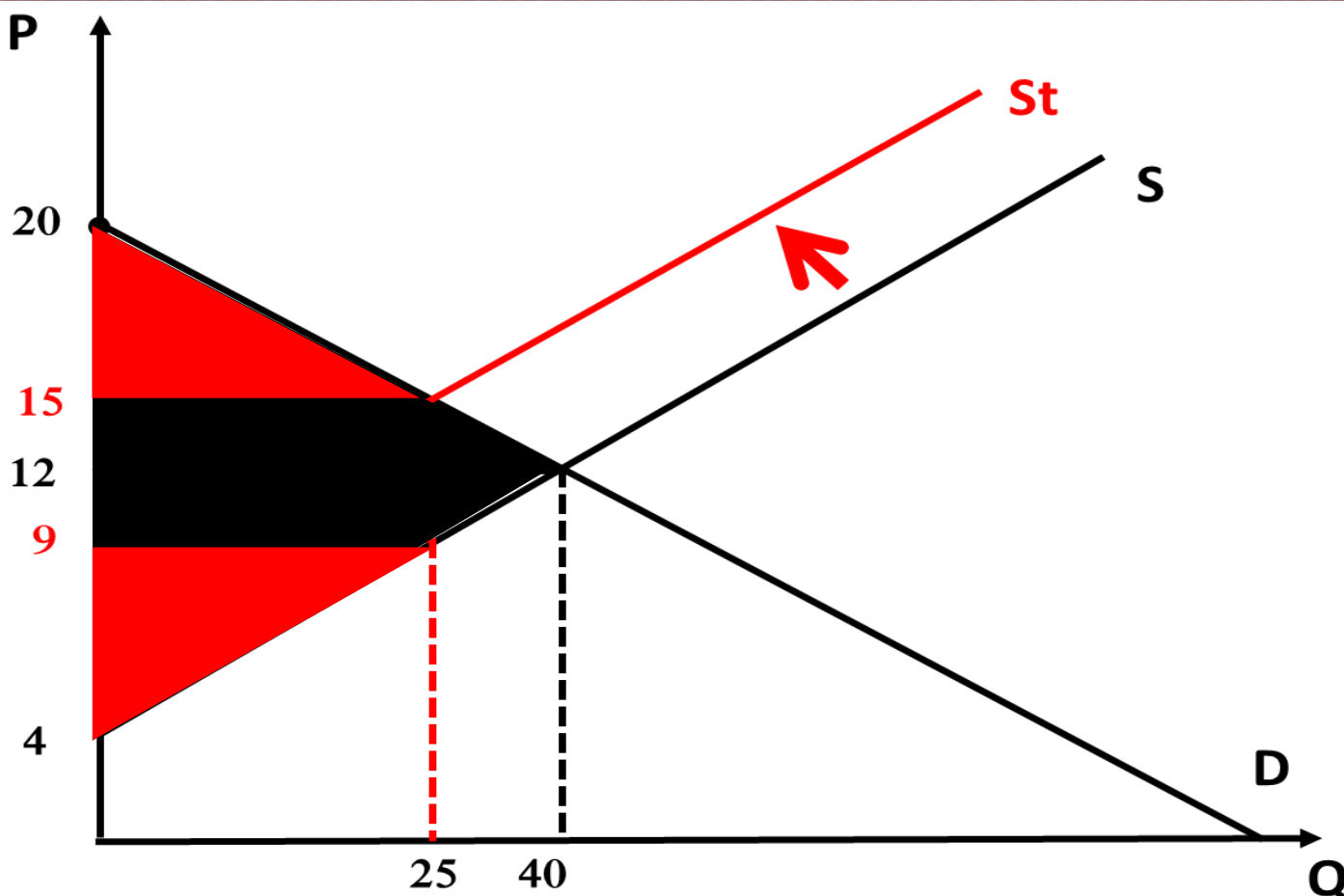

	බදු පෙර	බදු පසු	වෙනස
පාරිභෝගික අතිරික්තය	$\frac{20 - 12 \times 40}{2}$ <u>රු 160</u>	$\frac{20 - 15 \times 25}{2}$ <u>රු 62.50</u>	<u>රු 97.50</u>

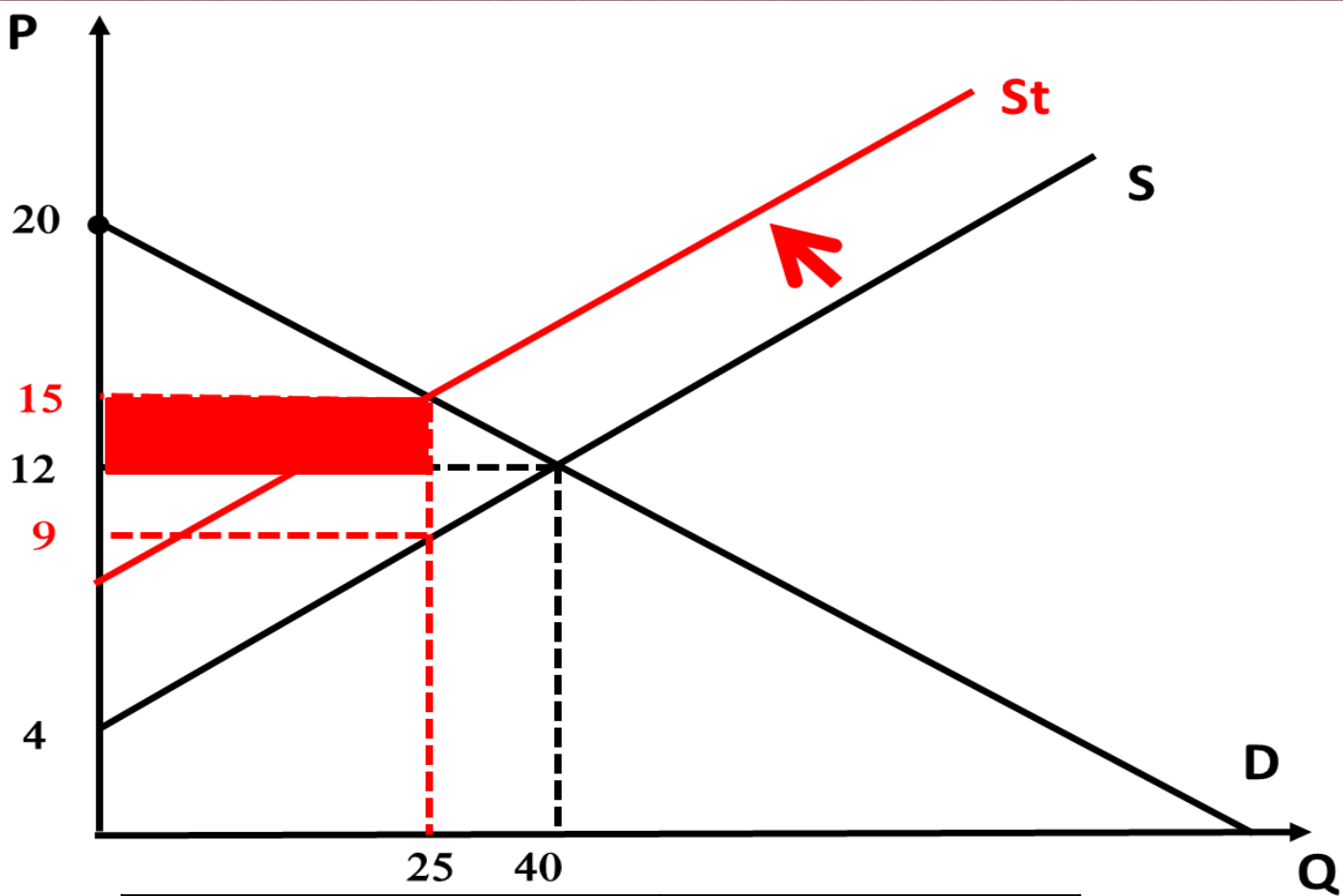
කුමන් විරහන්තැදිගේ

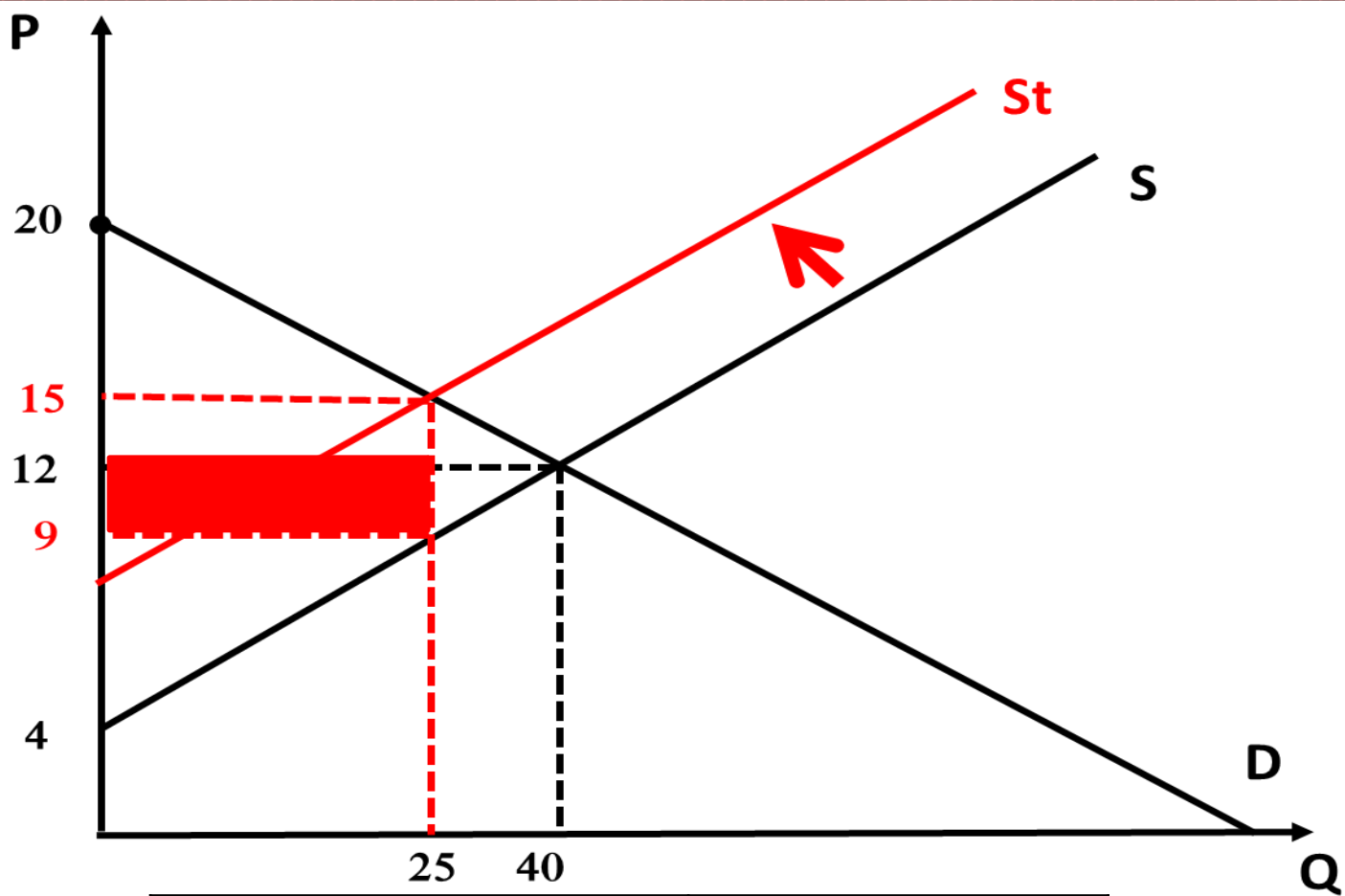
	බදු පෙර	බදු පසු	වෙනස
නිෂ්පාදන අතිරික්තය	$\frac{12-4 \times 40}{2}$ <u>රු 160</u>	$\frac{9-4 \times 25}{2}$ <u>රු 62.50</u>	<u><u>- රු 97.50</u></u>

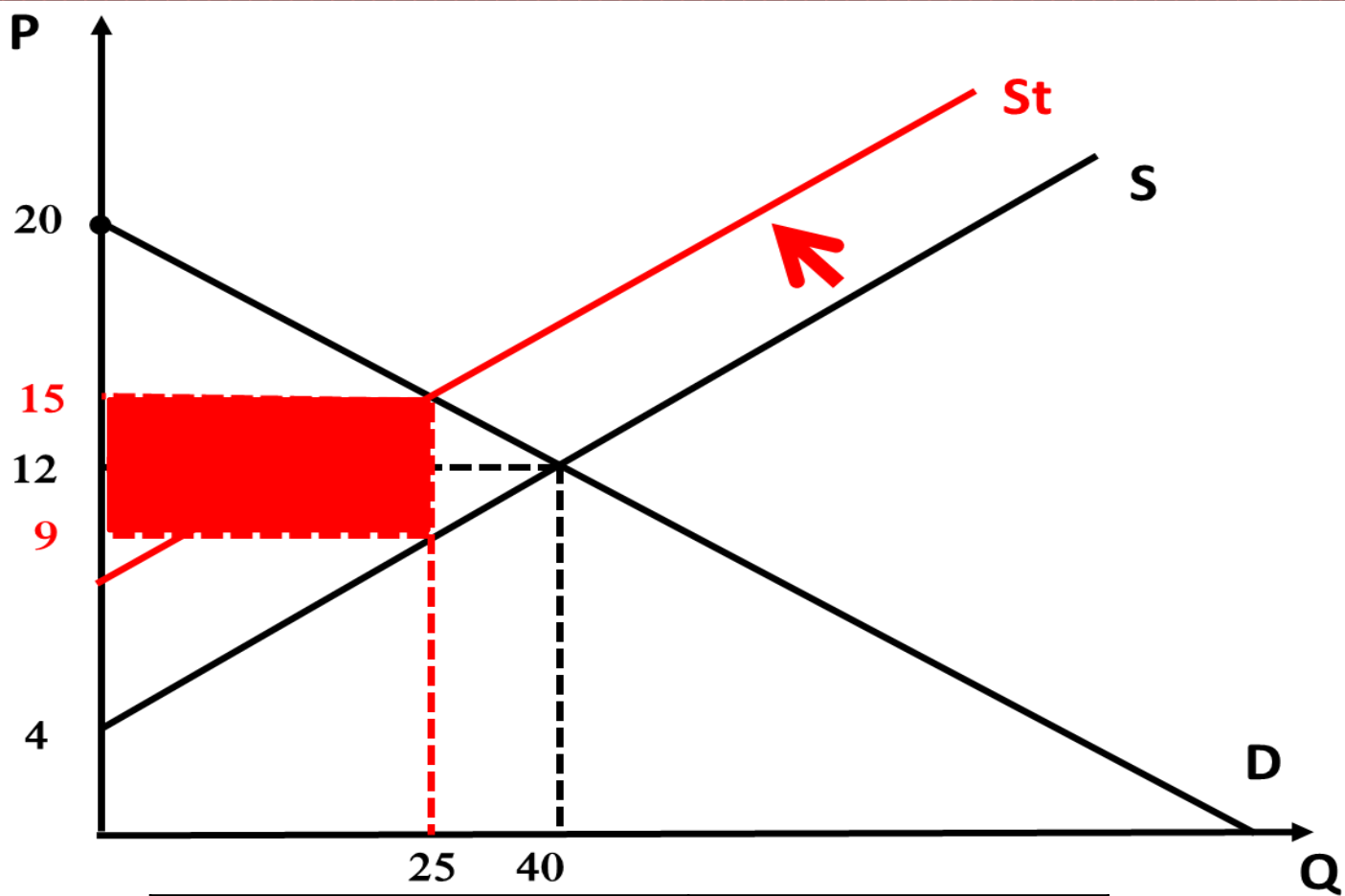
	බදු මෙර	බදු පසු	වෙනස
ආර්ථික අතිරික්තය	$\text{රු } 160 + \text{රු } 160$ <u><u>රු 320</u></u> කුමන් විරහන්තැදිමේ	$\text{රු } 62.50 + \text{රු } 62.50$ <u><u>රු 125</u></u>	$\text{රු } 195$ <u><u>34</u></u>

	බදු පසු
පාරිභෝගික බදු බර	$රු\ 3 \times 25$ <u><u>රු 75</u></u>

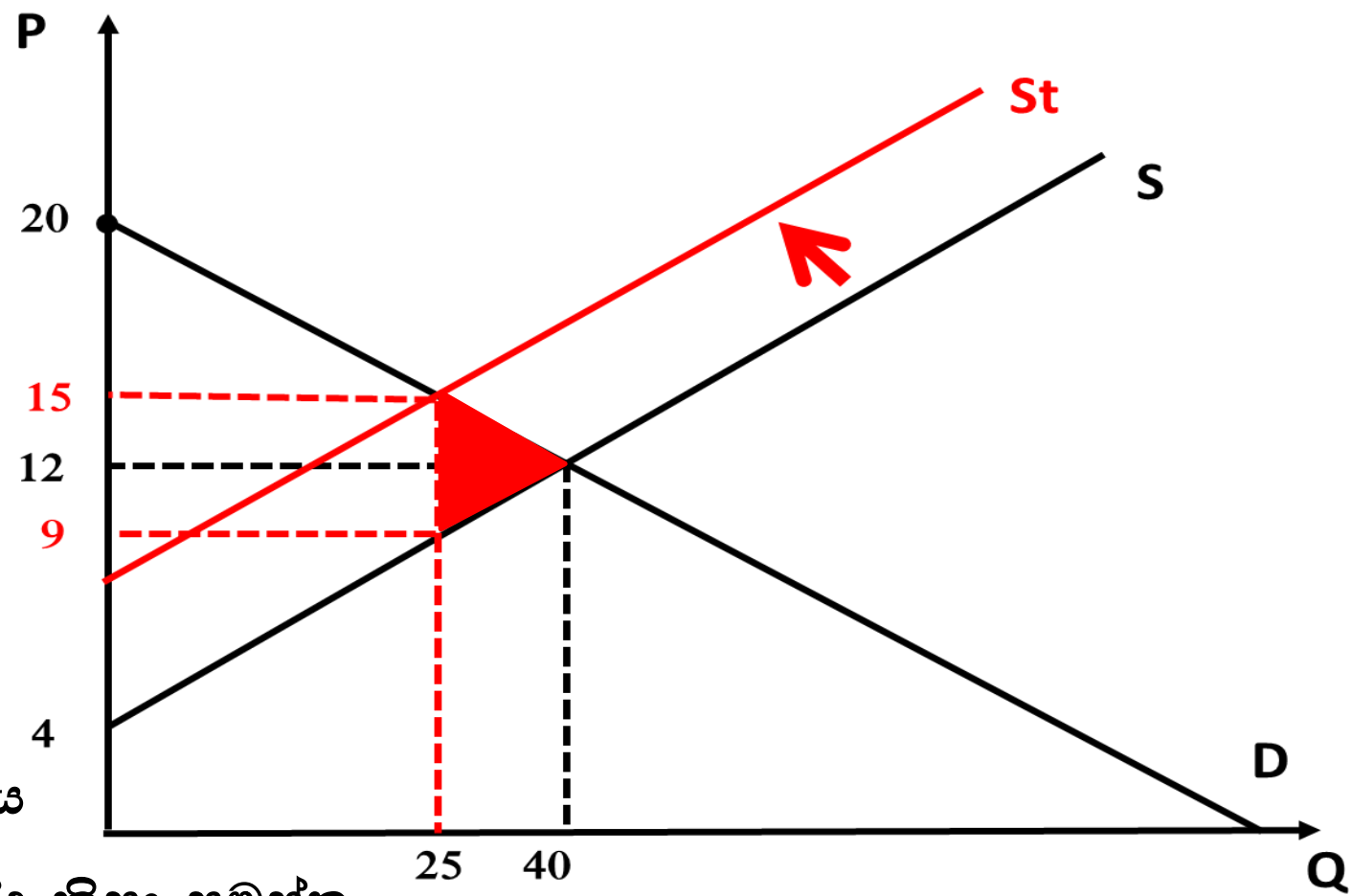
	බදු පසු
නිෂ්පාදක බදු බර	$රු\ 3 \times 25$ <u><u>රු 75</u></u>

	බදු පසු
රාජ්‍ය බදු අයහාරය	රු 6 x 25
	<u>රු 150</u>

කුමන් විරහන්තැදිගේ

සුභසාධනයේ අහිමි වීම / අධි බදු බර

01 ක්‍රමය

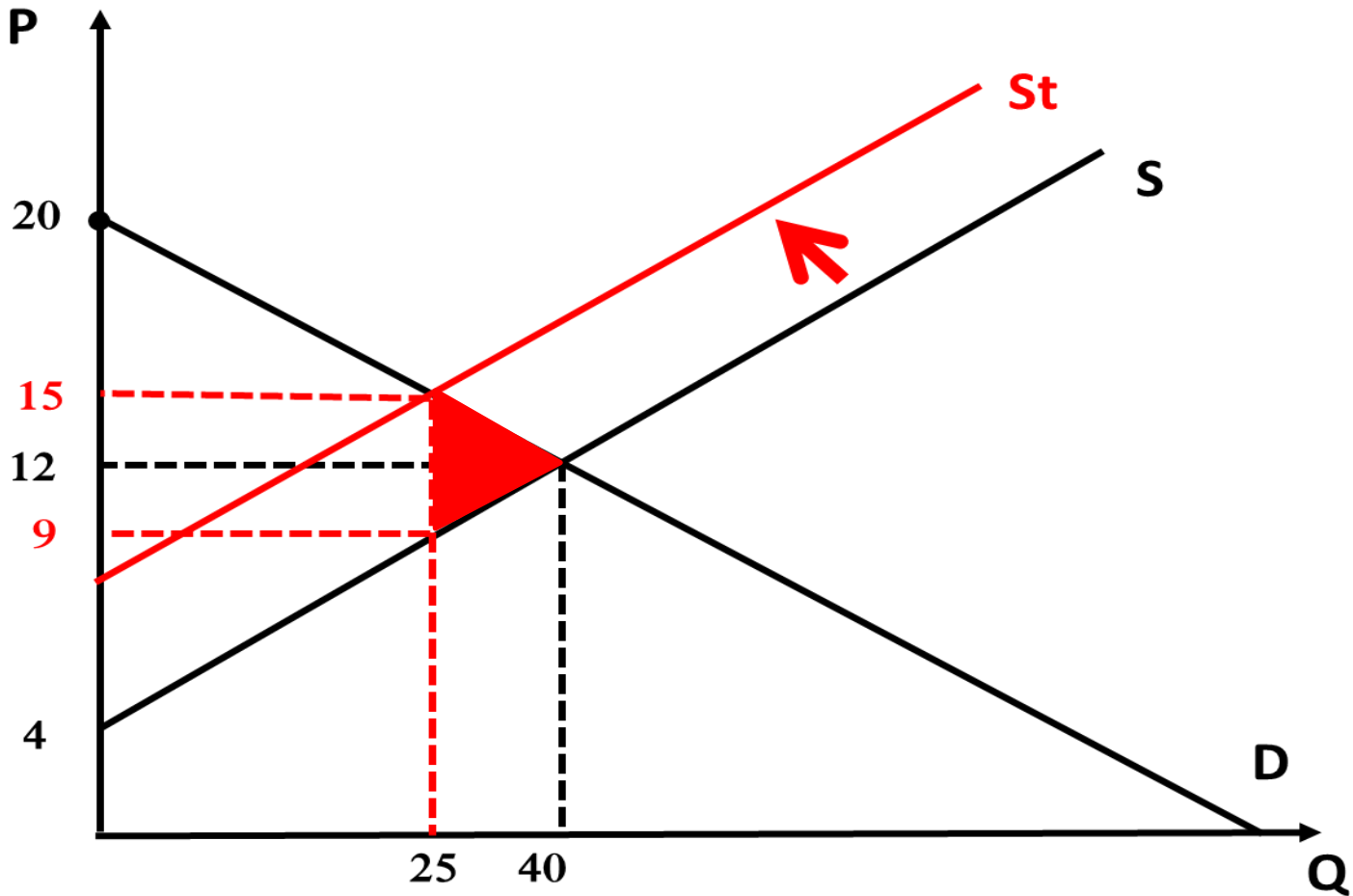
ඒකක බද්ද නිසා සමස්ත

සමාජයට වූ අහිමි වීම = රජයේ ආදායම - ආර්ථික අතිරික්තයේ අහිමි වීම

රු 150 - රු 195

රු - 45

02 ක්‍රමය P

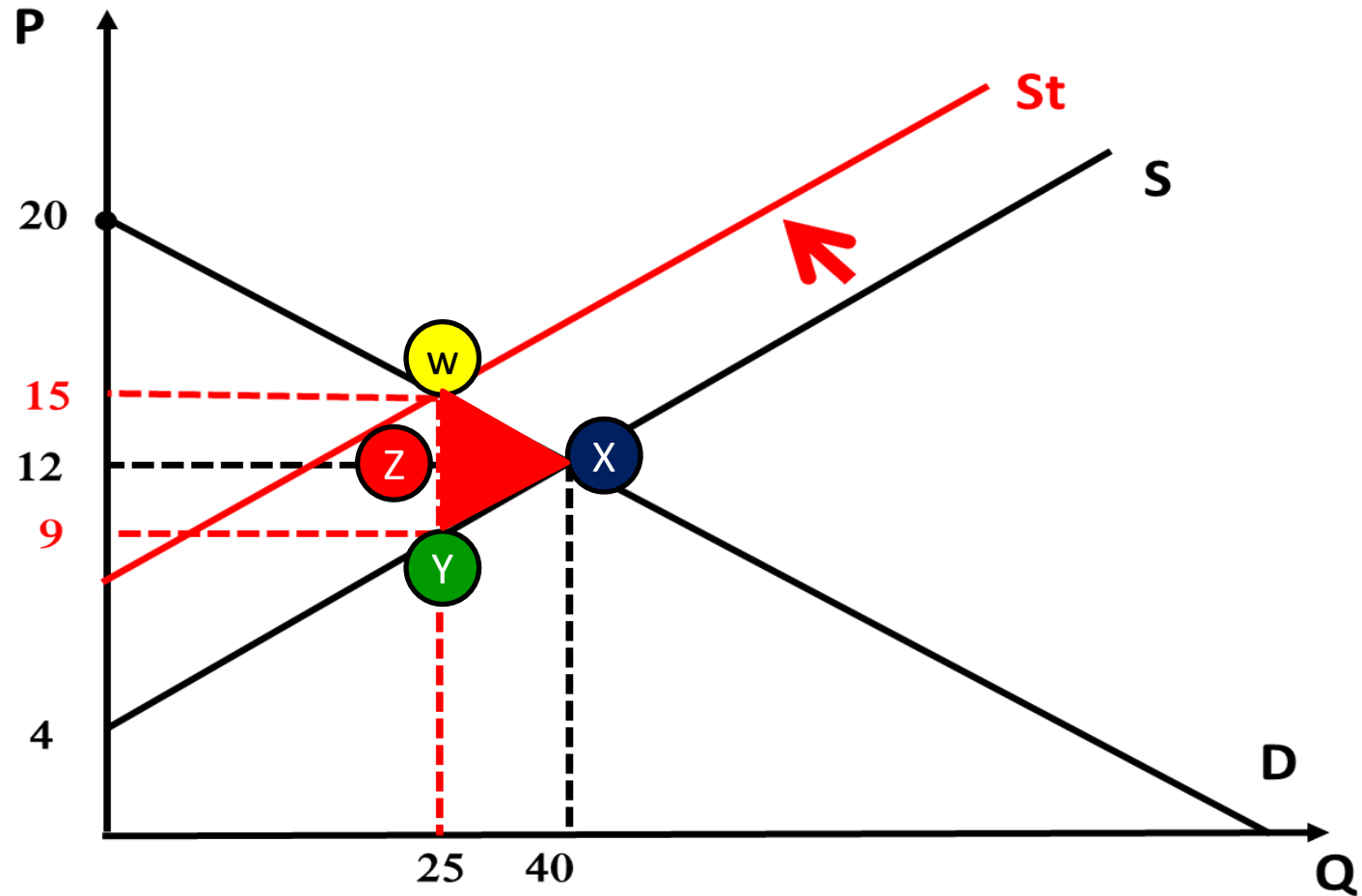

ඒකක බද්ද නිසා සමස්ත සමාජයට වූ අහිමි වීම = පාරිභෝගික අතිරික්ත වෙනස + නිෂ්පාදක අතිරික්ත වෙනස + රජයේ ආදායම

$$(r - 97.50) + (r - 97.50) + r \cdot 150$$

$r - 45$

03 ක්‍රමය

ඒකක බද්ද නිසා සමස්ත සමාජයට වූ අහිමි වීම =

$$\frac{\triangle WY \times \triangle XZ}{2} = \frac{6 \times 15}{2} = \underline{\underline{45}}$$

කුමාර් විරහන්තරුදිගේ

ආර්ථික විද්‍යාව

3 වන පාඩම - Video 04

සහනාධාර ප්‍රස්ථාර
මඟින් විසඳීම

නිෂ්පාදනය කරනු ලබන භාණ්ඩ ඒකකයක් සඳහා නිශ්චිත රුපියල් ප්‍රමාණයක් සහනාධාර වශයෙන් ලබා දීම සැපයුම්කරු මත ඒකක සහනාධාරයක් ලබා දීම යන්නෙන් අදහස් වේ.

නිදසුන් - තේ කිලෝවකට රු. 20/- ක සහනාධාරයක් ලබා දීම

සැපයුම්කරු මත ඒකක සහනාධාර ලබා දීමේ දී අනිවාර්ය ප්‍රතිඵලය වන්නේ නිෂ්පාදන පිරිවැය පහළ යාම යි.

මේ නිසා සැපයුමෙහි වැඩි වීමක් සිදුවන අතර සහනාධාරයේ ප්‍රමාණයෙන් සැපයුම් වක්‍රය දකුණට විතැන් වේ.

ඒකක සහනාධාරයක් නිසා වෙළෙඳපොළ සමතුලිතයට සිදුවන බලපෑම ලේඛන, ප්‍රස්තාර හා සමීකරණ මගින් පෙන්වුම් කළ හැකි ය.

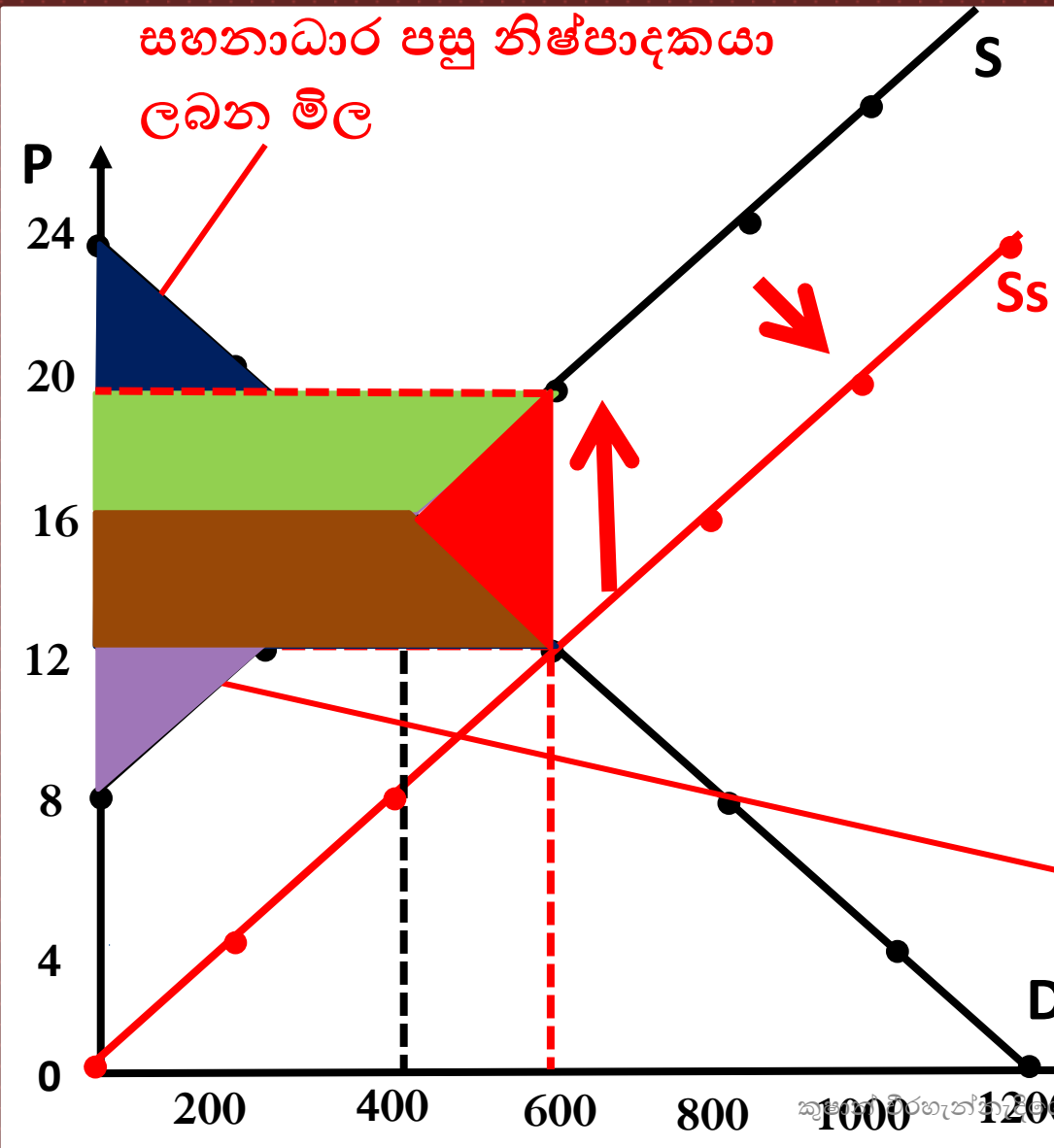
පහත දැක්වෙන්නේ තරගකාරී භාණ්ඩ වෙළෙඳපොළක කිසියම් භාණ්ඩයක් සඳහා වන ඉල්ලුම් සැපයුම් ලේඛන ය.

මිල P	සැපයුම් ප්‍රමාණය Qs	ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය Qd
0	-400	1200
4	-200	1000
8	0	800
12	200	600
16	400	400
20	600	200
24	800	0

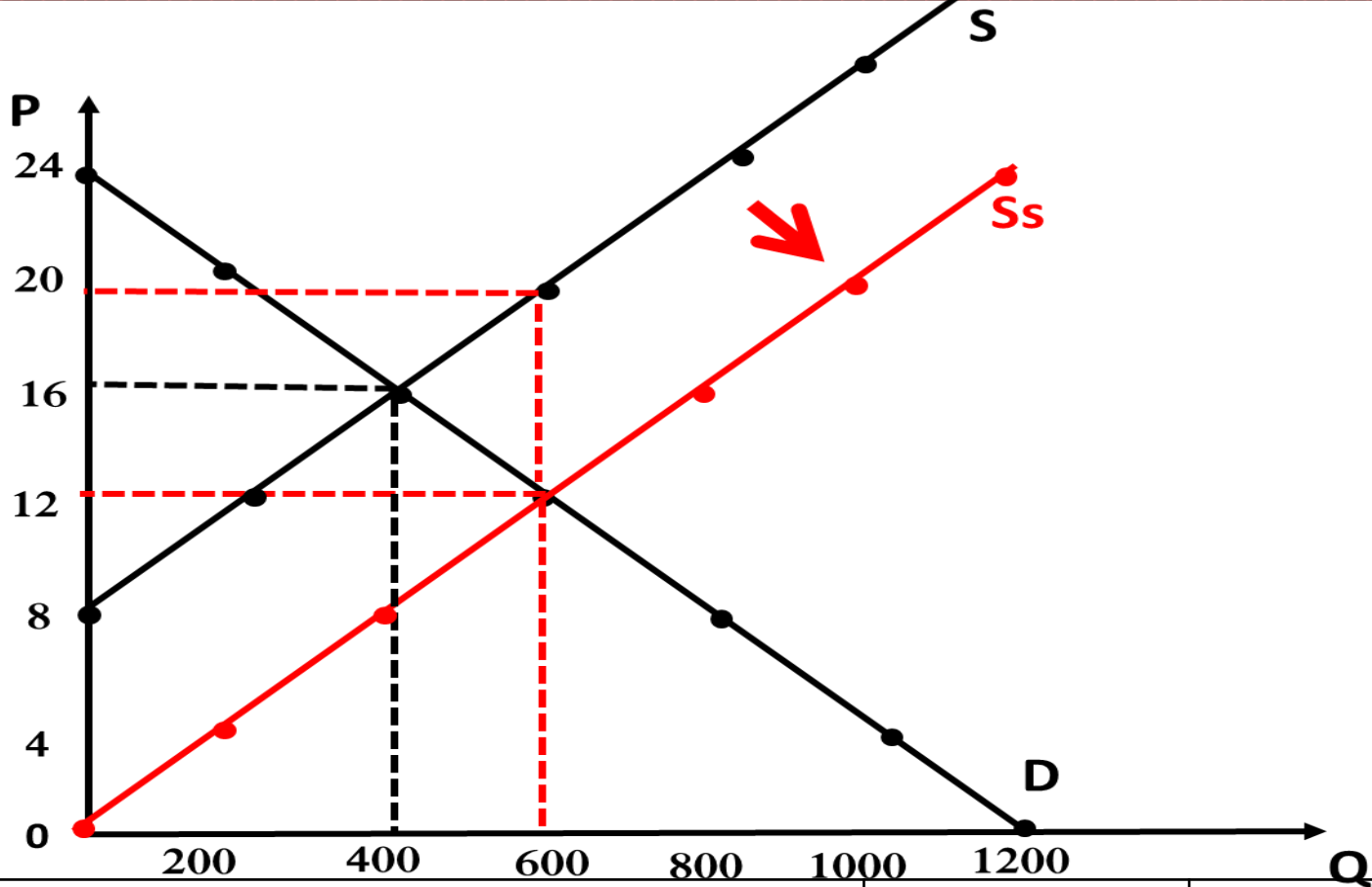
ආණ්ඩුව මෙම භාණ්ඩයේ සෑම නිෂ්පාදන ඒකකයක් සඳහා රුපියල් 8.00 ක සහනාධාරයක් ලබා දෙන්නේ යයි සිතමු. මේ නිසා වෙළෙඳපොළ නව සැපයුම් ලේඛනය පහත පරිදි වේ.

මිල P	සහනාධාරය	සහනාධාරය පසු මිල	සැපයුම් ප්‍රමාණය Qs	ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය Qd
0	-8	-8	-400	1200
4	-8	-4	-200	1000
8	-8	0	0	800
12	-8	4	200	600
16	-8	8	400	400
20	-8	12	600	200
24	-8	16	800	0

ඒකක සහනාධාරයක් ලබා දීම ආශ්‍රිත ව ඉහත ලේඛනවලින් හෙළි වන තොරතුරු පහත ආකාරයට ප්‍රස්තාර සටහන් මගින් ද පෙන්වුම් කළ හැකි ය.

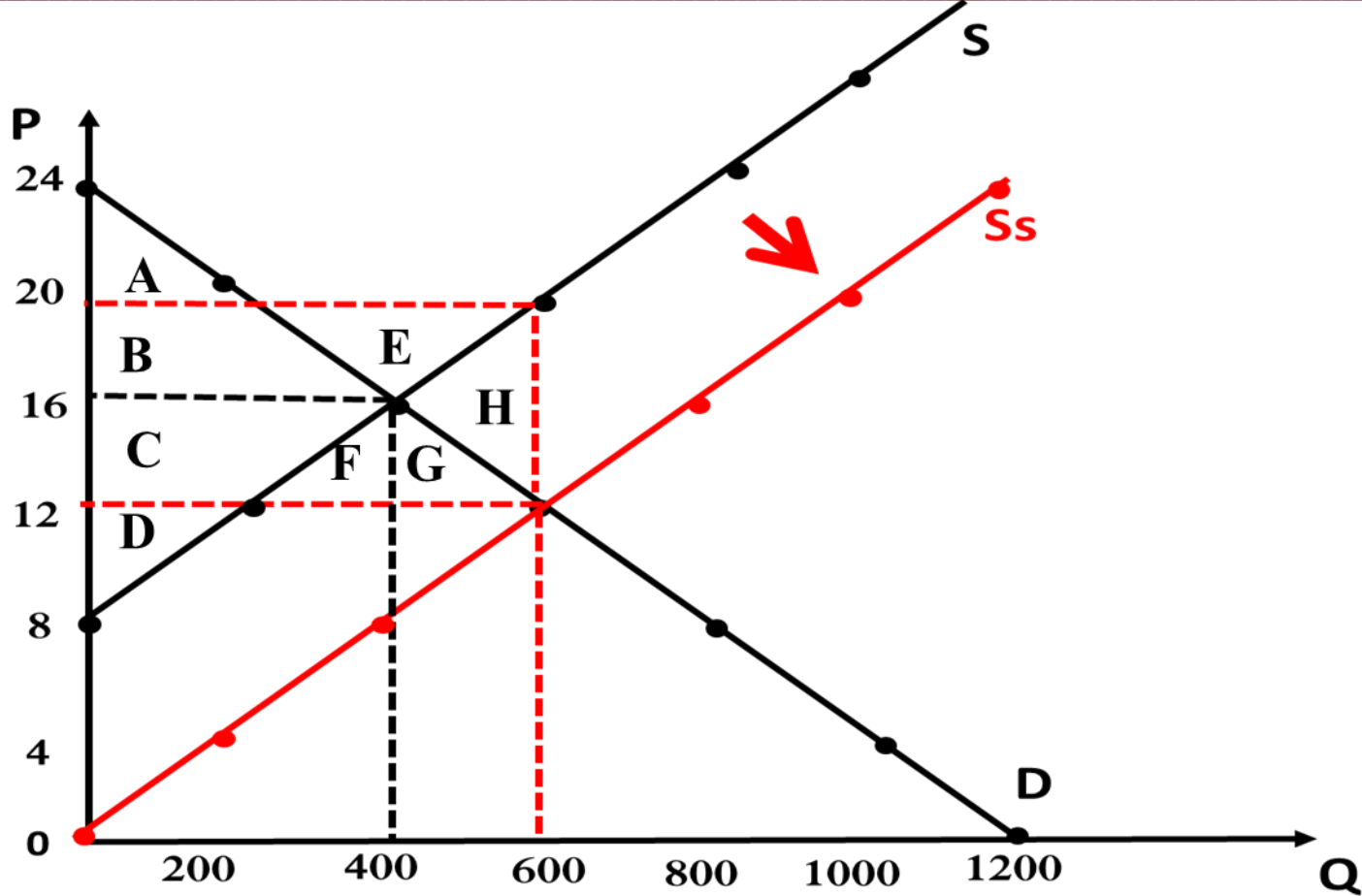

මිල P	සහනාධාරය	සහනාධාරය පසු මිල	සැපයුම් ප්‍රමාණය Qs	ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය Qd
0	-8	-8	-400	1200
4	-8	-4	-200	1000
8	-8	0	0	800
12	-8	4	200	600
16	-8	8	400	400
20	-8	12	600	200
24	-8	16	800	0

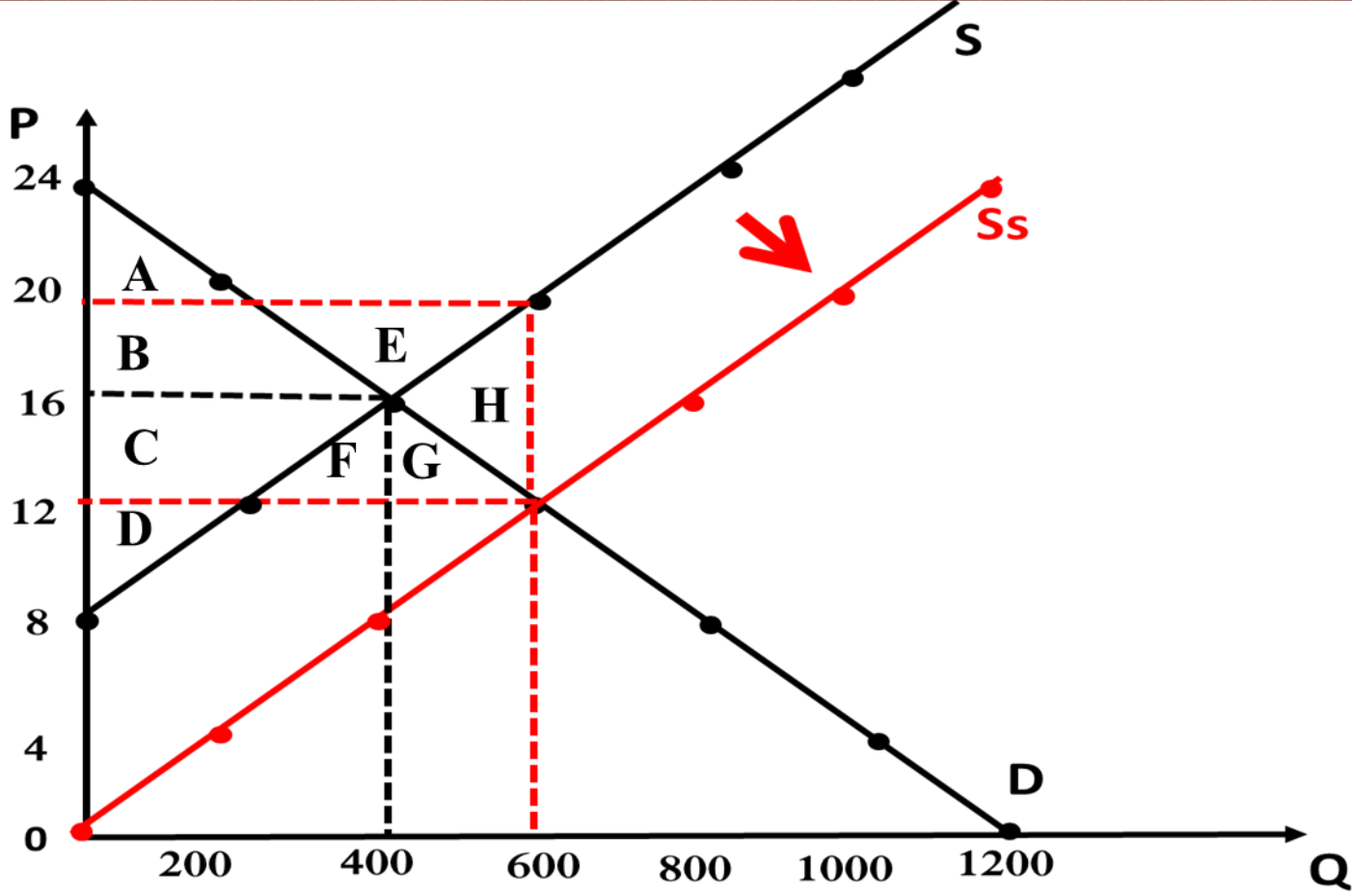

	සහනාධාර පෙර	සහනාධාර පසු
සැපයුම් වක්‍රය	S	Ss
සමතුලිත මිල(ගැනුම්කරුවා ගෙවන මිල)	16	12
සමතුලිත ප්‍රමාණය	400	600
නිෂ්පාදකයා ලබන මිල	16	20

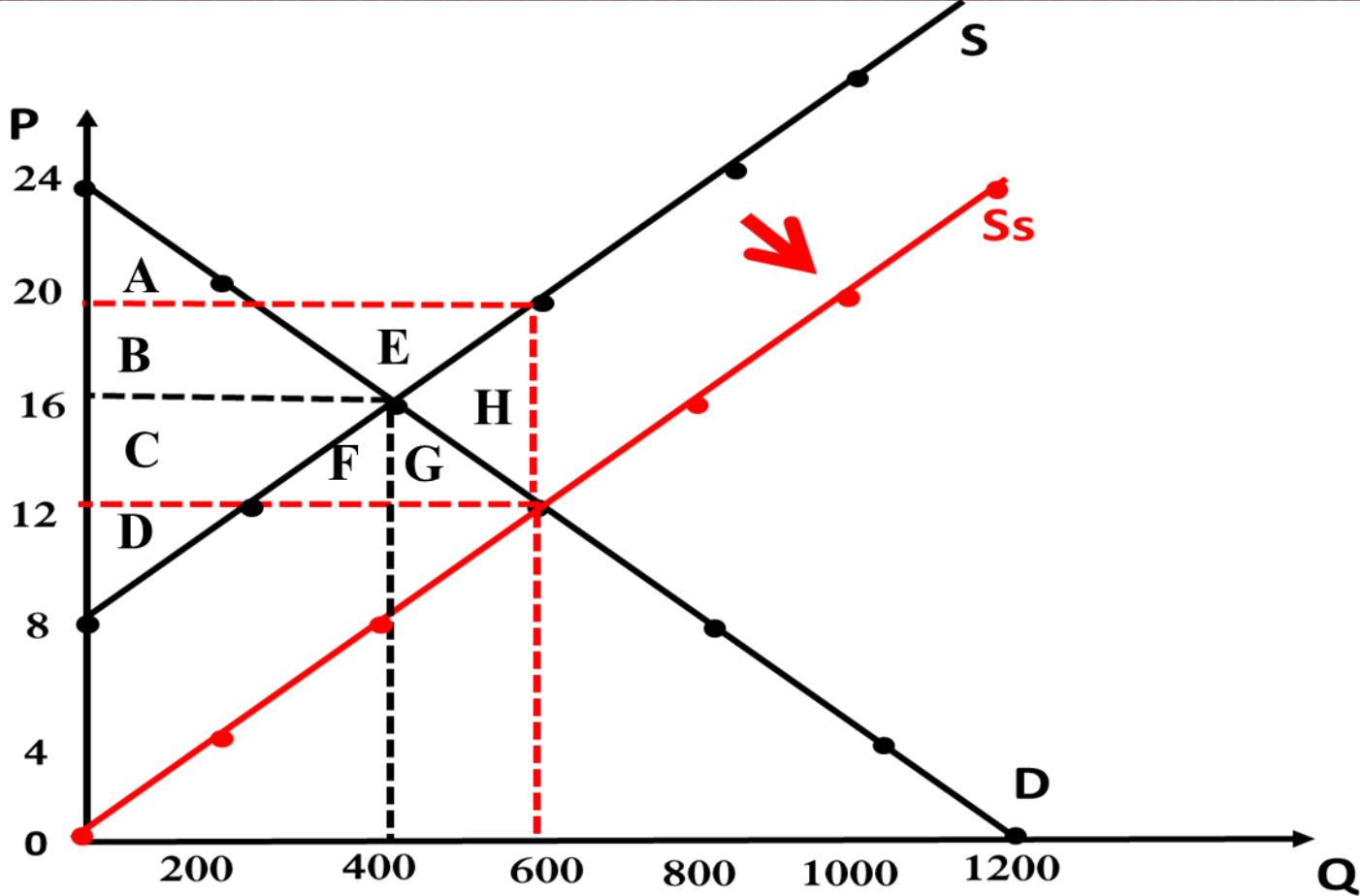
කුෂාන් විරහන්තදිගේ

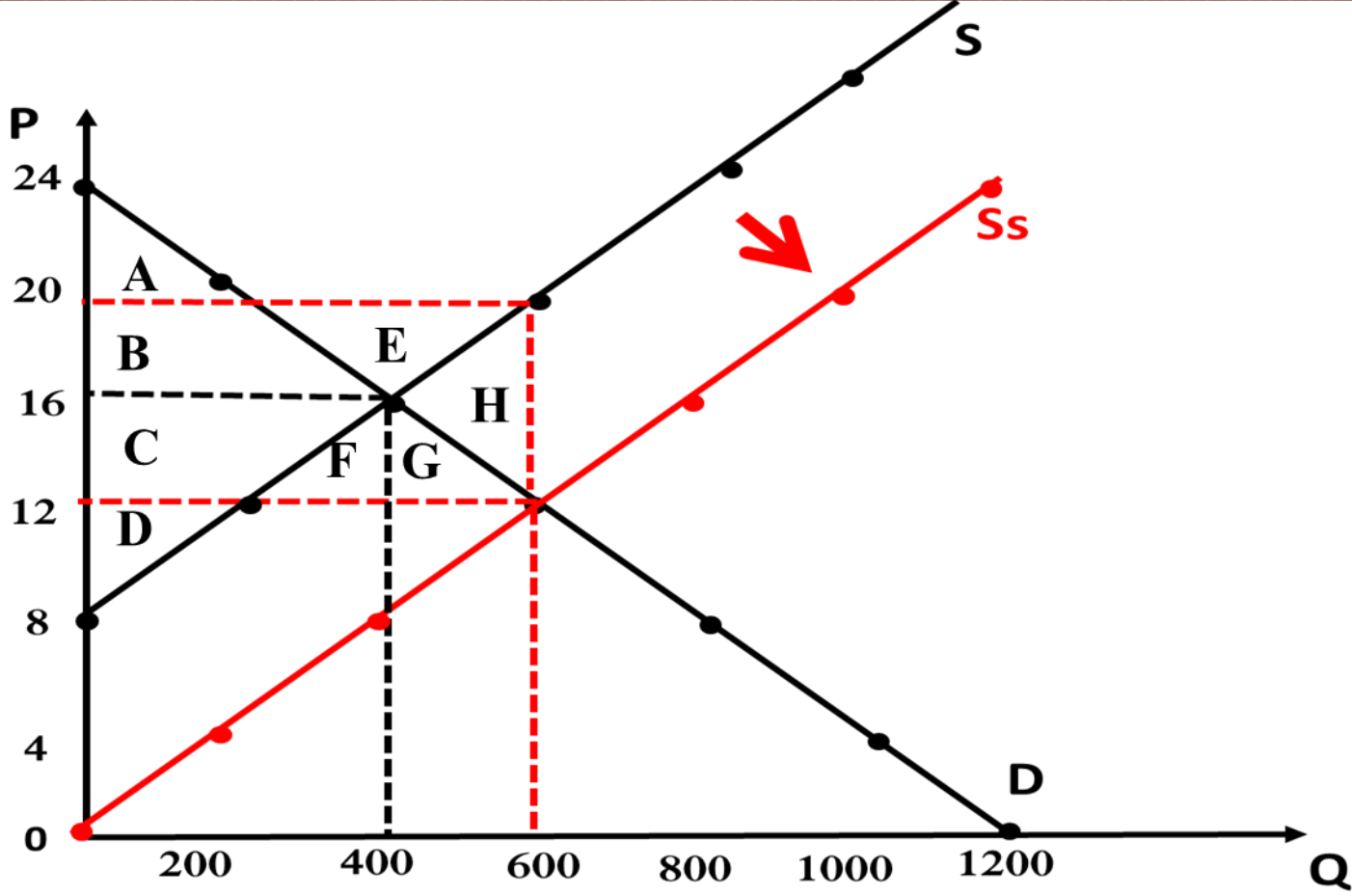
	සහනාධාර පෙර	සහනාධාර පසු	වෙනස
පාරිභෝගික අතිරික්තය	$A + B$ $\frac{24 - 16 \times 400}{2}$ <u>රු 1600</u>	$A+B+C+F+G$ $\frac{24 - 12 \times 600}{2}$ <u>රු 3600</u>	$(C+F+G)$ <u>රු 2000</u>

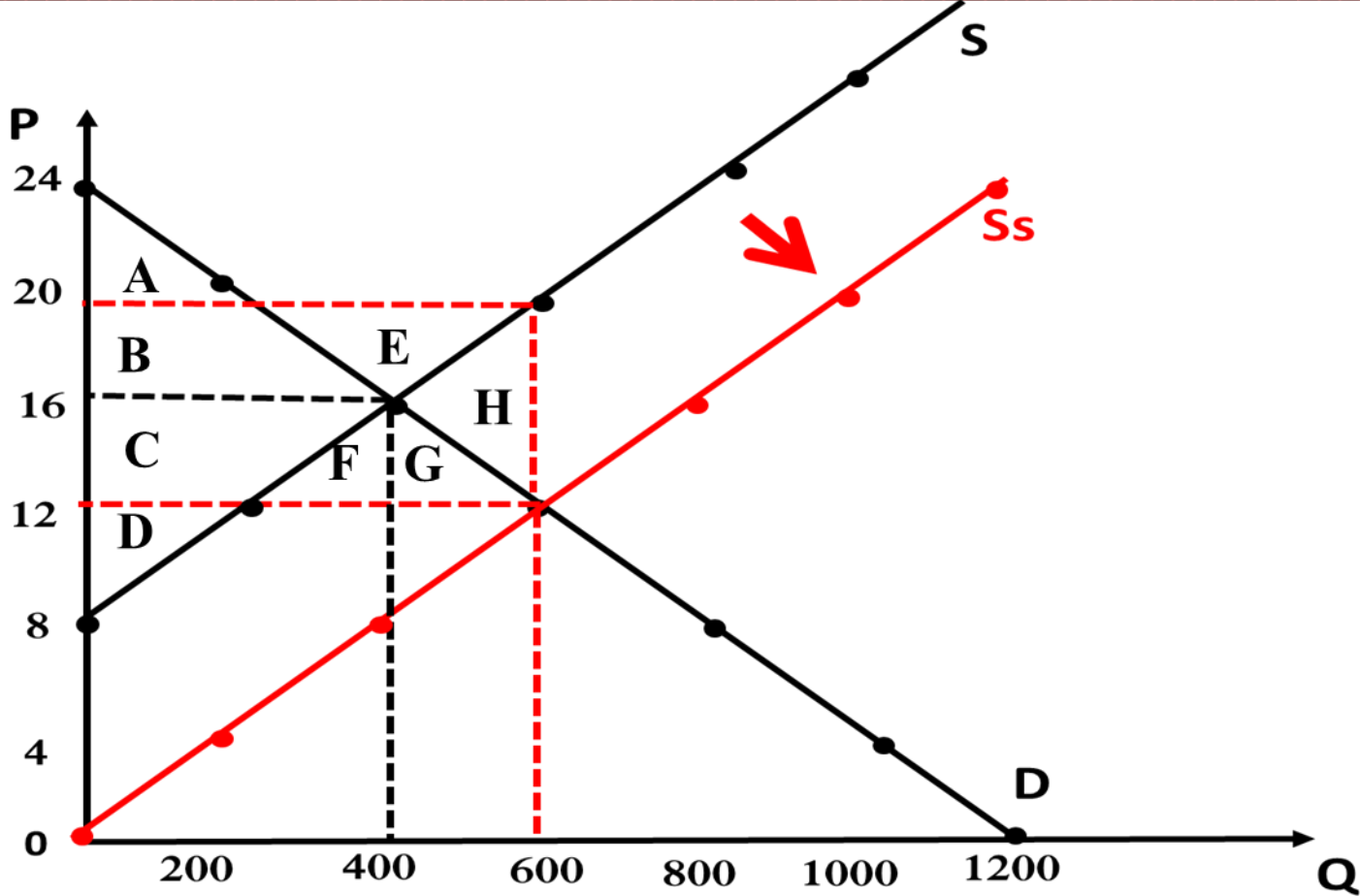
	සහනාධාර පෙර	සහනාධාර පසු	වෙනස
නිෂ්පාදක අතිරික්තය	$D + C$	$D+C+B+E$	$(B+E)$
	$\frac{16-8}{2} \times 400$	$\frac{20-8}{2} \times 600$	
	<u>රු 1600</u>	<u>රු 3600</u>	<u>රු 2000</u>

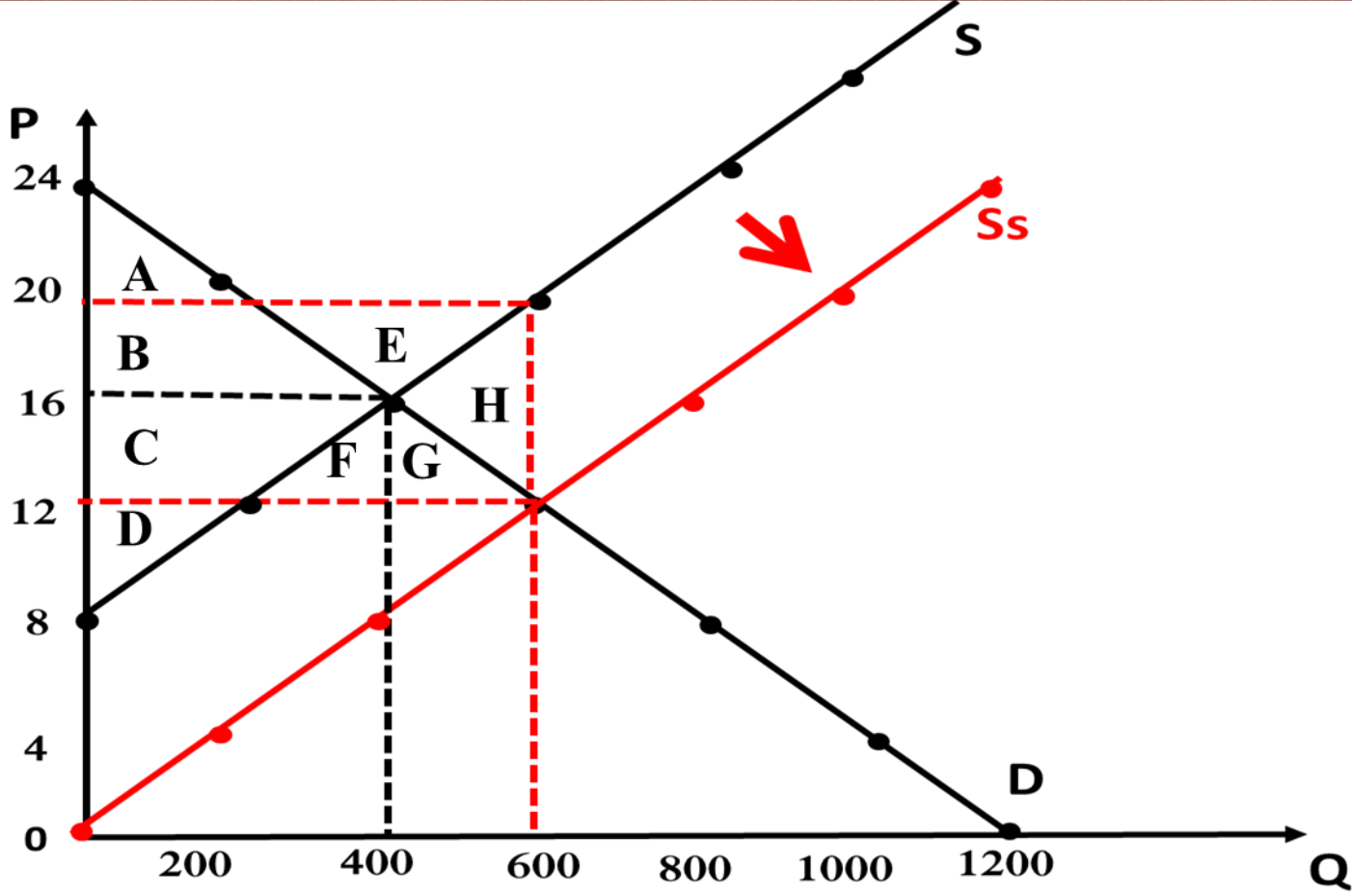
	සහනාධාර පෙර	සහනාධාර පසු	වෙනස
ආර්ථික අතිරික්තය	$A+B+C+D$ $\text{රු } 1600 + \text{රු } 1600$	$A+B+C+F+G$ $+D+C+B+E$ $\text{රු } 3600 + \text{රු } 3600$	$B+C+E+F+G$
	<u>රු 3200</u>	<u>රු 7200</u>	<u>රු 4000</u>

	සහනාධාර පසු
පාරිභෝගික සහනාධාර වාසිය	$C+F+G$ $\frac{400 + 600}{2} \times 4$ $= 2000$

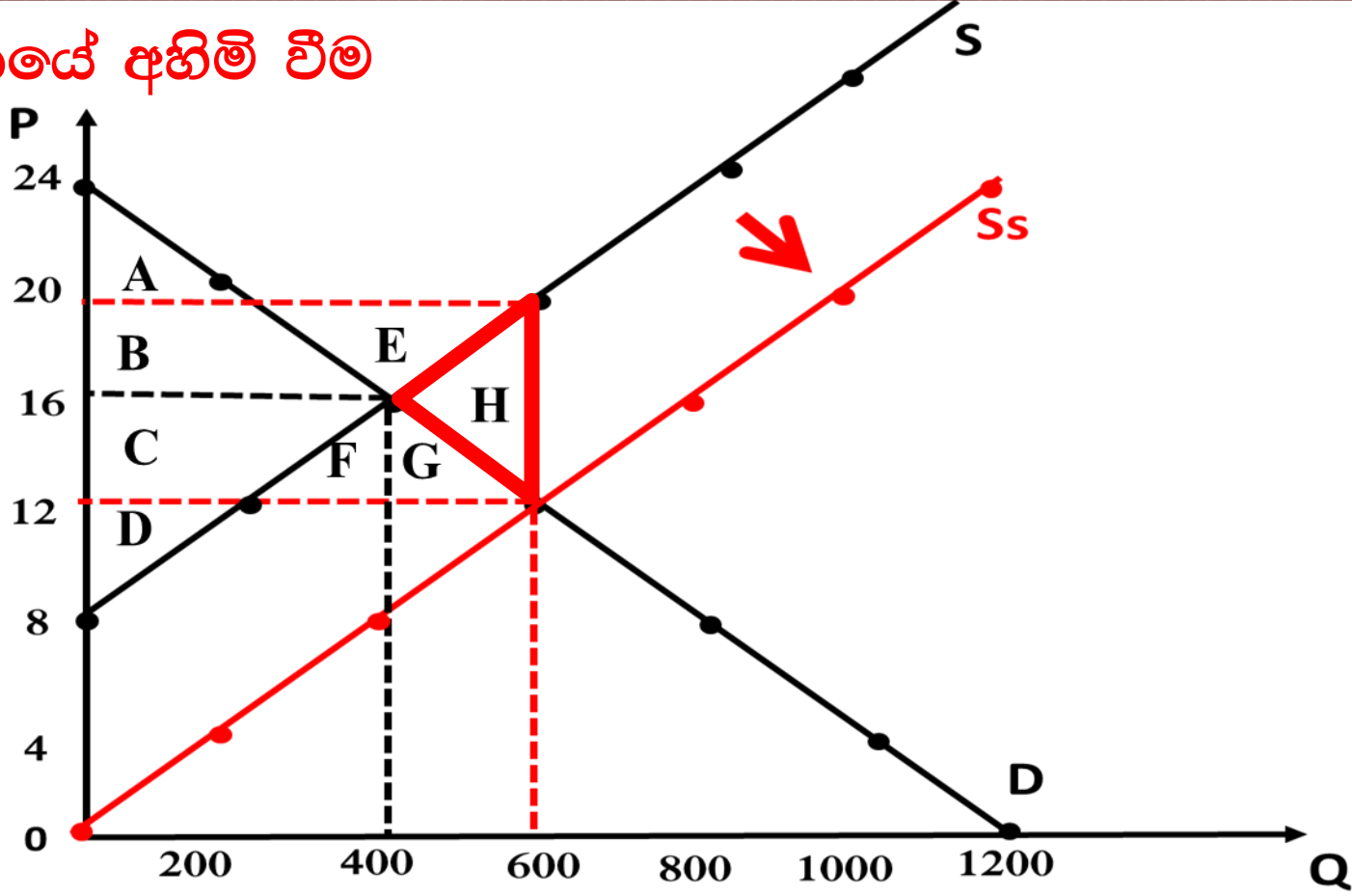
	සහනාධාර පසු
නිෂ්පාදක සහනාධාර වාසිය	$B+E$ $\frac{400 + 600}{2} \times 4$ 2000

	සහනාධාර පසු
රජයේ සහනාධාර පිරිවැය	B+C+E+F+G+H 8 x 600
	රු 4800

කුෂාන් විරහන්තදිගේ

සුභසාධනයේ අහිමි වීම

01 ක්‍රමය

ඒකක සහනාධාරය

නිසා සමස්ත

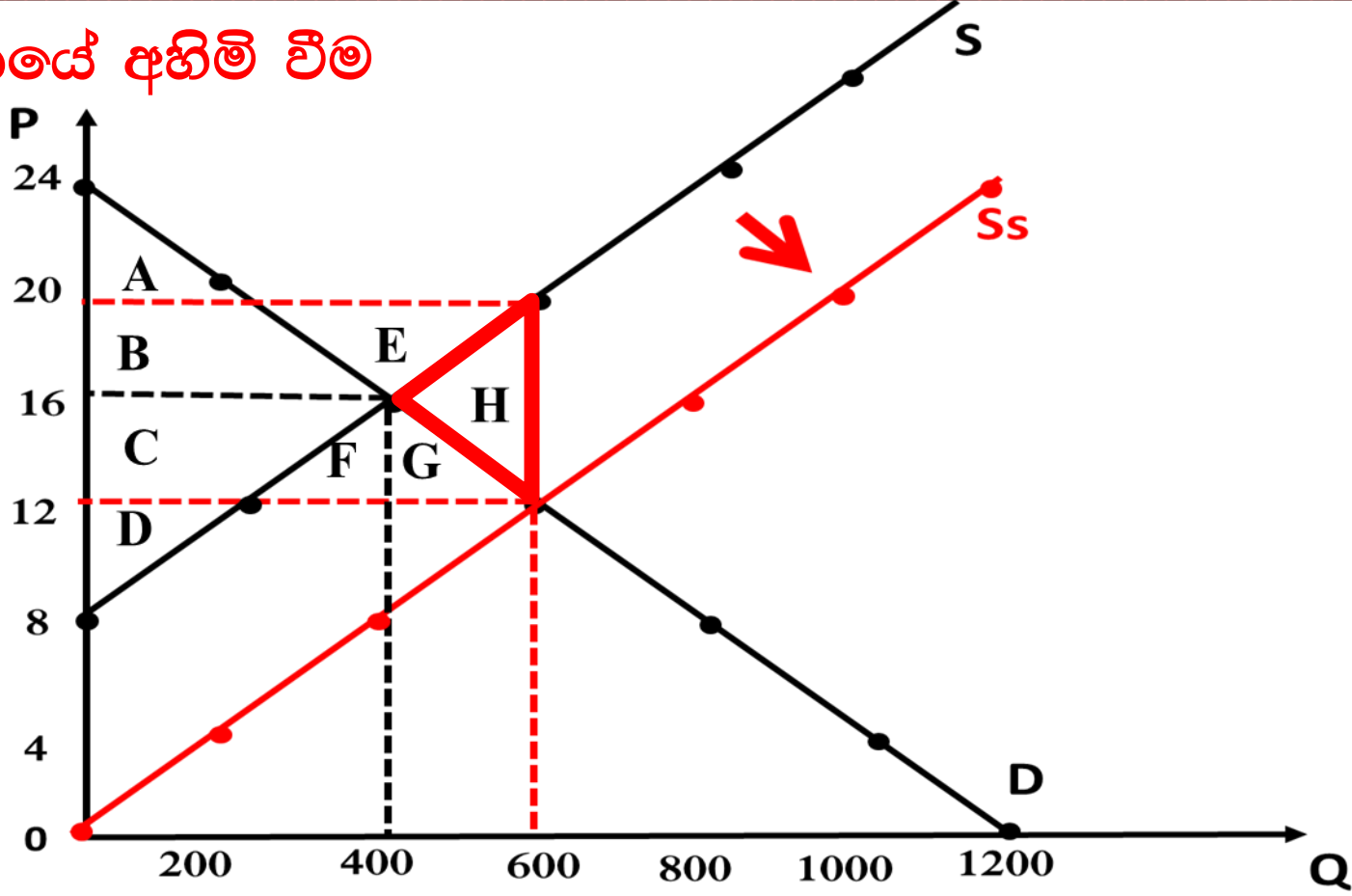
සමාජයට වූ අහිමි වීම

= ආර්ථික අතිරික්තයේ වැඩි වීම - රජයේ පිරිවැය

$₹ 4000 - ₹ 4800$

$₹ - 800$

සුභසාධනයේ අහිමි වීම

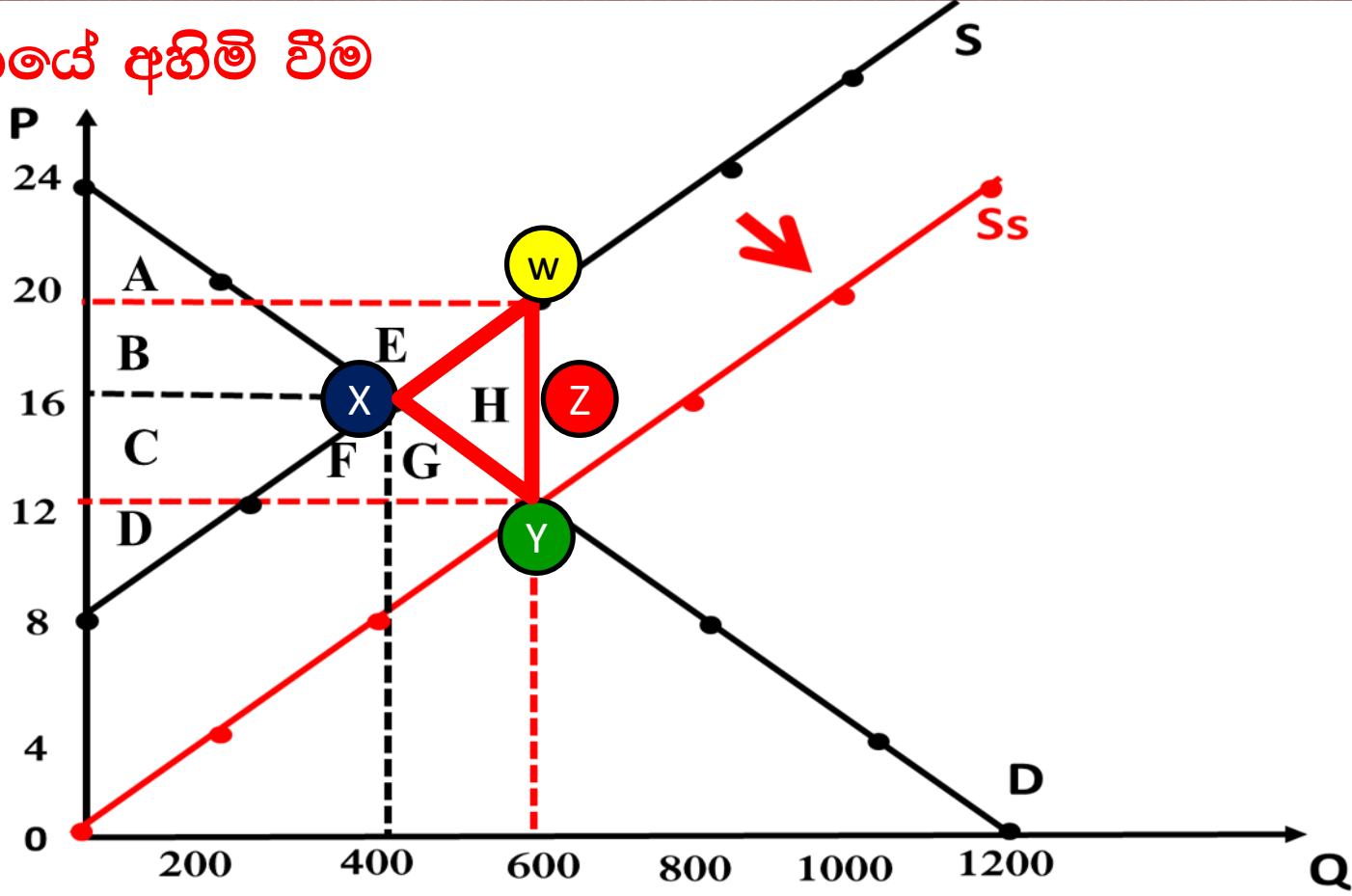
02 ක්‍රමය

ඒකක බද්ද නිසා සමස්ත සමාජයට වූ අහිමි වීම = පාරිභෝගික අතිරික්ත වෙනස + නිෂ්පාදක අතිරික්ත වෙනස - රජයේ සහනාධාර පිරිවැය

රු 2000
+ රු 2000
- රු 4800

රු - 800

සුභසාධනයේ අහිමි වීම

03 ක්‍රමය

ඒකක බද්ද නිසා සමස්ත සමාජයට වූ අහිමි වීම =

$$\frac{\triangle WY \times \triangle XZ}{2} = \frac{8 \times 200}{2} = 800$$

කුෂාන් විරහන්තූදිගේ

ආර්ථික විද්‍යාව

3 වන පාඩම - Video 05

සහනාධාර ලබාදීම

සමීකරණ මගින් විසඳීම

සහනාධාර ලබාදීම සමීකරණ මගින් විසඳීම

- ඉල්ලුම් සමීකරණය $Q_d = 100 - 5P$
- සැපයුම් සමීකරණය $Q_s = -20 + 5P$

සහනාධාර ලබාදීමට ප්‍රථම සමතුලිත මිල හා සමතුලිත ප්‍රමාණය සෙවීම

සමතුලිත මිල සෙවීම

$$Q_d = Q_s$$

$$100 - 5P = -20 + 5P$$

$$100 + 20 = 5P + 5P$$

$$120 = 10P$$

$$\frac{120}{10} = P$$

$$12$$

$$\underline{\underline{P = 12}}$$

සමතුලිත ප්‍රමාණය සෙවීම

$$Q_d = 100 - 5P$$

$$Q_d = 100 - 5 \times 12$$

$$Q_d = 100 - 60$$

$$\underline{\underline{Q_d = 40}}$$

උපරිම ඉල්ලුම් මිල, සමීකරණයක් මගින් පහත පරිදි සොයා ගත හැකි ය.

$$Q_d = 100 - 5P$$

$$0 = 100 - 5P$$

$$0 - 100 = -5P$$

$$\frac{-100}{-5} = P$$

$$\underline{\underline{P = 20}}$$

අවම සැපයුම් මිල, සමීකරණයක් මගින් පහත පරිදි සොයා ගත හැකි ය.

$$Q_s = -20 + 5P$$

$$0 = -20 + 5P$$

$$0 + 20 = 5P$$

$$\frac{20}{5} = P$$

$$\underline{\underline{P = 4}}$$

ආණ්ඩුව මෙම භාණ්ඩයේ සෑම විකුණුම් ඒකකයකටම රුපියල් 6.00 ක සහනාධාරයක් දුන් බව සිතමු. මේ නිසා වෙළෙඳපොළ නව සැපයුම් සමීකරණය පහත පරිදි වේ.

$$Q_s = -20 + 5P$$

$$Q_{ss} = -20 + 5(P + S)$$

$$Q_{ss} = -20 + 5(P + 6)$$

$$Q_{ss} = -20 + 5P + 30$$

$$\underline{\underline{Q_{ss} = 10 + 5P}}$$

සහනාධාරයට පසු සමතුලිත මිල(ගැනුම්කරුවා ගෙවන මිල) හා සමතුලිත ප්‍රමාණය සෙවීම

සමතුලිත මිල සෙවීම

$$Q_d = Q_{ss}$$

$$100 - 5P = 10 + 5P$$

$$100 - 10 = 5P + 5P$$

$$90 = 10P$$

$$\frac{90}{10} = P$$

$$\underline{\underline{P = 9}}$$

(ගැනුම්කරුවා ගෙවන මිල)

සමතුලිත ප්‍රමාණය සෙවීම

$$Q_d = 100 - 5P$$

$$Q_d = 100 - 5 \times 9$$

$$Q_d = 100 - 45$$

$$\underline{\underline{Q_d = 55}}$$

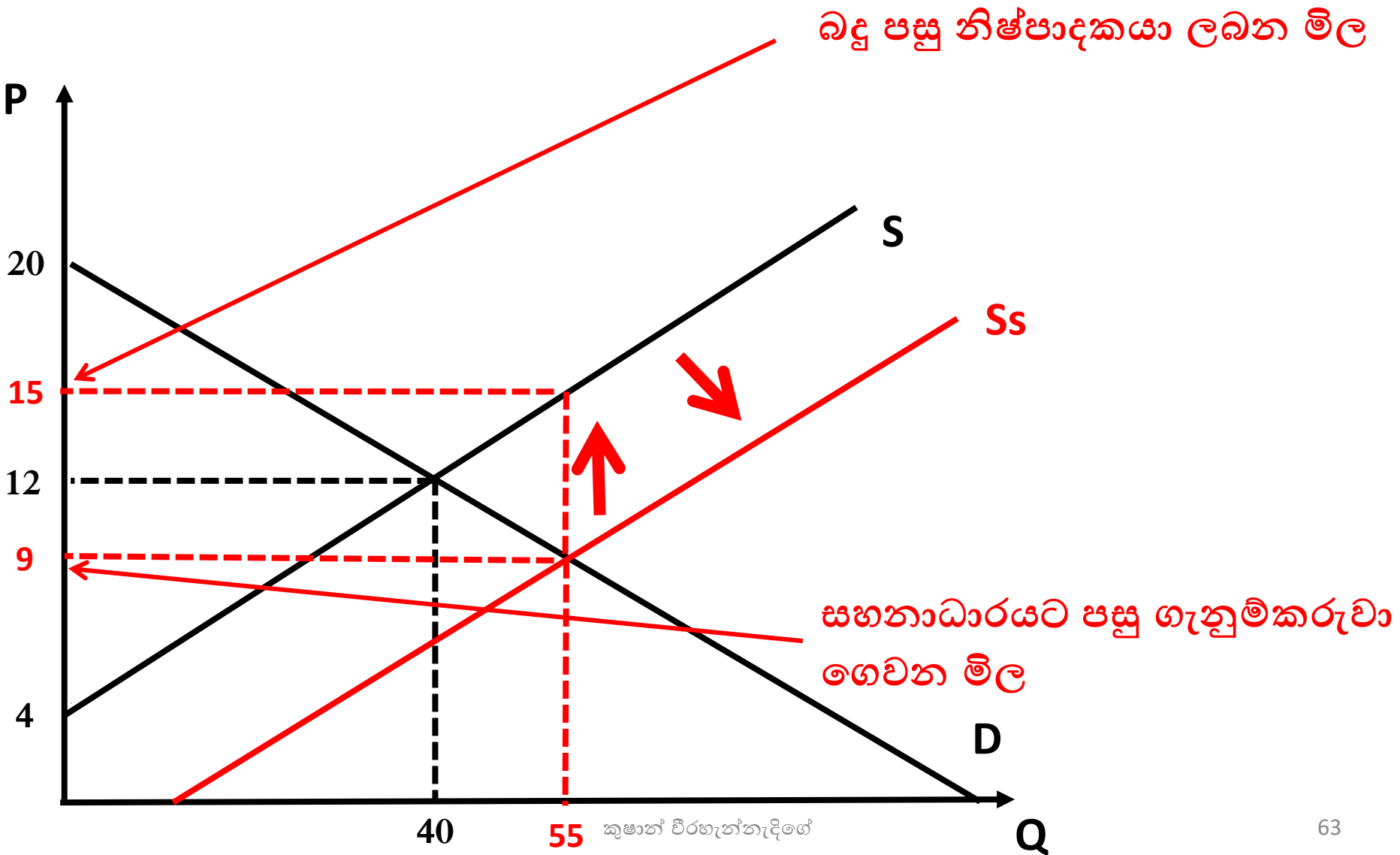
සහනාධාරයට පසු නිෂ්පාදකයා ලබන මිල

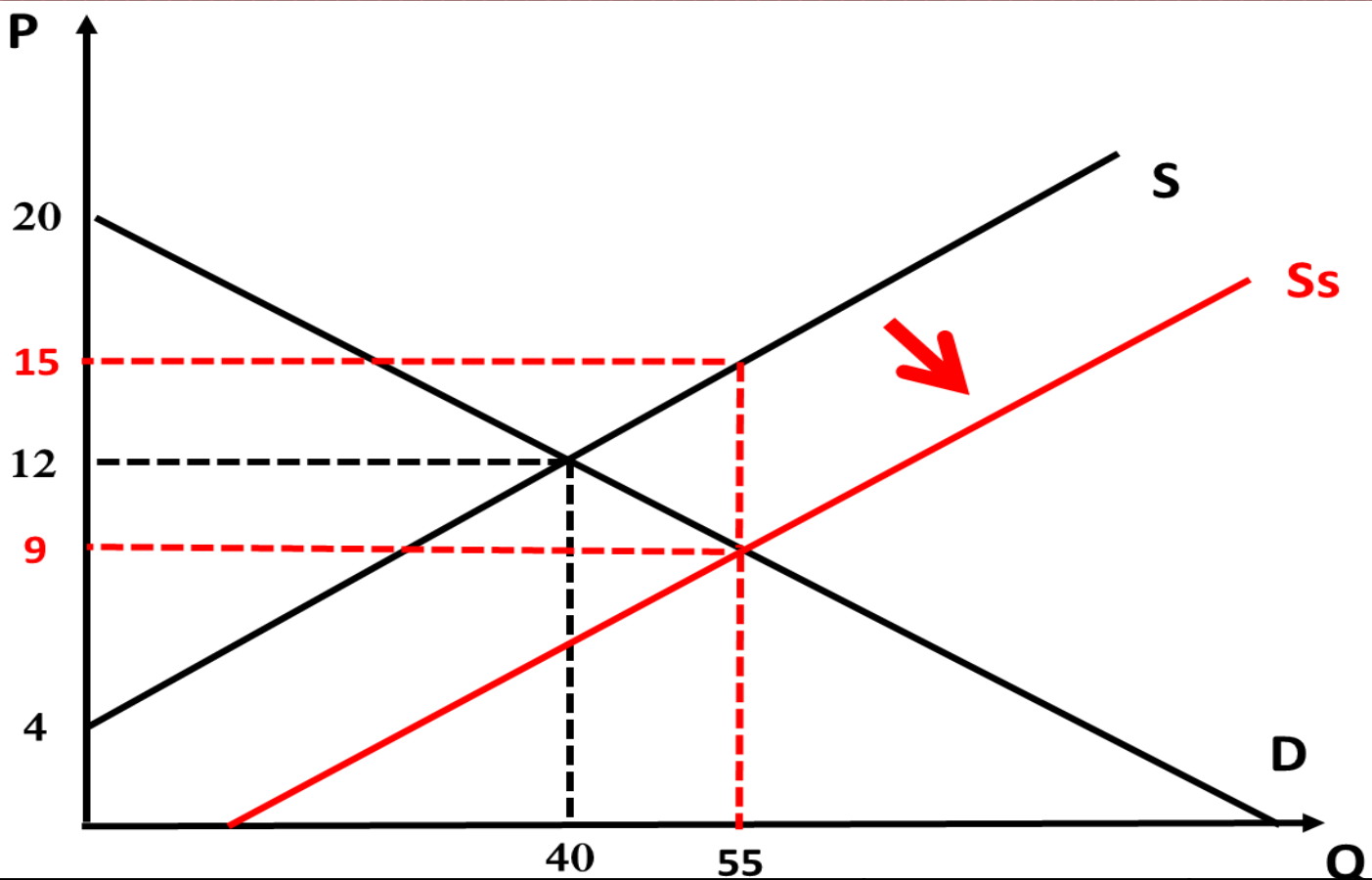
සහනාධාරයට පසු
නිෂ්පාදකයා ලබන මිල = සහනාධාරයට පසු ගැනුම්කරුවා ගෙවන මිල + සහනාධාරය

සහනාධාරයට පසු
නිෂ්පාදකයා ලබන මිල = 9 + 6

බදු අය කිරීමට පසු
නිෂ්පාදකයා ලබන මිල = රු 15

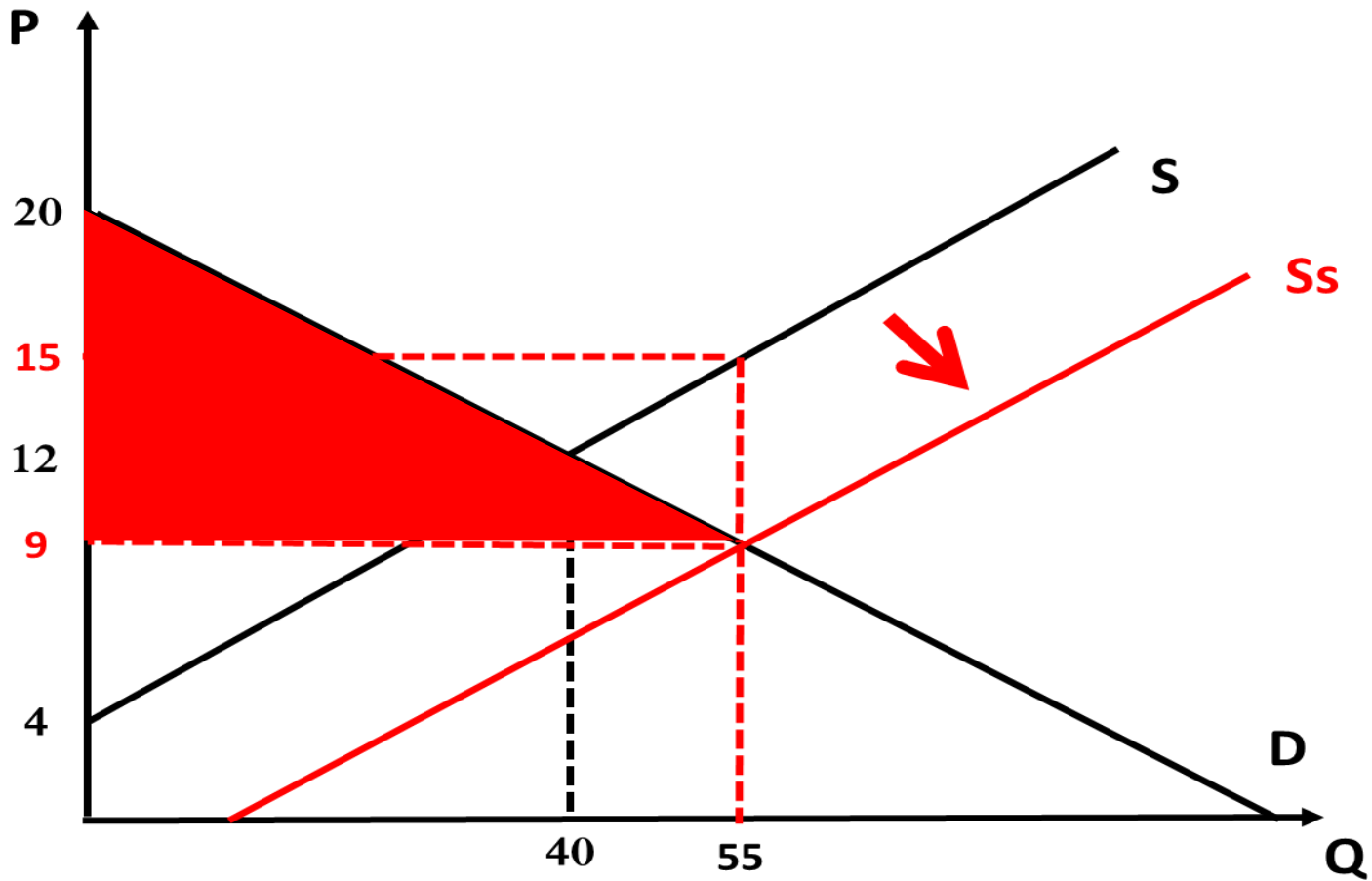
ඉහත තොරතුරු මත පදනම්ව ප්‍රස්ථාර සටහනක් කටුවට ඇඳගැනීම

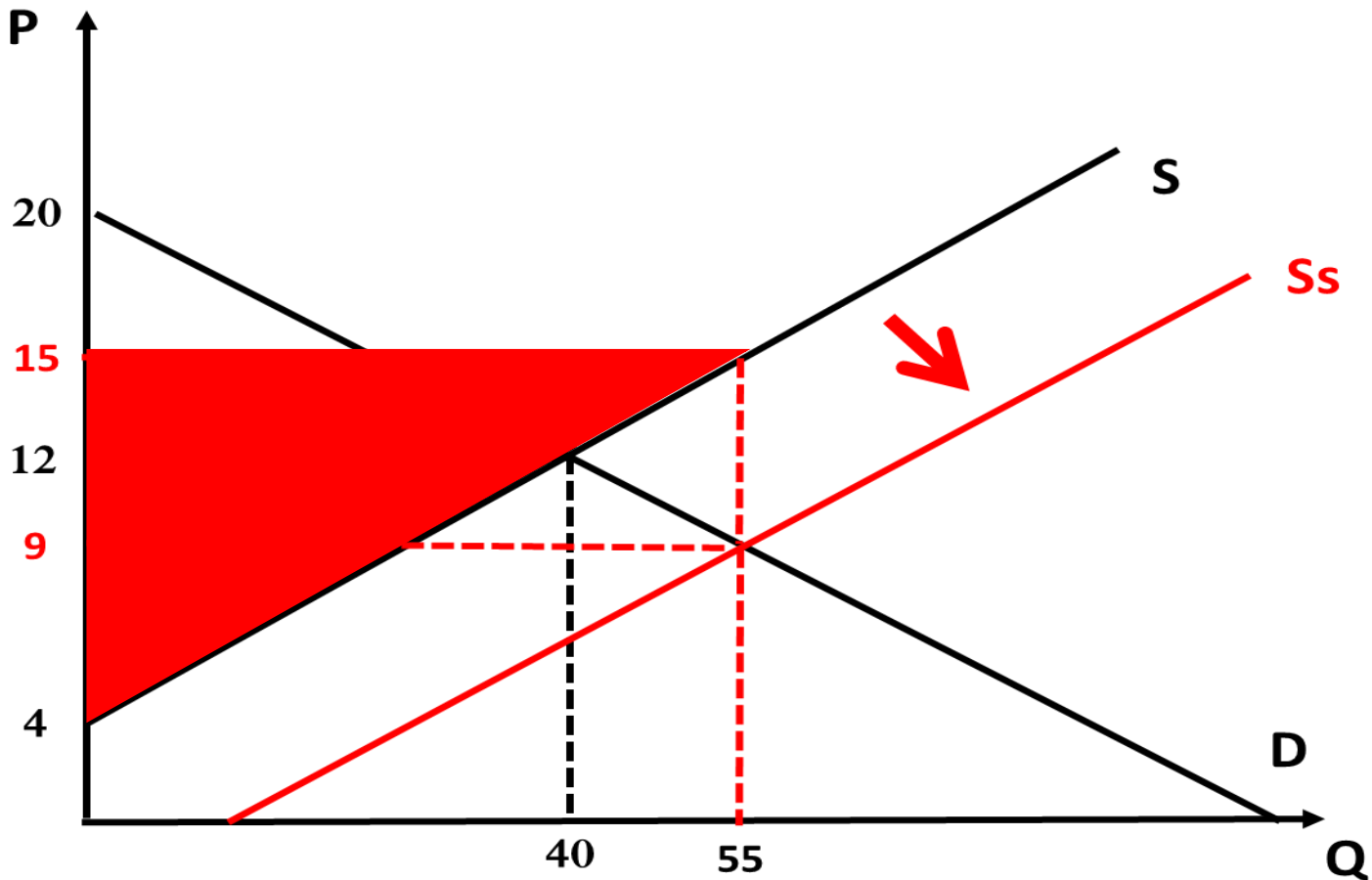

	සහනාධාර පෙර	සහනාධාර පසු
සැපයුම් වක්‍රය	S	Ss
සමතුලිත මිල(ගැනුම්කරුවා ගෙවන මිල)	12	9
සමතුලිත ප්‍රමාණය	40	55
නිෂ්පාදකයා ලබන මිල	12	15

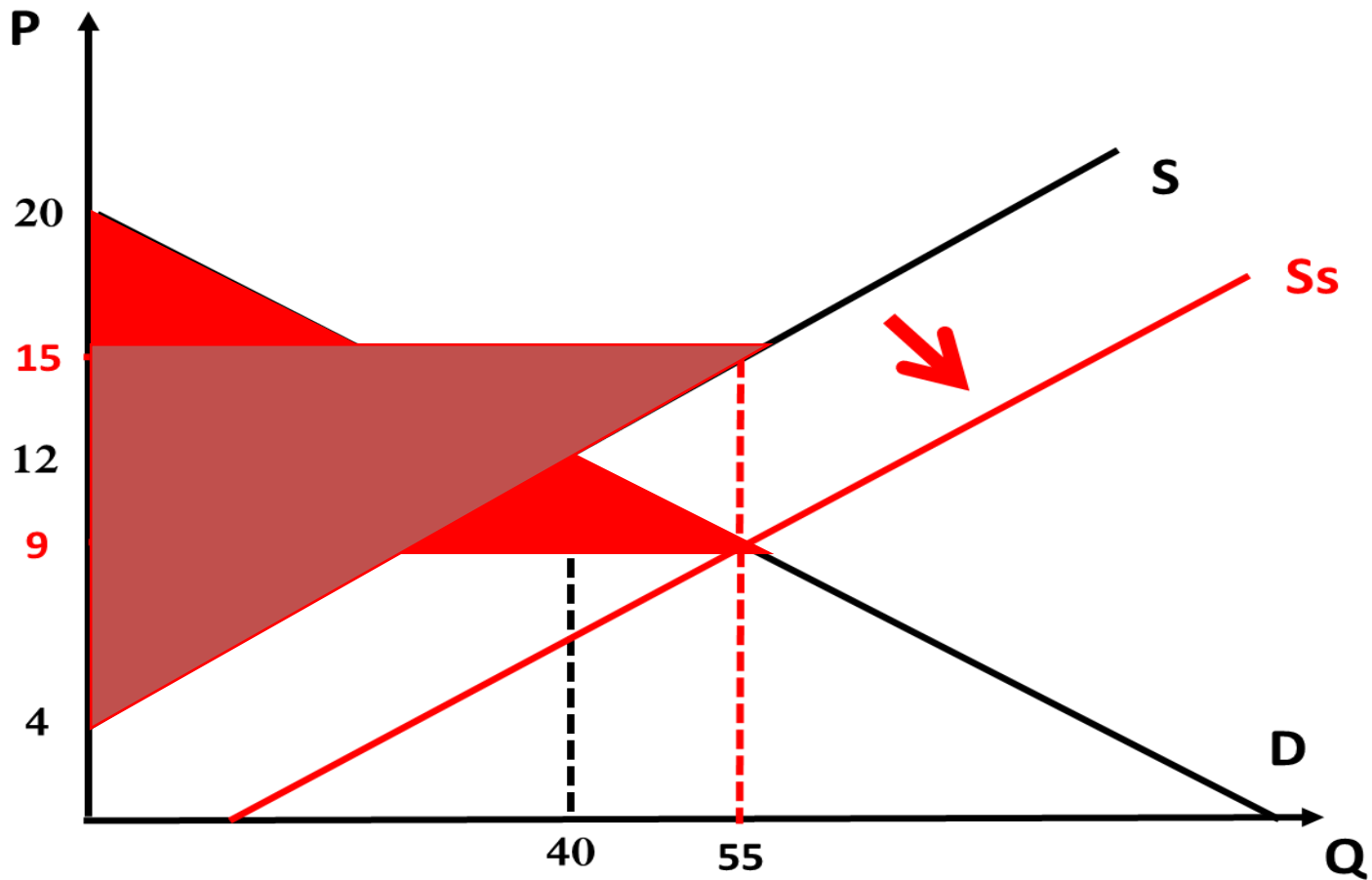
කුෂාන් විරහන්තදිගේ

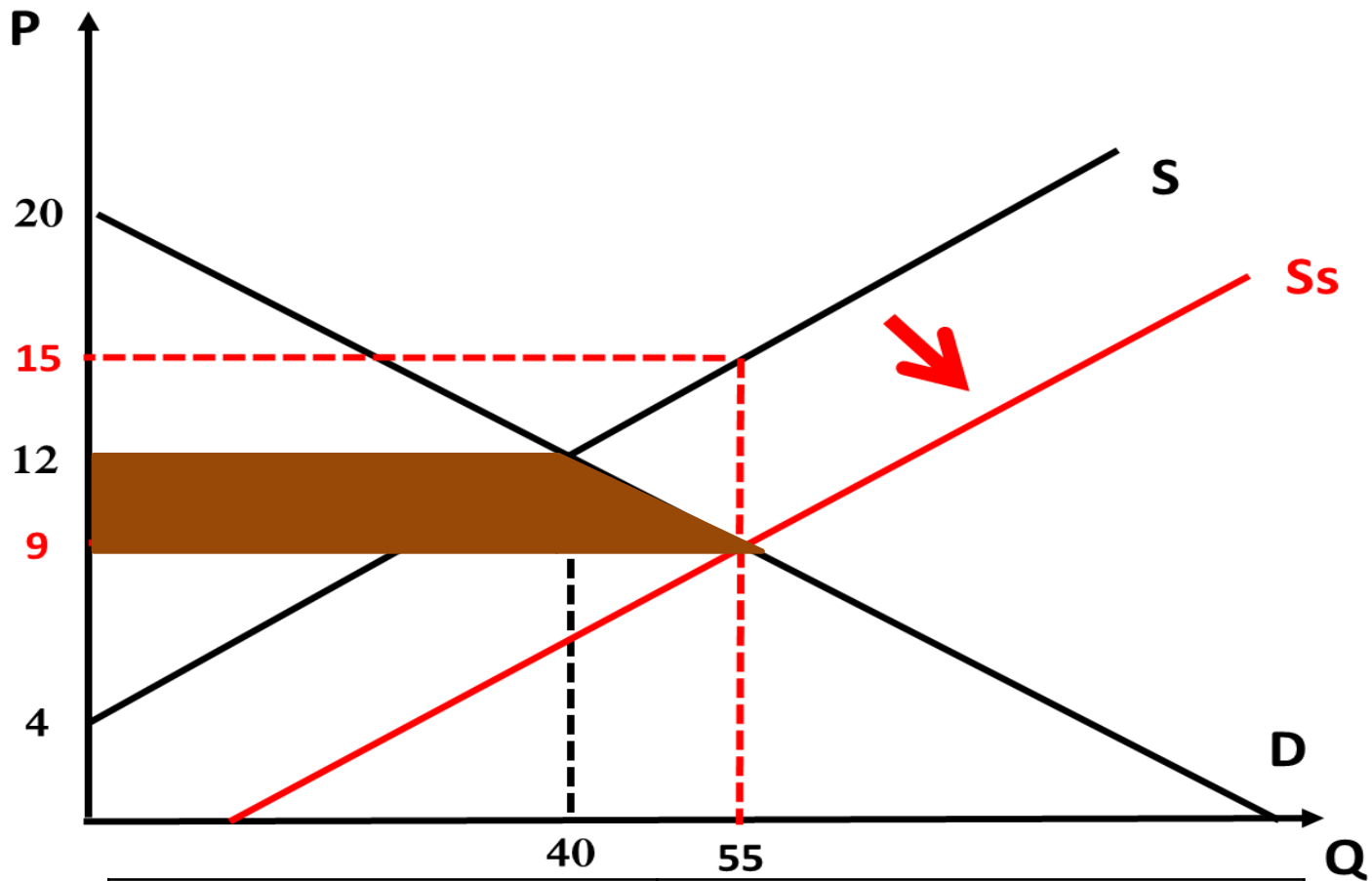
	සහනාධාර පෙර	සහනාධාර පසු	වෙනස
පාරිභෝගික අතිරික්තය	$\frac{20 - 12}{2} \times 40$ $\underline{\underline{රු 160}}$	$\frac{20 - 9}{2} \times 55$ $\underline{\underline{රු 302.50}}$	$\underline{\underline{රු 142.50}}$
	කුමාර් විරහන්තැදිගේ		65

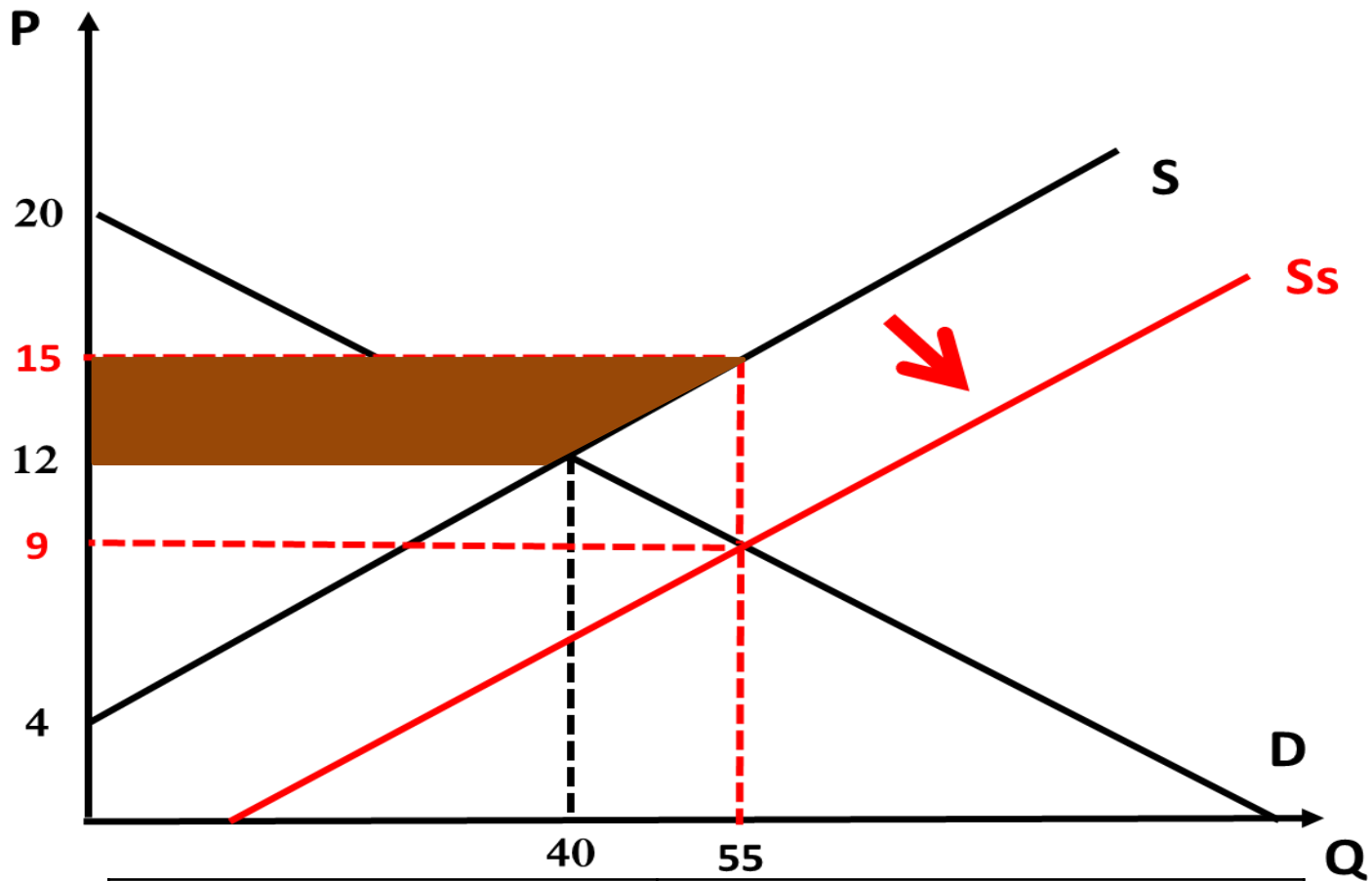
	සහනාධාර පෙර	සහනාධාර පසු	වෙනස
නිෂ්පාදක අතිරික්තය	$\frac{12 - 4 \times 40}{2}$ <u>රු 160</u>	$\frac{15 - 4 \times 55}{2}$ <u>රු 302.50</u>	<u>රු 142.50</u>

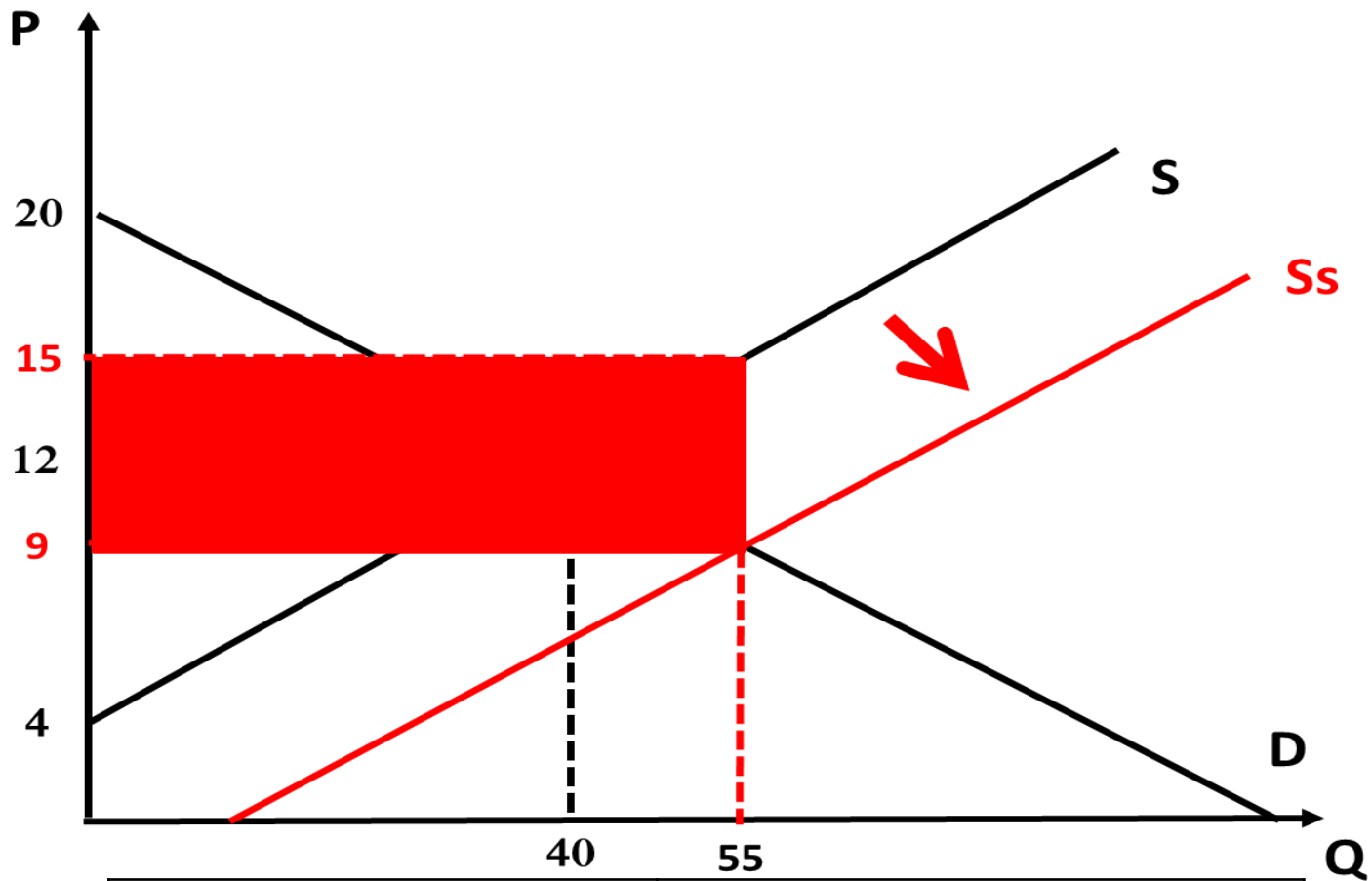
	සහනාධාර පෙර	සහනාධාර පසු	වෙනස
ආර්ථික අතිරික්තය	$\text{රු } 160 + \text{රු } 160$ <u><u>රු 320</u></u>	$\text{රු } 302.50 + \text{රු } 302.50$ <u><u>රු 605</u></u>	<u><u>රු 285</u></u>
	කුෂාන් චිරහැන්තැදිගේ		67

	සහනාධාර පසු
පාරිභෝගික සහනාධාර වාසිය	$\frac{40 + 55}{2} \times 3$ $\underline{\underline{රු 142.50}}$

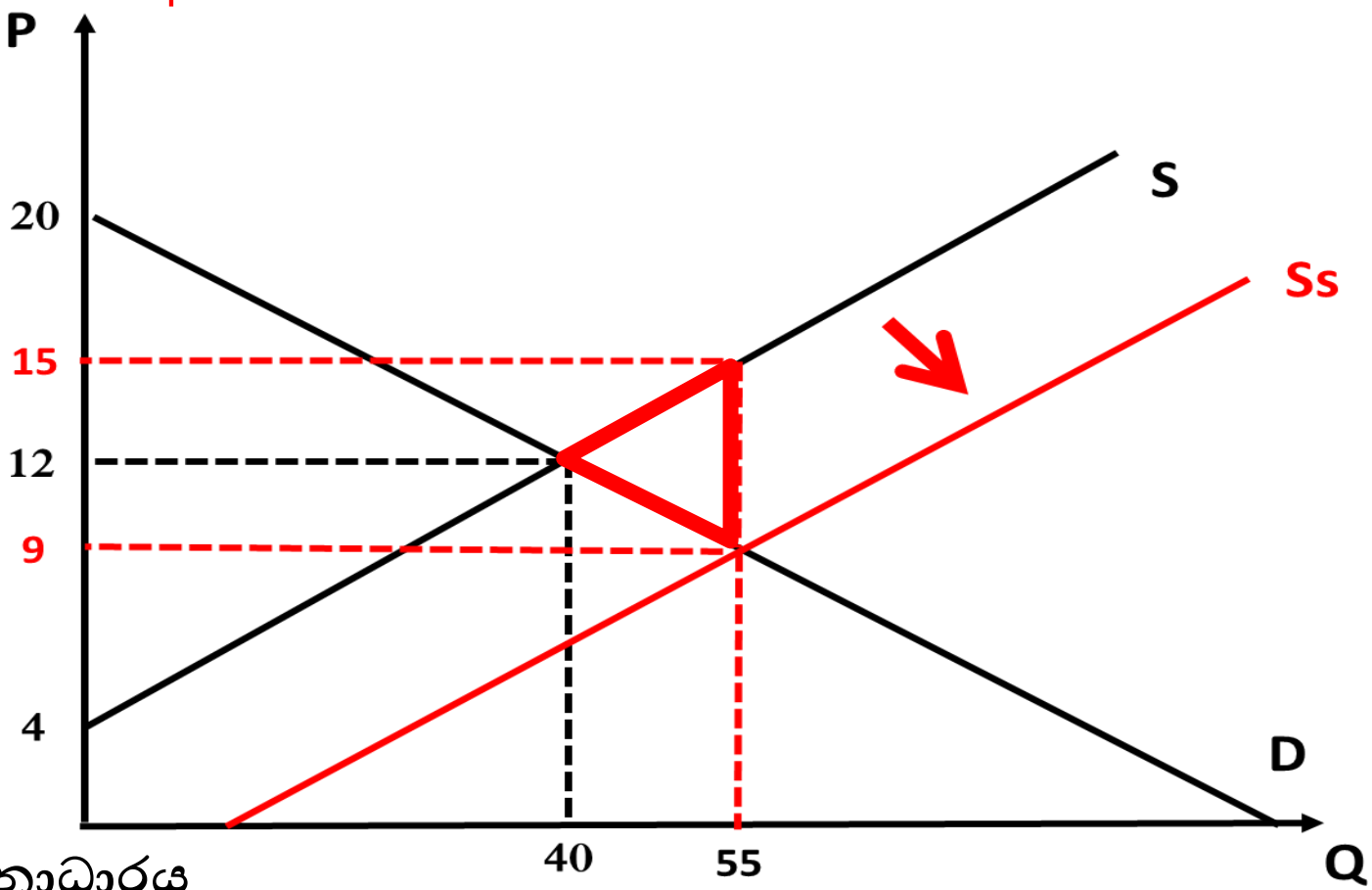

	සහනාධාර පසු
නිෂ්පාදක සහනාධාර වාසිය	$\frac{40 + 55}{2} \times 3$ $\underline{\underline{රු 142.50}}$

	සහනාධාර පසු
රජයේ සහනාධාර පිරිවැය	6×55 <u>රු 330</u>

සුභසාධනයේ අහිමි වීම

01 ක්‍රමය

ඒකක සහනාධාරය

නිසා සමස්ත

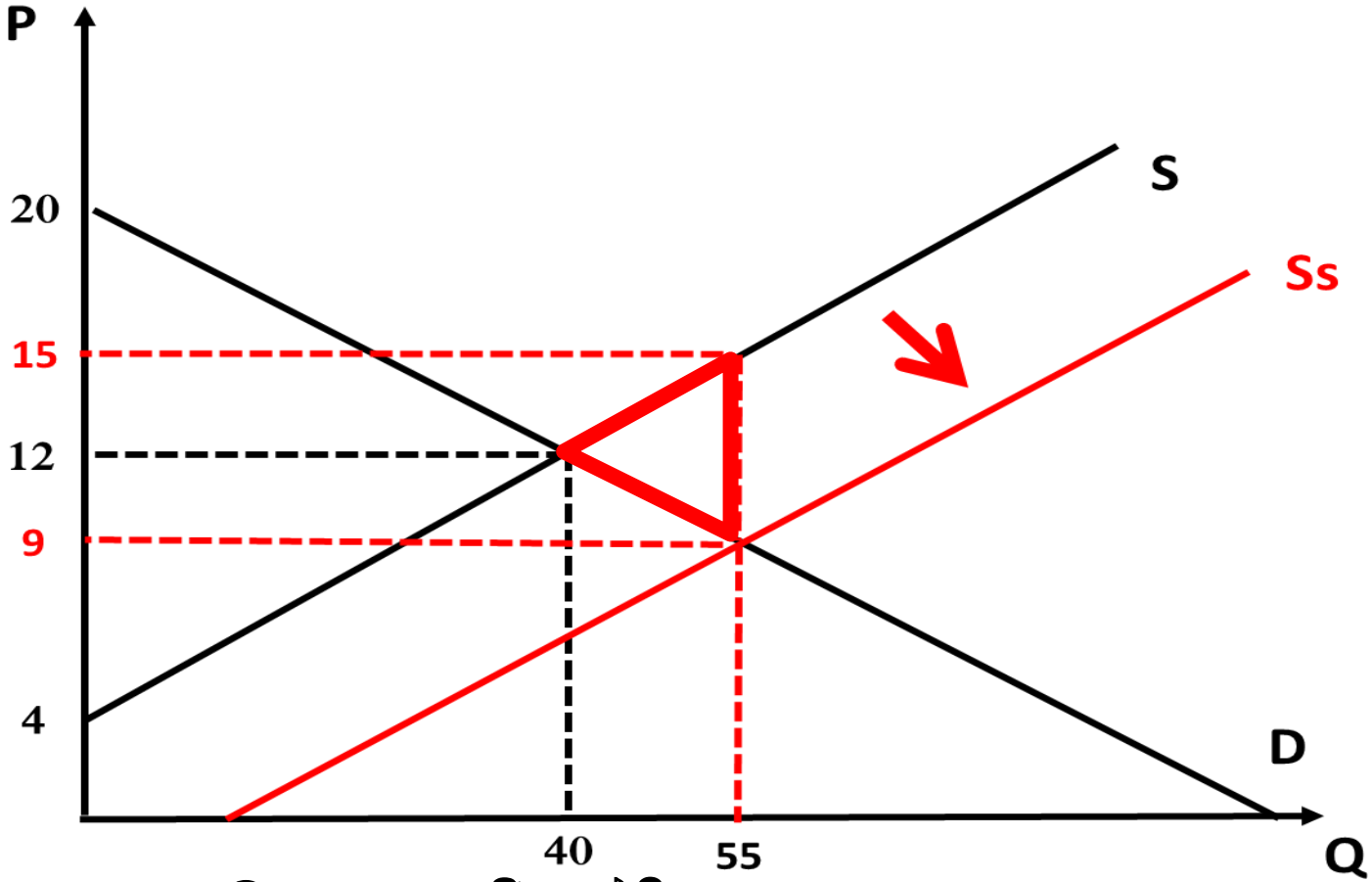
සමාජයට වූ අහිමි වීම

= ආර්ථික අතිරික්තයේ වැඩි වීම - රජයේ පිරිවැය

$$₹ 285 - ₹ 330$$

$$\underline{\underline{₹ - 45}}$$

සුභසාධනයේ අහිමි වීම

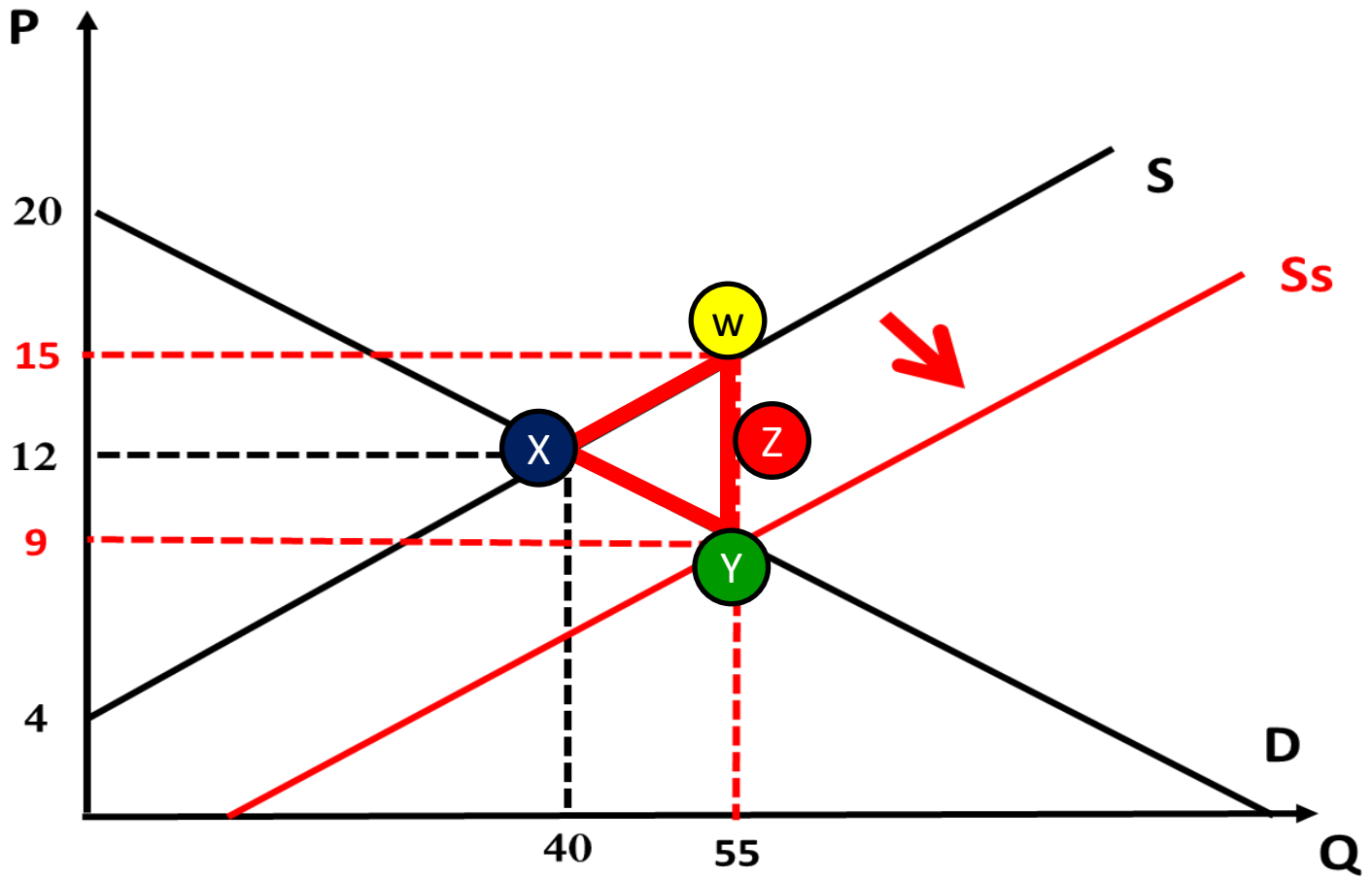

02 ක්‍රමය

ඒකක සහනාධාරය නිසා සමස්ත සමාජයට වූ අහිමි වීම = පාරිභෝගික නිෂ්පාදක අතිරික්ත වෙනස + අතිරික්ත වෙනස - රජයේ පිරිවැය

$$₹ 142.50 + ₹ 142.50 - ₹ 330$$

$$₹ - 45$$

03 ක්‍රමය

ඒකක සහනාධාරය නිසා සමස්ත සමාජයට වූ අහිමි වීම

$$= \frac{\triangle WY \times \triangle XZ}{2} = \frac{6 \times 15}{2} = 45$$

කුමාර් විරහන්තැදිගේ

ආර්ථික විද්‍යාව

3 වන පාඩම - Video 06

ගැනුම්කරුවන් මත ඒකක බදු පැනවීම හා නිෂ්පාදන ඒකක බද්ද පාරිභෝගිකයා හා නිෂ්පාදකයා අතර බෙදීයාම

දේශක - කුෂාන් විරහන්තැදිගේ
BA (sp) Economics (SUSL)

ගැනුම්කරුවන් මත ඒකක බදු පැනවීම

ගැනුම්කරුවන් මත ඒකක බදු පැනවීම යන්නෙන් අදහස් වන්නේ භාණ්ඩයක් මිලදී ගන්නා අවස්ථාවේ දී ඒකකයක් මත නිශ්චිත රුපියල් ප්‍රමාණයක් ගැනුම්කරුගෙන් බදු ලෙස අය කිරීමයි.

නිදසුන් :- විකුණුම් බදු, පාරිභෝගික වැට් බදු

මෙහි දී භාණ්ඩයක් මිල දී ගන්නා අවස්ථාවේ දී අය කරන හෙයින් නෛතික වශයෙන් බද්ද මුළුමනින්ම ගෙවනු ලබන්නේ ගැනුම්කරු ය.

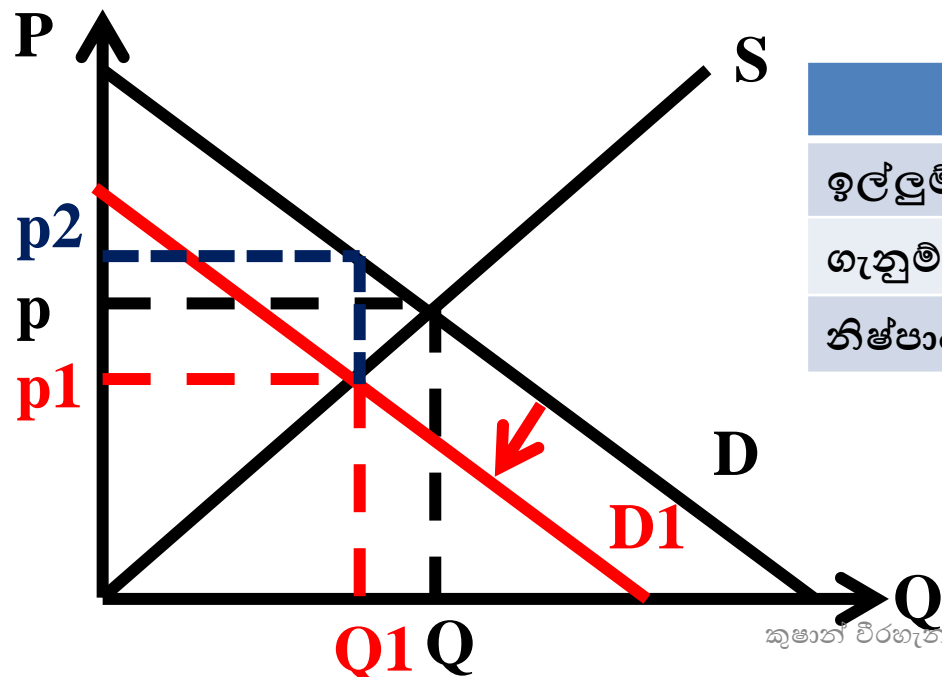
නිදසුන :-

- දොඩම් ගෙඩියක් මත රු. 10 ක අලෙවි බද්දක් අය කරනු ලබයි නම් දොඩම් මිලදී ගන්නා සෑම
- අවස්ථාවක දී ම දොඩම් ගෙඩියකට රු. 10 බැගින් බද්දක් ආණ්ඩුවට ගෙවිය යුතු ය.

- ගැනුම්කරුවන් මත ඒකක බද්දක් පැනවූ විට එම භාණ්ඩයේ සැපයුම් වක්‍රයට කිසිදු බලපෑමක් ඇති නොවේ.

- එහෙත් ගැනුම්කරුවන් මත ඒකක බදු පැනවූ විට ගැනුම්කරුවන් ගෙවිය යුතු මිල ඉහළ යන බැවින් ගැනුම්කරුවන් මිල දී ගත් ඒකක සඳහා බද්දෙන් පසු ගෙවීමට කැමති මිල අඩුවේ. මේ නිසා පැවති මිල ගණන් යටතේම බද්දේ ප්‍රමාණයෙන් ඉල්ලුම් වක්‍රය වමට විතැන් වේ.

ගැනුම්කරු මත ඒකක බද්දක් පැන වූ පසු සමතුලිතය වෙනස් වන ආකාරය පහත රූප සටහනේ දැක්වේ.

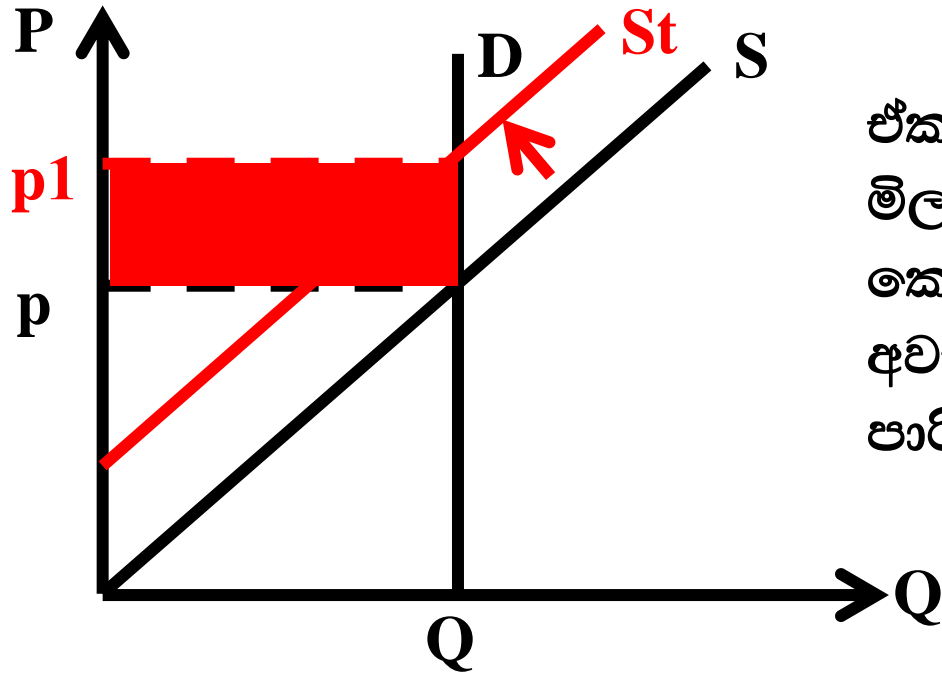

	පෙර	පසු
ඉල්ලුම් වක්‍රය	D	D1
ගැනුම්කරු ගෙවන මිල	P	P2
නිෂ්පාදකයා ලබන මිල	P	P1

නිෂ්පාදකයන් මත ඒකක බද්දක් පැනවූ විට එහි අවසාන බදු දැරීම කෙරෙහි බලපාන ප්‍රධානම සාධකය වන්නේ ඉල්ලුම් හා සැපයුම් නම්‍යතාව ය.

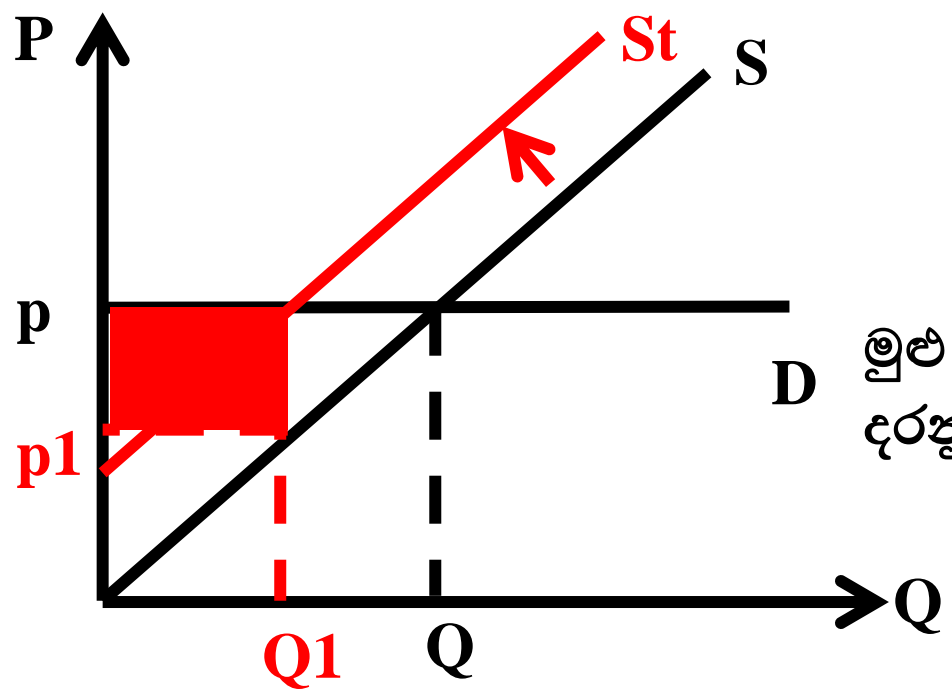
විවිධ ඉල්ලුම් නම්‍යතා අවස්ථාවන්හි දී බදු බරෙහි දැරීම සිදුවන ආකාරය පහත ලෙස රූප සටහන් මගින් දැක්විය හැකි ය.

1 පූර්ණ අනම්‍ය ඉල්ලුම් අවස්ථාව :-

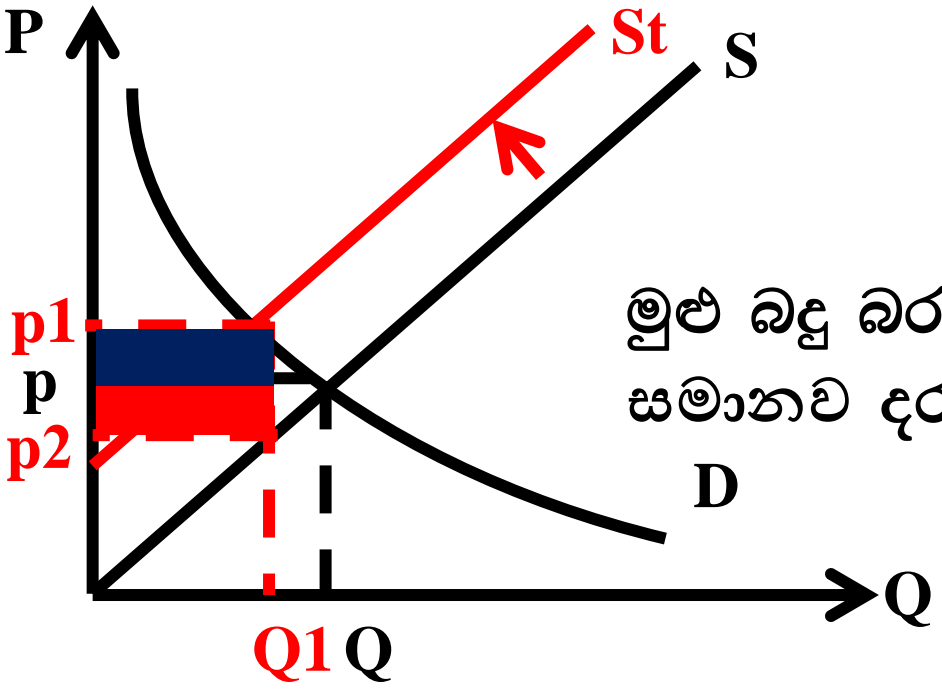
ඒකක බද්දේ ප්‍රමාණයෙන්ම සමතුලිත මිල ඉහළ යාමෙන් පෙන්නුම් කෙරෙන්නේ පූර්ණ අනම්‍ය ඉල්ලුම් අවස්ථාවක දී මුළු බදු බර ම පාරිභෝගිකයාට දැරීමට සිදුවන බව යි.

සුර්ණ නම්‍ය ඉල්ලුම් අවස්ථාව :-

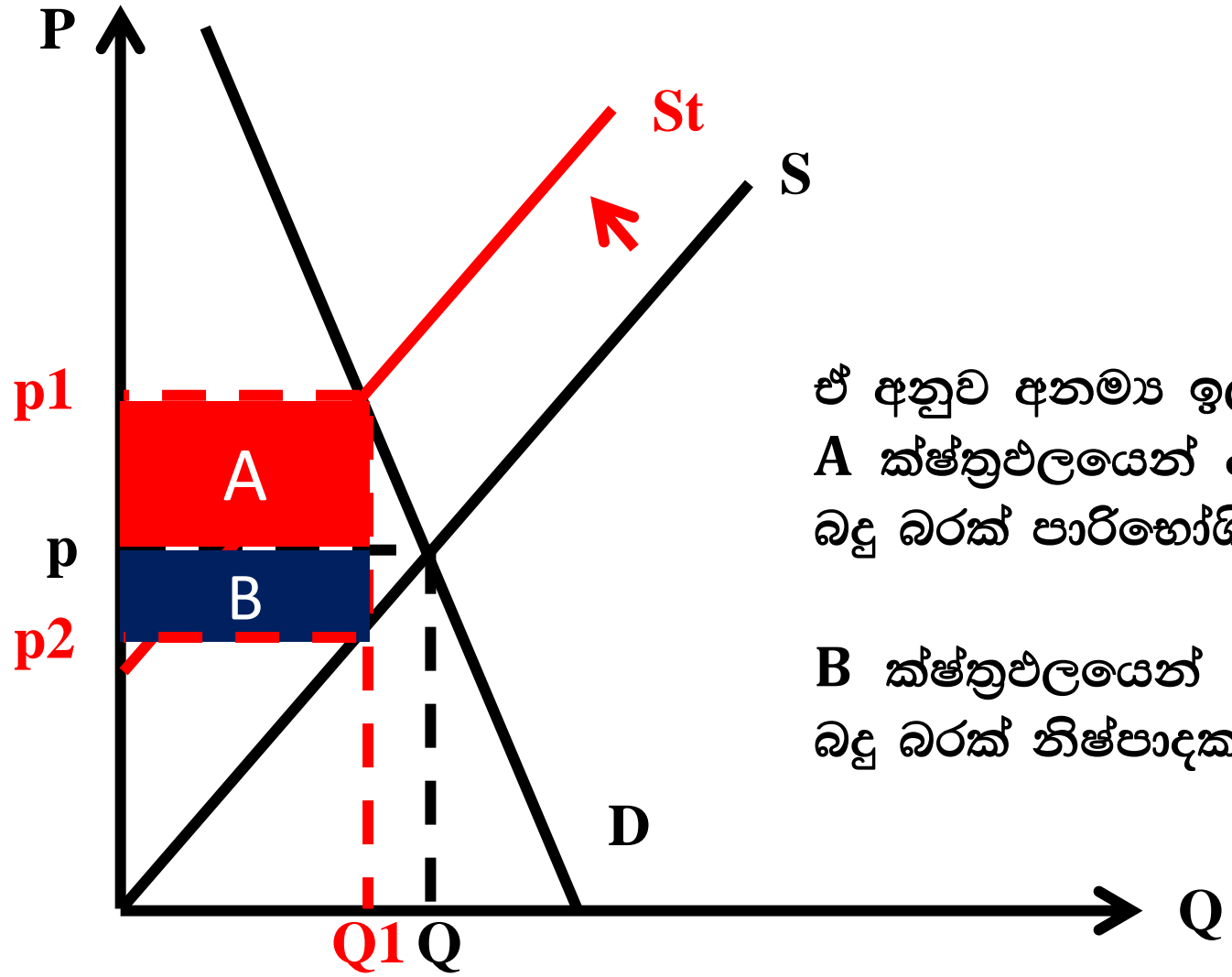
මුළු බදු බර ම නිෂ්පාදකයා විසින් දරනු ලැබේ.

ඒකීය නමය ඉල්ලුම් අවස්ථාව :-

මුළු බදු බර නිෂ්පාදකයා හා පාරිභෝගිකයා සමානව දරනු ලැබේ.

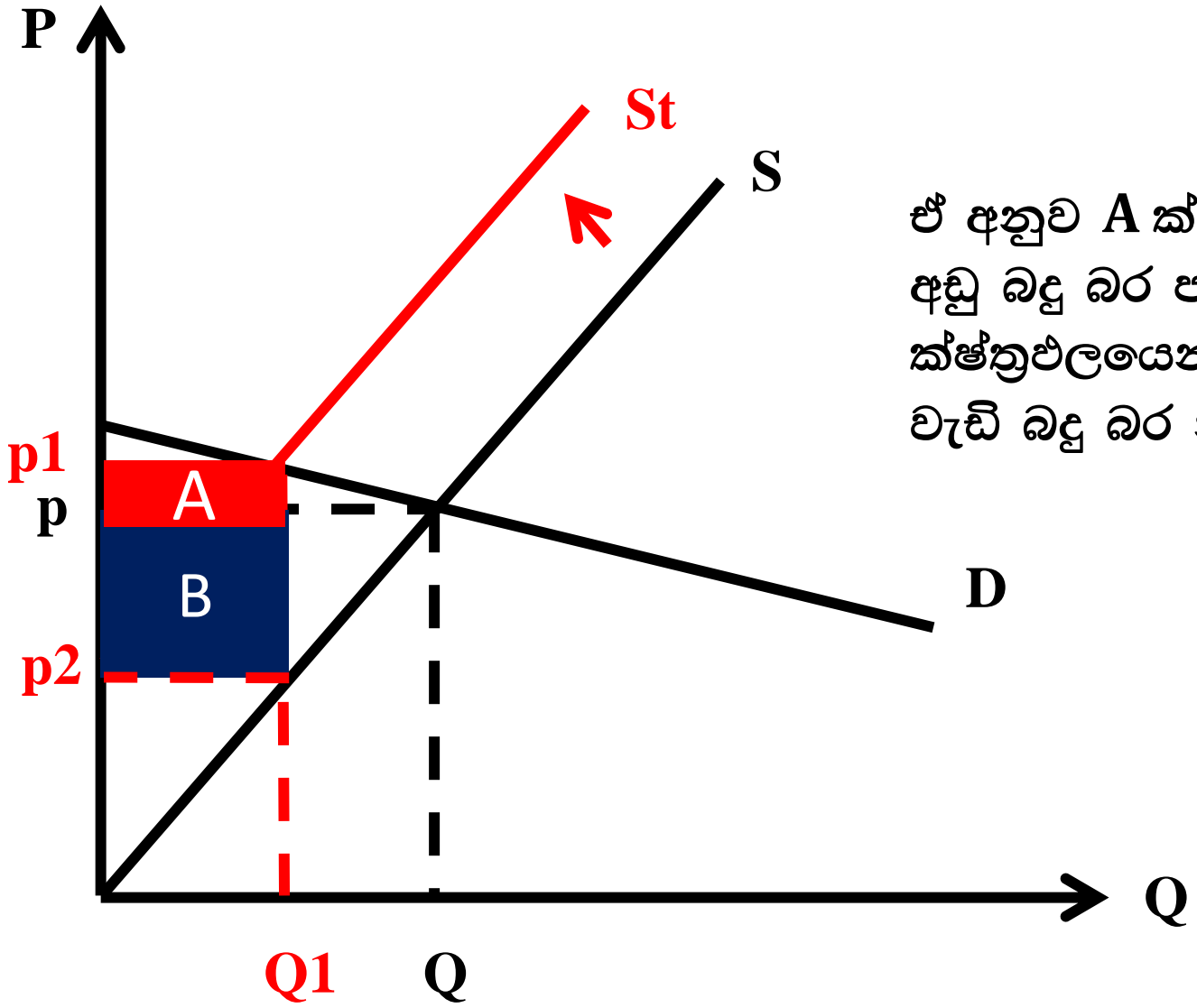
අනාමය ඉල්ලුම් අවස්ථාව :-

ඒ අනුව අනාමය ඉල්ලුම් අවස්ථාවක දී A ක්ෂේත්‍රවලයෙන් දැක්වෙන පරිදි වැඩි බඳු බරක් පාරිභෝගිකයාත් ,

B ක්ෂේත්‍රවලයෙන් දැක්වෙන පරිදි අඩු බඳු බරක් නිෂ්පාදකයාත් දරති.

නමය ඉල්ලුම් අවස්ථාව:-

ඒ අනුව A ක්ෂේත්‍රයෙන් දැක්වෙන අඩු බදු බර පාරිභෝගිකයාත්, B ක්ෂේත්‍රයෙන් දැක්වෙන වැඩි බදු බර නිෂ්පාදකයාත් දරති.

සැපයුම්කරු මත ඒකක බද්දක් පැනවීමෙන් පසු ඉල්ලුම් නම්‍යතා යටතේ පාරිභෝගිකයා දරණ බදු බර

ඉල්ලුම් නම්‍යතා	පාරිභෝගිකයා දරණ බදු බර
පූර්ණ නම්‍ය ඉල්ලුම	බදු නොගෙවයි
පූර්ණ අනම්‍ය ඉල්ලුම	මුළු බද්දම ගෙවයි
ඒකීය නම්‍ය ඉල්ලුම	සමානව බදු ගෙවයි
අනම්‍ය ඉල්ලුම	වැඩි බද්දක් ගෙවයි
නම්‍ය ඉල්ලුම	අඩු බද්දක් ගෙවයි

සැපයුම්කරු මත ඒකක බද්දක් පැනවීමෙන් පසු සැපයුම් නමයකා යටතේ නිෂ්පාදකයා දරණ බදු බර

සැපයුම් නමයකා	නිෂ්පාදකයා දරණ බදු බර
පූර්ණ නමය සැපයුම	බදු නොගෙවයි
පූර්ණ අනමය සැපයුම	මුළු බද්දම ගෙවයි
ඒකීය නමය සැපයුම	සමානව බදු ගෙවයි
අනමය සැපයුම	වැඩි බද්දක් ගෙවයි
නමය සැපයුම	අඩු බද්දක් ගෙවයි

ආර්ථික විද්‍යාව

3 වන පාඩම - Video 07

උපරිම මිල ප්‍රතිපත්තිය

මිල පාලනය යනු

කිසියම් භාණ්ඩයක් හෝ සේවාවක් හෝ සඳහා වෙළෙඳපොළ ඉල්ලුම් හා සැපයුම් බලවේග මගින් තීරණය වී ඇති මිල ඇතැම් විට, පාරිභෝගිකයන්ට සහ නිෂ්පාදකයන්ට අසාධාරණ විය හැකිය.

මෙවැනි අවස්ථාවන්හි දී ආණ්ඩුව වෙළෙඳපොළ මිල පාලනය කරයි.

ඒ අනුව මිල පාලනය යනු ආණ්ඩුව විසින් නීතිරීති අනුපනත් උපයෝගී කරගෙන කෘත්‍රීම මිලක් වෙළෙඳපොළෙහි ඇති කිරීම යි.

මිල පාලනයක් තුළින් ආණ්ඩුව අපේක්ෂා කරන්නේ එක අතකින් පාරිභෝගිකයාත්, අනෙක් අතට නිෂ්පාදකයාත් ආරක්ෂා කිරීමයි.

මිල පාලනයේ ස්වරූප දෙකකි.

- 1 උපරිම මිල නියම කිරීම
- 2 අවම මිල නියම කිරීම

උපරිම මිල නියම කිරීම

වෙළෙඳපොළ මිල යාන්ත්‍රණය යටතේ තීරණය වූ සමතුලිත මිල පාරිභෝගිකයාට අසාධාරණ වෙතැයි සිතූ විට ඔවුන්ට සාධාරණත්වය සැලසීම සඳහා ආණ්ඩුව විසින් නියම කරනු ලබන නීත්‍යානුකූල මිල උපරිම මිල සීමාව නමින් හැඳින්වේ.

ආණ්ඩුව උපරිම මිල සීමා නියම කරනු ලබන්නේ පාරිභෝගිකයන්ට සාධාරණත්වය සඳහා වන බැවින් සමතුලිත මිලට වඩා පහළින් උපරිම මිල සීමා පැනවීම වැදගත්ය

එවැනි සමතුලිත මිලට වඩා පහළින් නියම කරනු ලබන උපරිම මිල සීමාව සඵල උපරිම මිල නමින් හැඳින්වේ.

නිදසුන් :- සහල්, පාන් , සිනි , පරිප්පු මිල නියම කිරීම, කිරි පිටි මිල නියම කිරීම උපරිම ගෙවල් කුලී නියම කිරීම

උපරිම මිල සීමා නියම කිරීම නිසා ඇති වන ප්‍රතිවිපාක තව දුරටත් පහත පරිදි දැක්විය හැකිය.

1. අධි ඉල්ලුම නිසා වෙළෙඳපොළෙහි භාණ්ඩ හිඟයක් ඇති වීම.
2. නීති විරෝධී කළු කඩ මිල යටතේ භාණ්ඩ අලෙවි කිරීමට තැත් කිරීම.
3. කළු කඩ මිල නිසා පෙර තිබූ සමතුලිත මිලටත් (p) වඩා ඉහළ මිලකට (p_2) භාණ්ඩ අලෙවි කිරීම.
4. උපරිම මිලක් සමඟින් නිෂ්පාදකයන් ගේ ලාභ සීමා වන නිසා එම නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රයේ කරනු ලබන ආයෝජන සීමා වීම.
5. උපරිම මිල සීමාව නිසා පාරිභෝගික අතිරික්තයට සහ නිෂ්පාදන අතිරික්තයටද අයහපත් බලපෑමක් ඇති වී සමාජ ශුභ සාධනයට ද හානි වීම.

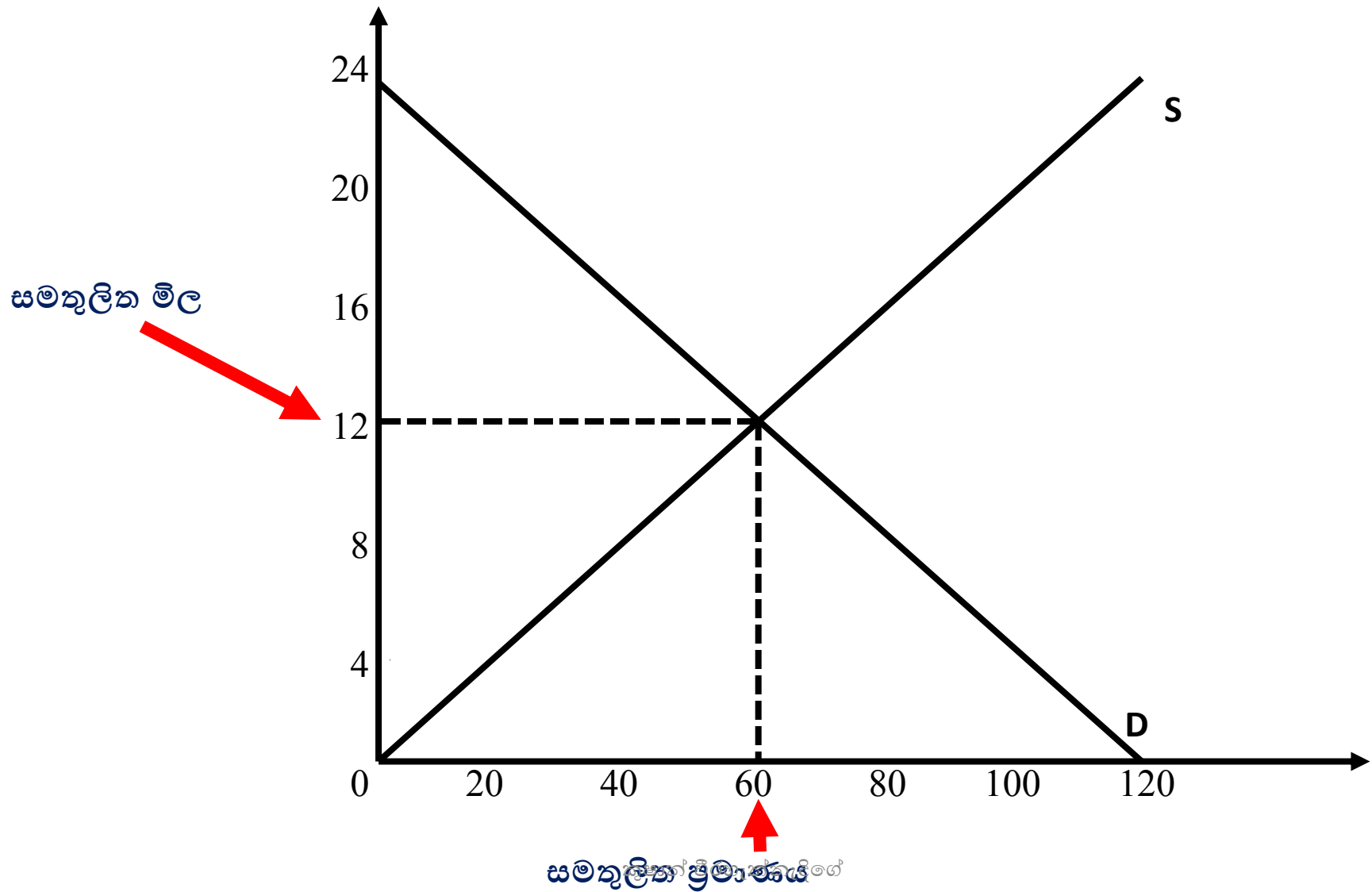
01 .සහල් සඳහා ඉල්ලුම් හා සැපයුම් ලේඛනයක් පහත ඉදිරිපත් කරයි

මිල P	ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය Qd	සැපයුම් ප්‍රමාණය Qs
0	120	0
4	100	20
8	80	40
12	60	60
16	40	80
20	20	100
24	0	120

ලේඛනය මත පදනම්ව පහත ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. ඉල්ලුම හා සැපයුම් රේඛා නිර්මාණය කර සමතුලිත මිල ප්‍රමාණය සොයන්න.
- ii. පරිභෝගික අතිරික්තය, නිෂ්පාදන අතිරික්තය, අර්ථික අතිරික්තය(සමස්ථ සුභසාධනය) සොයන්න.
- iii. රජය මෙම වෙළඳපොලට මැදිහත් වී උපරිම මිල රු 8 ක් ලෙස නියම කරන ලද්දේනම් පහත දෑ ගණනය කරන්න.
 - අධි ඉල්ලුම හෙවත් හාණ්ඩ හිඟය
 - කළු කඩ මිල
 - උපරිම මිලට පසු පරිභෝගික අතිරික්තය
 - පරිභෝගිකයාට හාණ්ඩ හිඟය නිසා අතිරේකව දැරීමට සිදුවන පිරිවැය
 - උපරිම මිලට පසු නිෂ්පාදන අතිරික්තය
 - අහිමි වන සුභසාධනය

i. ඉල්ලුම හා සැපයුම් රේඛා නිර්මාණය කර සමතුලිත මිල ප්‍රමාණය සොයන්න.

ii. පරිභෝගික අතිරික්තය, නිෂ්පාදන අතිරික්තය, අර්ථික අතිරික්තය (සමස්ථ සුභසාධනය) සොයන්න.

පරිභෝගික අතිරික්තය

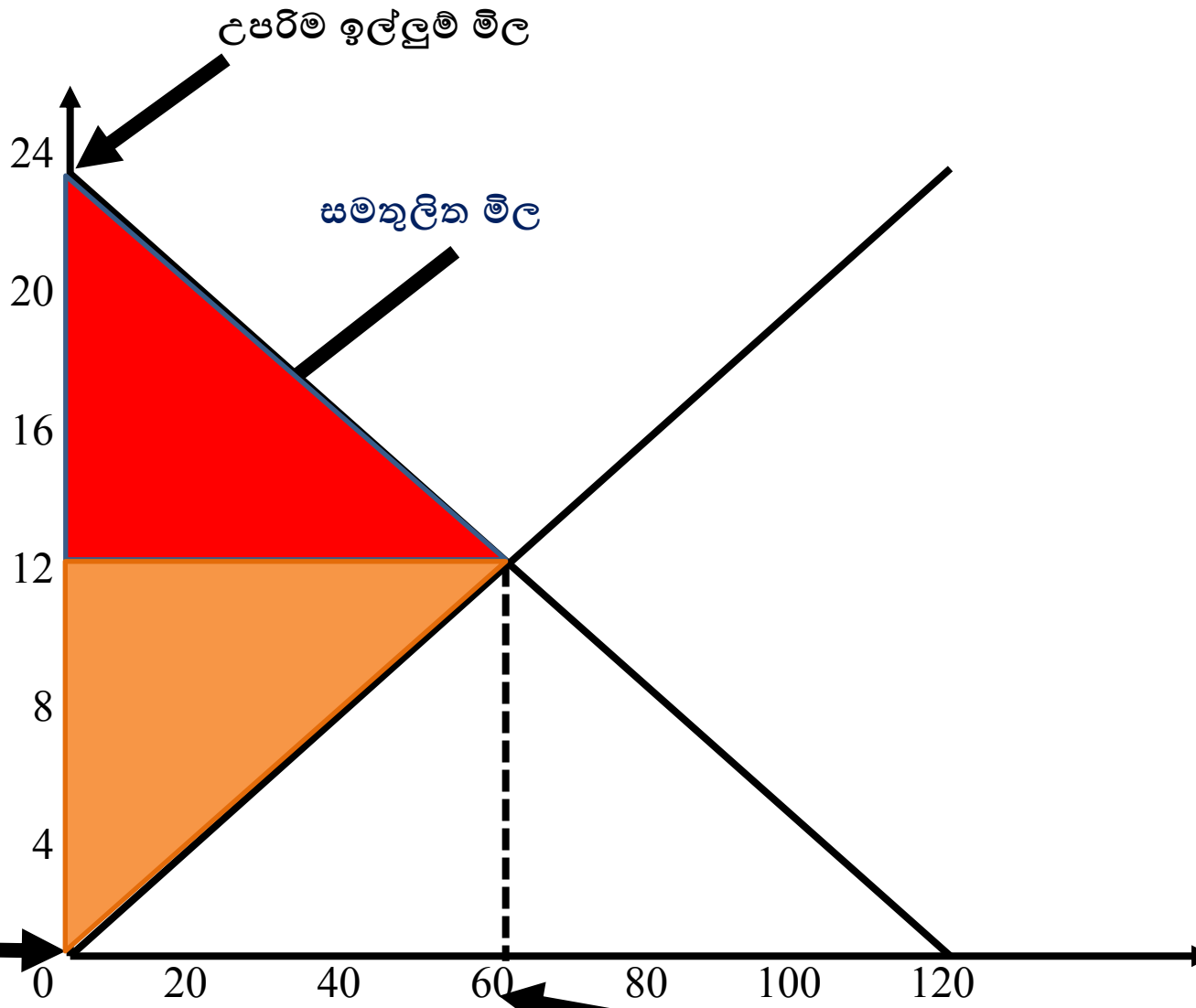
උපරිම ඉල්ලුම් මිල සමතුලිත මිල අතර වෙනස X සමතුලිත ප්‍රමාණය

$$\frac{24 - 12}{2} \times 60 = 360$$

නිෂ්පාදන අතිරික්තය

අවම සැපයුම් මිල හා සමතුලිත මිල අතර වෙනස X සමතුලිත ප්‍රමාණය

$$\frac{12 - 0}{2} \times 60 = 360$$

අර්ථික අතිරික්තය = පරිභෝගික අතිරික්තය + නිෂ්පාදන අතිරික්තය

$$360 + 360 = 720$$

සමතුලිත ප්‍රමාණය

උපරිම මිලට පසු

පරිභෝගික අතිරික්තය

$$\frac{8 \times 40}{2}$$

රු 160

කළකඩ මිල

පරිභෝගික අතිරේක පිරිවැය

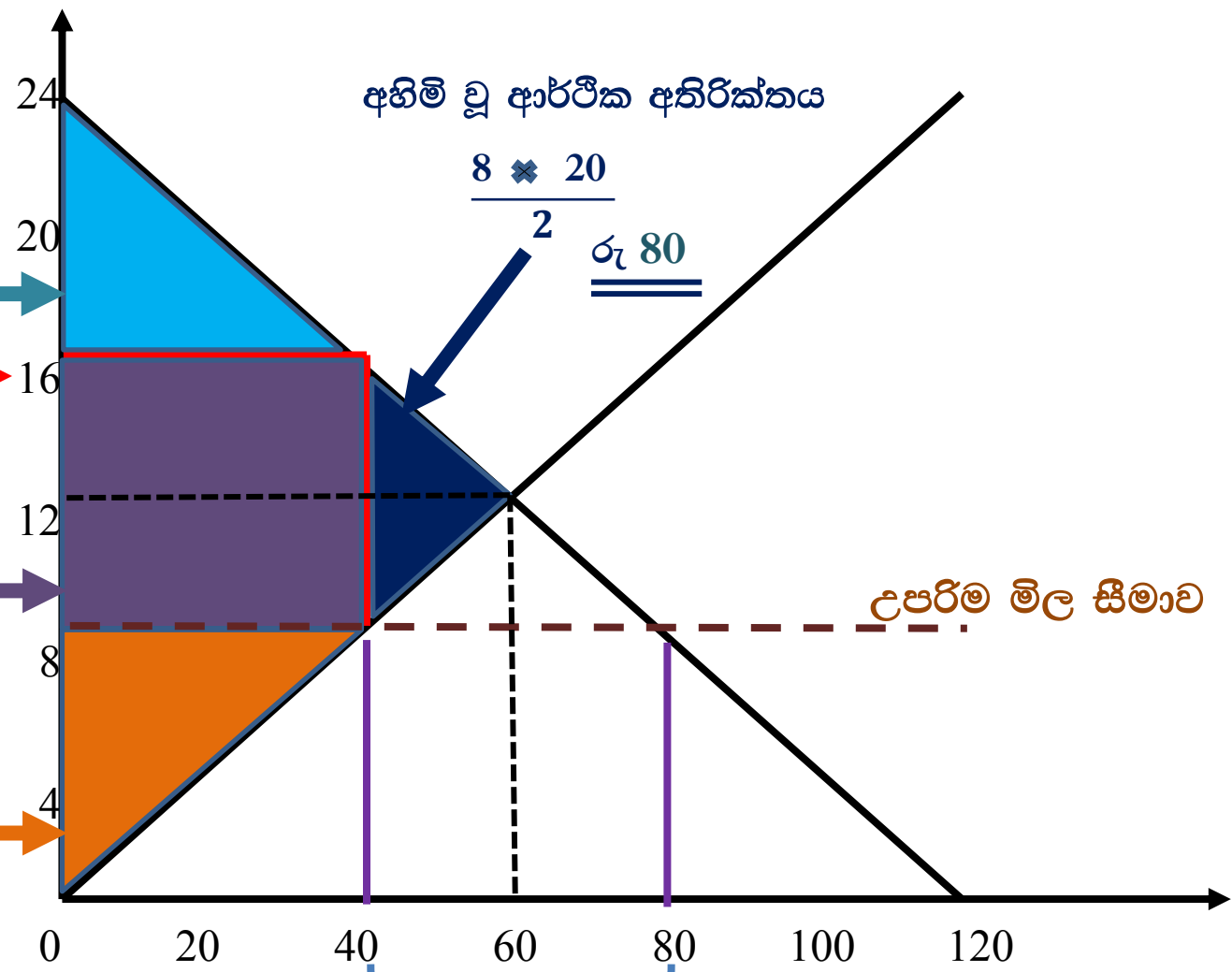
$$8 \times 40$$

රු 320

නිෂ්පාදන අතිරික්තය

$$\frac{8 \times 40}{2}$$

රු 160

අහිමි වූ ආර්ථික අතිරික්තය

$$\frac{8 \times 20}{2}$$

රු 80

උපරිම මිල සීමාව

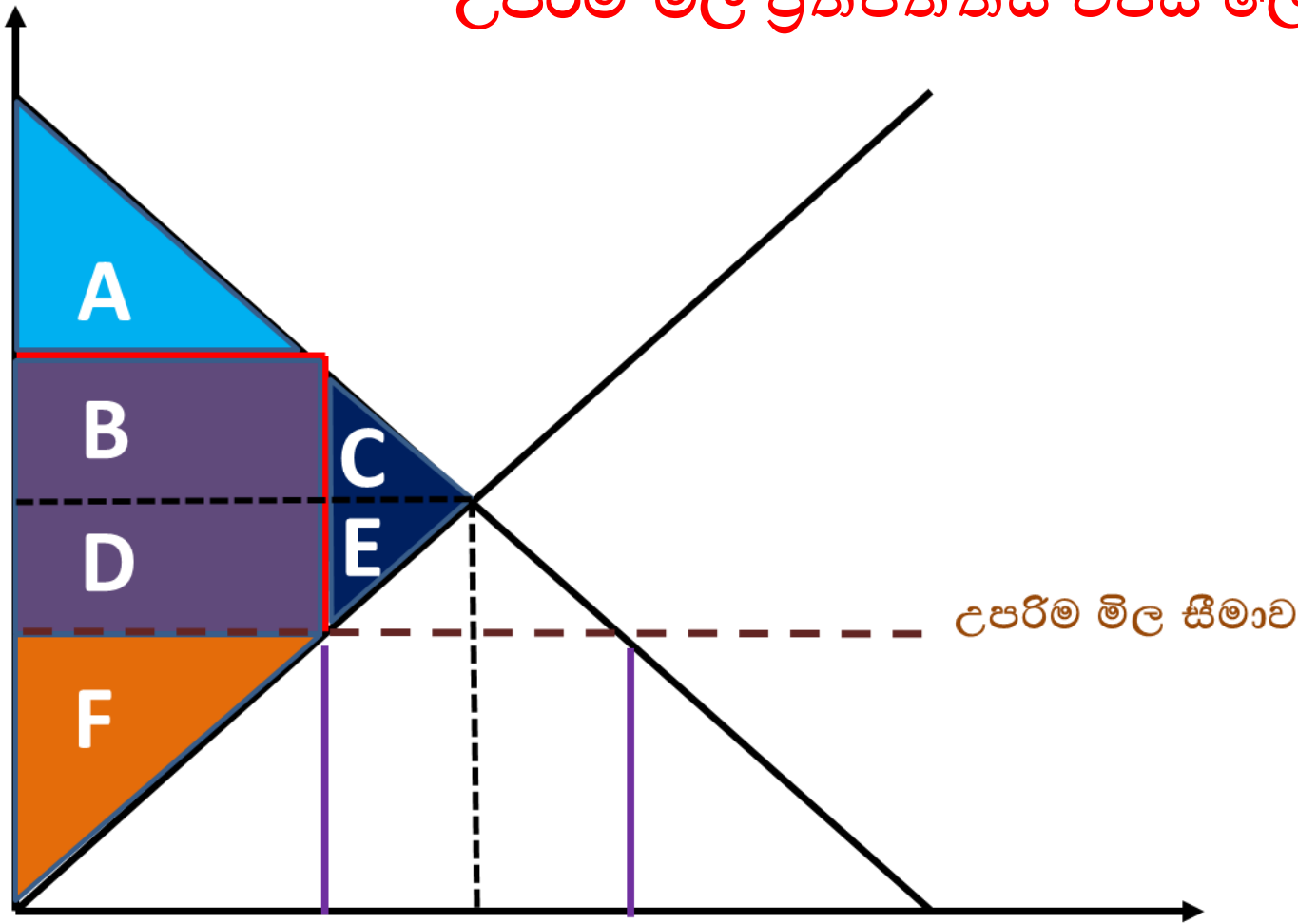
අධි ඉල්ලුම

$$Q_d - Q_s$$

$$80 - 40$$

ප්‍රමාණ = 40

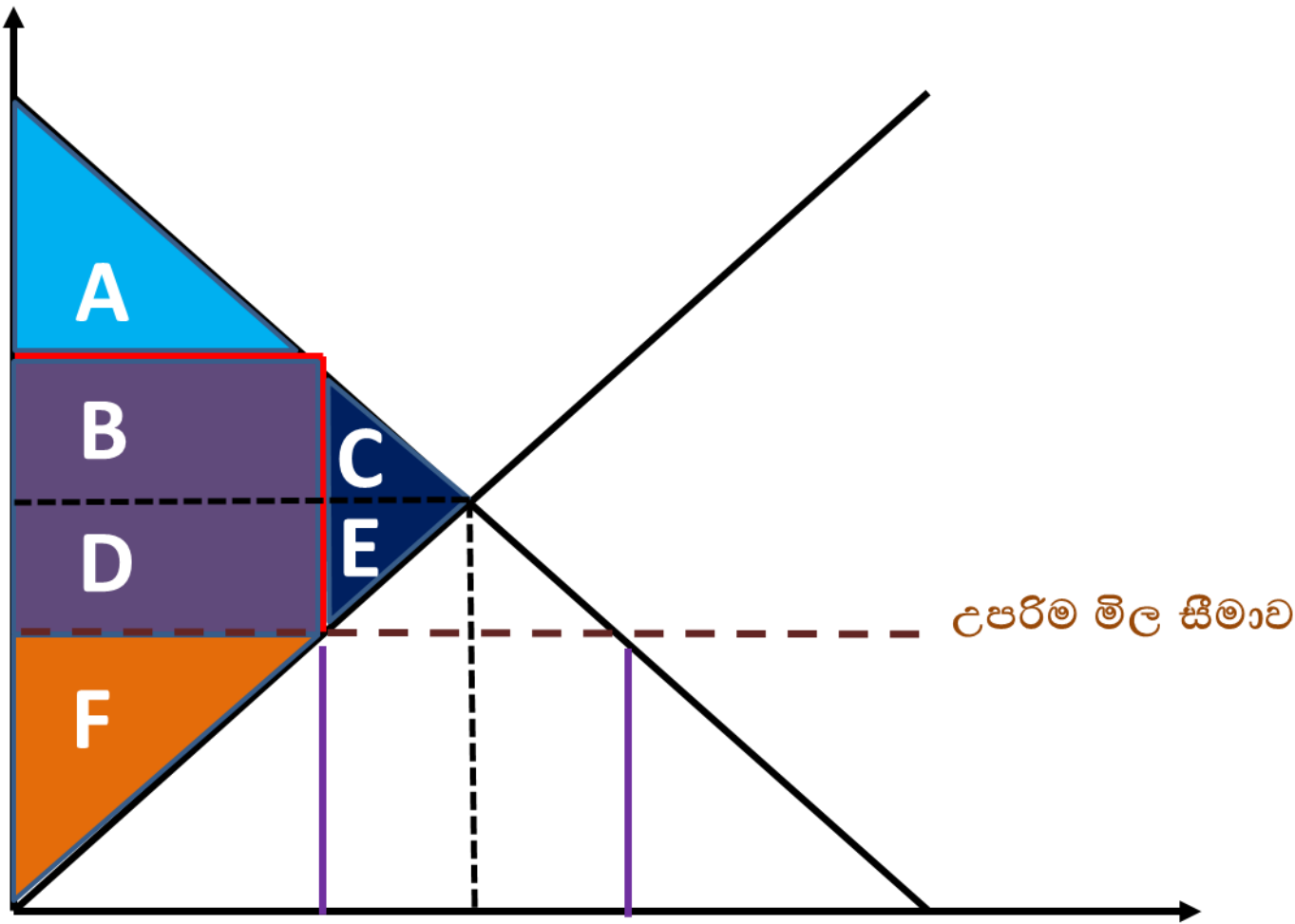
උපරිම මිල ප්‍රතිපත්තිය විෂය ලෙස

i. උපරිම මිලට පෙර පාරිභෝගික අතිරික්තය = $A+B+C$

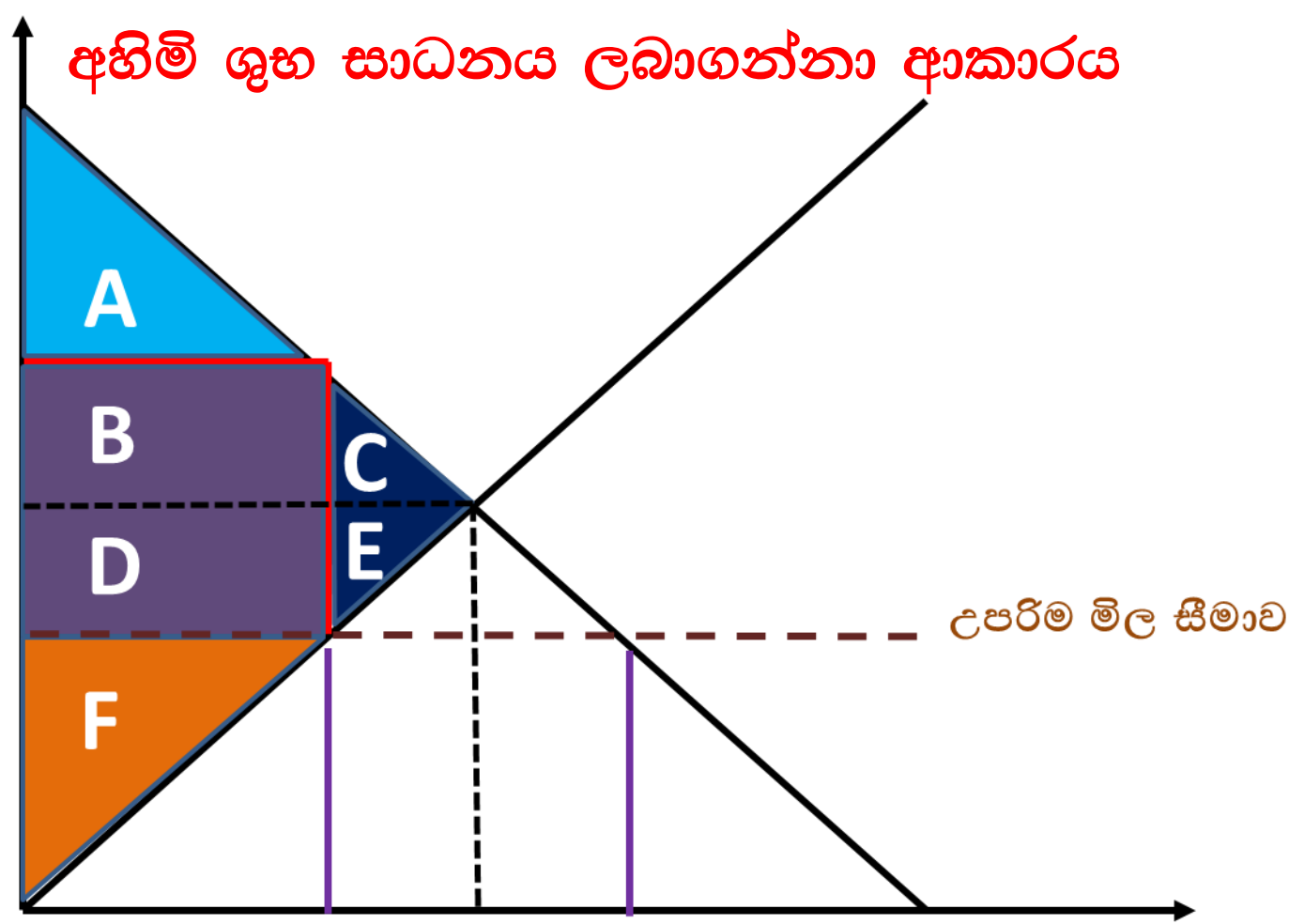
ii. උපරිම මිලට පෙර නිෂ්පාදක අතිරික්තය = $D+E+F$

iii. උපරිම මිලට පෙර ආර්ථික අතිරික්තය = $A+ B+C+D+E+F$

- iv. උපරිම මිලට පසු පාරිභෝගික අතිරික්තය = $A + (B+C)$ අහිමි වී ඇත
- v. උපරිම මිලට පසු නිෂ්පාදක අතිරික්තය = $F + (D+E)$ අහිමි වී ඇත
- vi. උපරිම මිලට පසු ආර්ථික අතිරික්තය = $A + F$
- vii. අහිමි වූ ආර්ථික අතිරික්තය = $C + E$ (අහිමි සුබසාධනය)

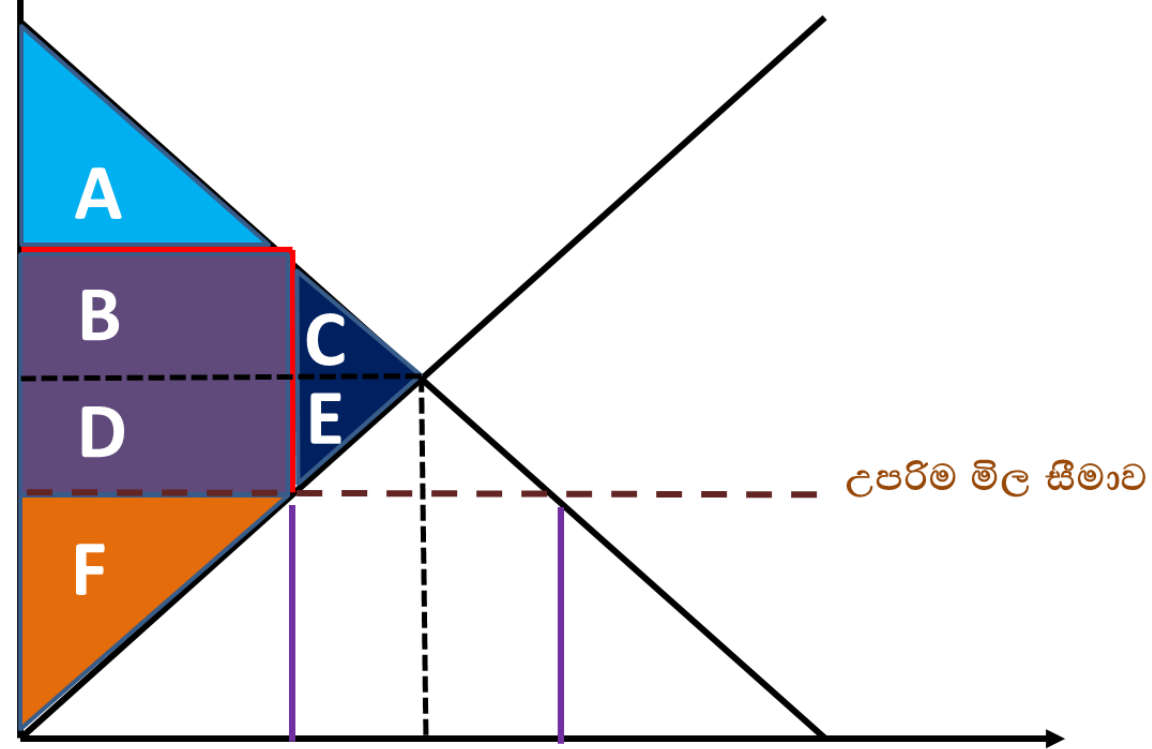
අහිමි ශුභ සාධනය ලබාගන්නා ආකාරය

ඉහත රූප සටහනෙහි B+D පාරිභෝගික අතිරික්තයට එකතු කරනවා ද, නැද්ද යන්න තීරණය වීම කෙරෙහි බලපාන කරුණු දෙකකි.

- 1 හිඟ භාණ්ඩ ලබා ගැනීමට වැය වන කාලය හා මුදල් ප්‍රමාණය
- 2 පෝලිමේ සිටීමට ගත වන කාලය

අහිමි ඉහත සාධනය ලබාගන්නා ආකාරය

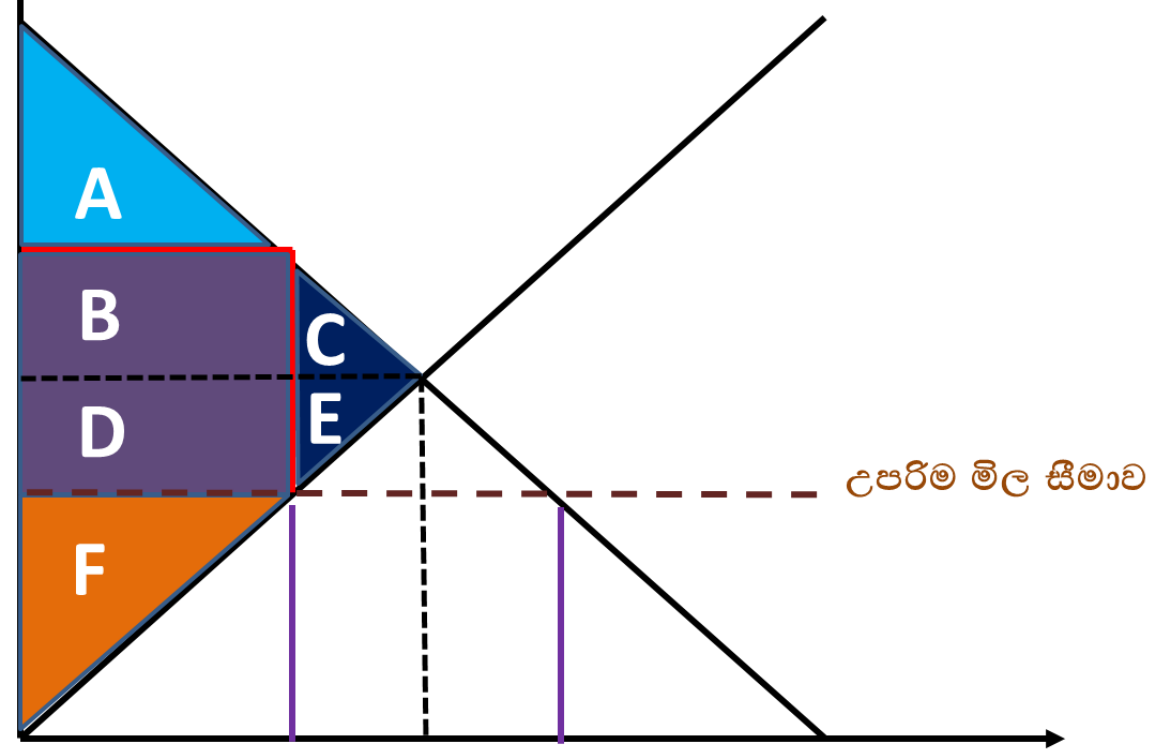
මෙම කරුණු දෙක සඳහා අමතර පිරිවැයක් දැරීමට පාරිභෝගිකයාට සිදු නොවේ නම් B+D කොටස්වල කෙසෙත්වලය ද පාරිභෝගික අතිරික්තයට එකතු වේ.

මේ අනුව ඉහත ගණනය කරන ලද තොරතුරු ද සමඟින් උපරිම මිල සීමා පැනවීම පාරිභෝගිකයාට බලපෑ ආකාරය පැති දෙකකින් විග්‍රහ කළ හැකි ය. එනම්

- 1 $B+C$ = පාරිභෝගික අතිරික්තයේ අහිමි වීම
- 2 $B+D$ = පාරිභෝගික අතිරික්තයේ සිදු විය හැකි වැඩි වීම

කුමන් විරහන්තැදිගේ

අනිමි ශුභ සාධනය ලබාගන්නා ආකාරය

පාරිභෝගිකයාට වූ බලපෑම නිෂ්පාදන අතිරික්තයෙහි සිදු වූ අනිමි වීම (D+E) සමඟ ගැළැපීමෙන් අනිමි ශුභ සාධනය පහත ලෙස ලබාගත හැකි ය.

$$\text{අනිමි ශුභ සාධනය} = B+D - (B+C+D+E) = -(C+E)$$

උපරිම මිල අර්ථවත් වන්නේ එහි අපේක්ෂිත වාසිය එලෙසින්ම පාරිභෝගිකයාට ලැබේ නම් ය.

ඒ අනුව උපරිම මිල අර්ථවත් කිරීම සඳහා ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයකි.

- 1 ආනයනය
- 2 නිෂ්පාදකයන් දිරිගැන්වීම
- 3 සලාක කිරීම

උපරිම මිල නියම කිරීම නිසා ඇති වන අධි ඉල්ලුම හේතුවෙන් වෙළෙඳපොළෙහි ඇති වන හානිදා හිඟයට පිළියම් වශයෙන් හානිදා ආනයනය කළ හැකි ය. එසේ කිරීමෙන් උපරිම මිල පැනවීමේ වාසි පාරිභෝගිකයාට ලබා දිය හැකි ය.

එසේම උපරිම මිල සීමා පැනවීම නිසා අධිකාරියමත් වන නිෂ්පාදකයන් දිරිගැන්වීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට හැකිය

වෙළෙඳපොළෙහි ඇති වන හානි වළක්වා අපේක්ෂිත වාසිය පාරිභෝගිකයින් අතර සලාක කර බෙදා දීමට සිදු වේ.

උපරිම මිල සීමා පැනවීම නිසා වෙළෙඳපොළ මිල යන්ත්‍රණය නිෂ්ක්‍රීය වන බැවින්, හිඟ භාණ්ඩ සලාක කිරීමට සිදුවන්නේ මිල නොවන මාධ්‍යයන් භාවිත කිරීමෙන් ය. පහත දැක්වෙන්නේ

සලාක කිරීම සඳහා යොදා ගත හැකි එවැනි මිල නොවන මාධ්‍යය.

1. සලාක පත් යොදා ගැනීම
2. පෝලීම් ක්‍රමය
3. අල්ලස් මගින් සලාක කිරීම
4. වෙනත් භාණ්ඩ සමඟ සම්බන්ධ කොට සලාක කිරීම.
5. කළු කඩ මිල

ආර්ථික විද්‍යාව

3 වන පාඩම - Video 08

අවම මිල ප්‍රතිපත්තිය

අවම මිල සීමා නියම කිරීම.

ඉල්ලුම් සැපයුම් බලවේග මත තීරණය වූ වෙළෙඳපොළ මිල නිෂ්පාදකයන්ට අසාධාරණ වෙතැයි යන විශ්වාසය මත නිෂ්පාදකයින්ට සාධාරණත්වයක් සැලසීම සඳහා ආණ්ඩුව විසින් සමතුලිත මිලට ඉහළින් නීත්‍යනුකූල ව නියම කරන මිල අවම මිල සීමා නියම කිරීම යන්නෙන් අදහස් වේ.

● අවම මිල සීමා පැනවීමේ අරමුණ නිෂ්පාදකයන්ට සාධාරණත්වයක් සැලසීම වන බැවින් අවම මිල සමතුලිත මිලට වඩා ඉහළින් නියම කළ යුතු ය.

● සමතුලිත මිලට ඉහළින් නියම කරනු ලබන අවම මිල සඵල අවම මිල නමින් හැඳින්වේ.

නිදසුන් :- වී සඳහා අවම මිලක් නියම කිරීම, අවම වැටුප් අනුපාත නියම කිරීම.

අවම මිල සීමා නියම කිරීමෙහි ප්‍රතිවිපාක තව දුරටත් පහත ලෙස දැක්විය හැකි ය.

1. අතිරික්ත නිෂ්පාදනය වෙළෙඳපොළෙහි ගොඩ ගැසීම හෙවත් තොග සමුච්චනය වීම.
2. සේවා සම්බන්ධයෙන් ගත් කල විරැකියාව වැනි ගැටලු මතු වීම.
3. වෙළෙඳුන් නීතියෙන් පලා යාමට තැත් කිරීම (අවම මිල නාමික මිලක් සේ සලකා අඩු මිලට භාණ්ඩ අලෙවි කිරීම.)
4. අධි ආයෝජන තත්ත්වයක් උද්ගත වීම.
5. පාරිභෝගික අතිරික්තයට, නිෂ්පාදක අතිරික්තයට බලපෑම් ඇති වී සමාජ සුබ සාධනයටද බලපෑම් ඇති වීම.

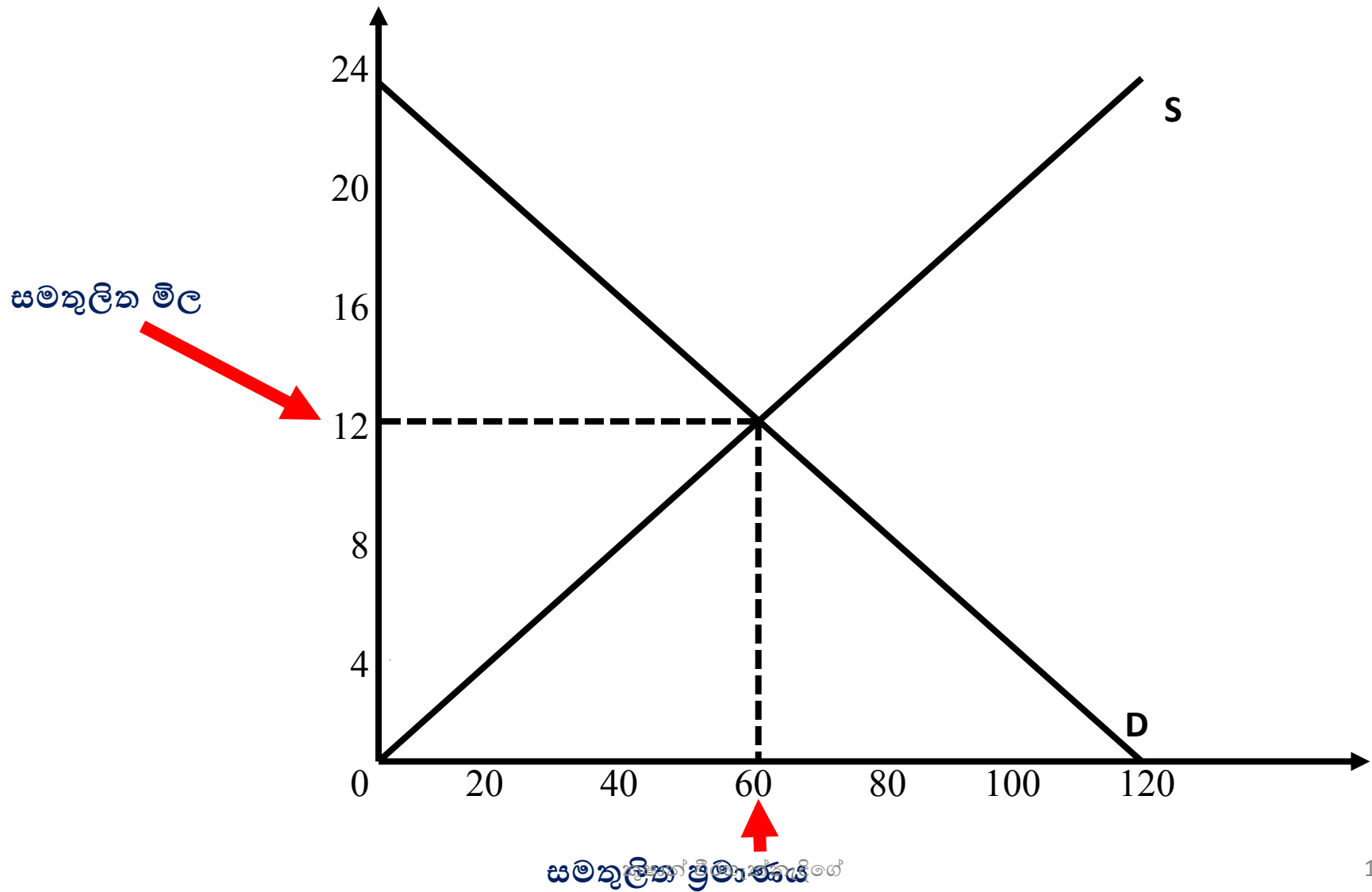
01 .සහල් සඳහා ඉල්ලුම් හා සැපයුම් ලේඛනයක් පහත ඉදිරිපත් කරයි

මිල P	ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය Qd	සැපයුම් ප්‍රමාණය Qs
0	120	0
4	100	20
8	80	40
12	60	60
16	40	80
20	20	100
24	0	120

ලේඛනය මත පදනම්ව පහත ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. ඉල්ලුම හා සැපයුම රේඛා නිර්මාණය කර සමතුලිත මිල ප්‍රමාණය සොයන්න.
- ii. පරිභෝගික අතිරික්තය, නිෂ්පාදන අතිරික්තය, අර්ථික අතිරික්තය(සමස්ථ සුභසාධනය) සොයන්න.
- iii. රජය මෙම වෙළඳපොලට මැදිහත් වී අවම මිල රු 16 ක් ලෙස නියම කරන ලද්දේනම් පහත දෑ ගණනය කරන්න.
 - අධි සැපයුම හෙවත් හාණ්ඩ අතිරික්තය
 - අවම මිලට පසු පරිභෝගික අතිරික්තය
 - පරිභෝගිකයා මිලට ගන්නා ප්‍රමාණය පමණක් සපයන විට අවම මිලට පසු නිෂ්පාදන අතිරික්තය.
 - අහිමි වන සුභසාධනය හා එහි වෙනස.
 - අවම මිලේදී සැපයිය හැකි මුළු ප්‍රමාණයම සපයන විට අවම මිලට පසු නිෂ්පාදන අතිරික්තය.
 - අහිමි වන සුභසාධන වෙනස.

i. ඉල්ලුම හා සැපයුම් රේඛා නිර්මාණය කර සමතුලිත මිල ප්‍රමාණය සොයන්න.

ii. පරිභෝගික අතිරික්තය, නිෂ්පාදන අතිරික්තය, අර්ථික අතිරික්තය (සමස්ථ සුභසාධනය) සොයන්න.

පරිභෝගික අතිරික්තය

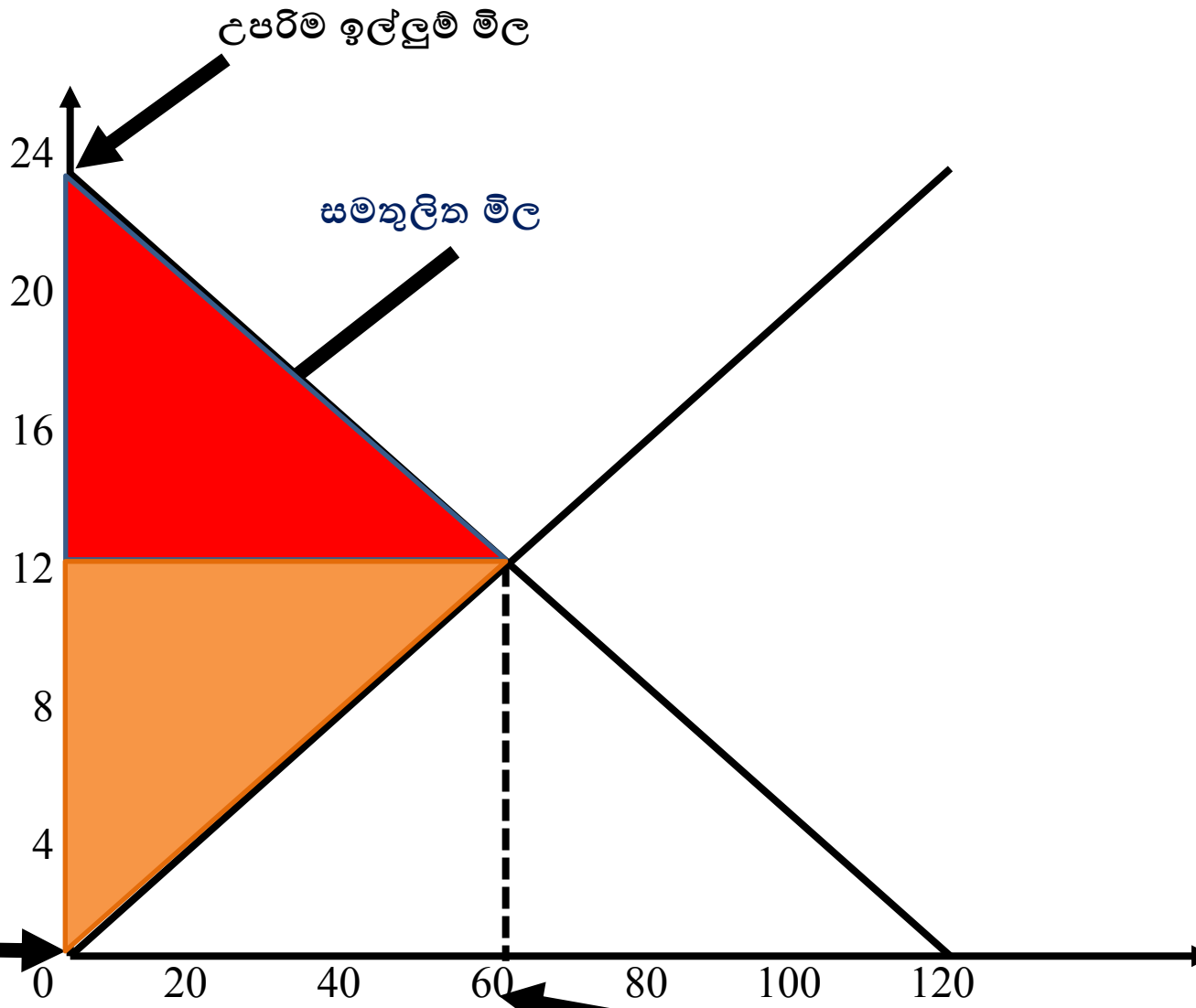
උපරිම ඉල්ලුම් මිල සමතුලිත මිල අතර වෙනස X සමතුලිත ප්‍රමාණය

$$\frac{24 - 12}{2} \times 60 = 360$$

නිෂ්පාදන අතිරික්තය

අවම සැපයුම් මිල හා සමතුලිත මිල අතර වෙනස X සමතුලිත ප්‍රමාණය

$$\frac{12 - 0}{2} \times 60 = 360$$

අර්ථික අතිරික්තය = පරිභෝගික අතිරික්තය + නිෂ්පාදන අතිරික්තය

$$360 + 360 = 720$$

අවම මිලට පසු (පරිභෝගිකයා මිලට ගන්නා ප්‍රමාණය පමනක් සපයන විට)

පරිභෝගික අතිරික්තය

$$\frac{8 \times 40}{2}$$

රු 160

නිෂ්පාදන අතිරික්තය

$$\frac{(8 + 16) \times 40}{2}$$

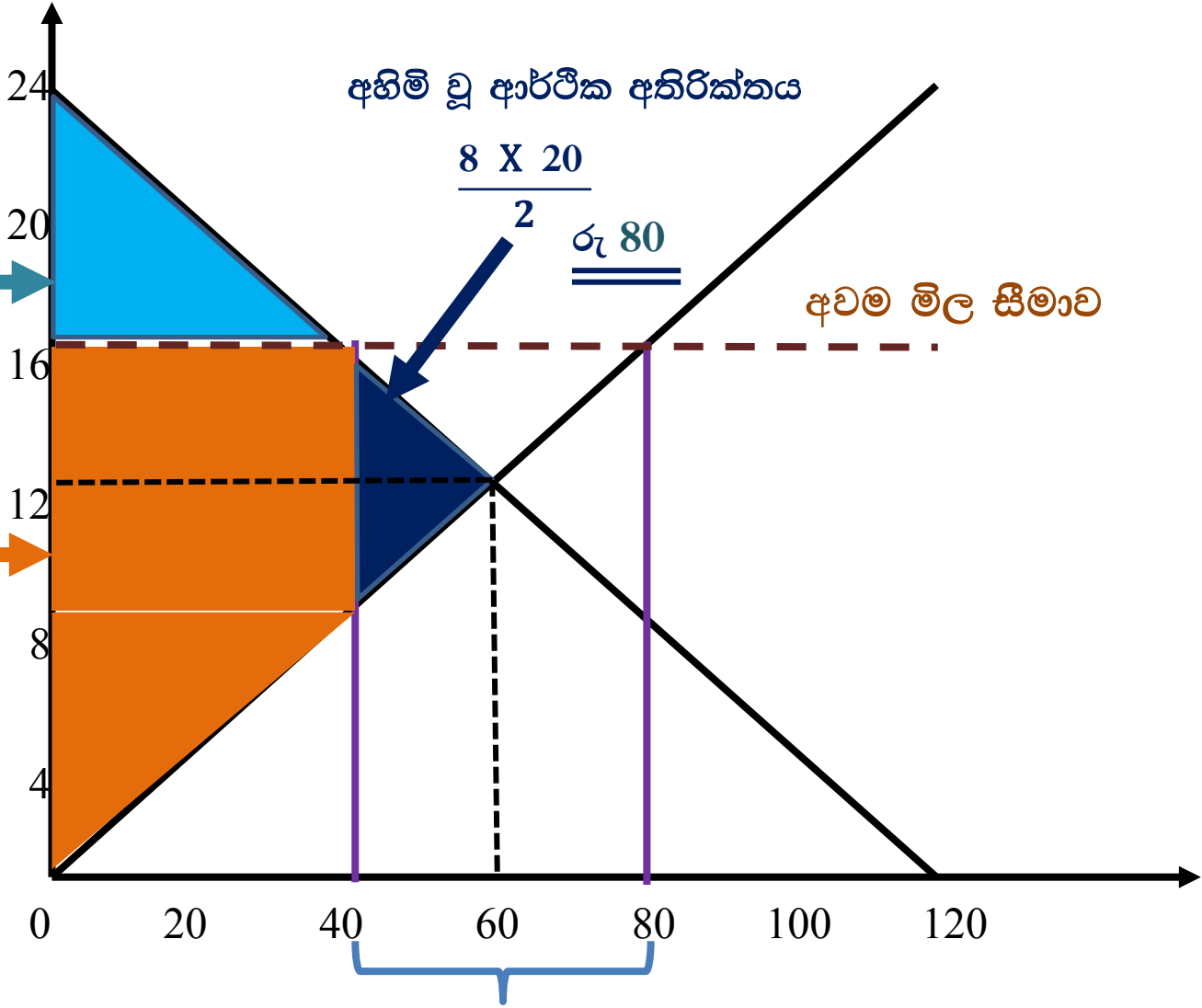
රු 480

අහිමි වූ ආර්ථික අතිරික්තය

$$\frac{8 \times 20}{2}$$

රු 80

අවම මිල සීමාව

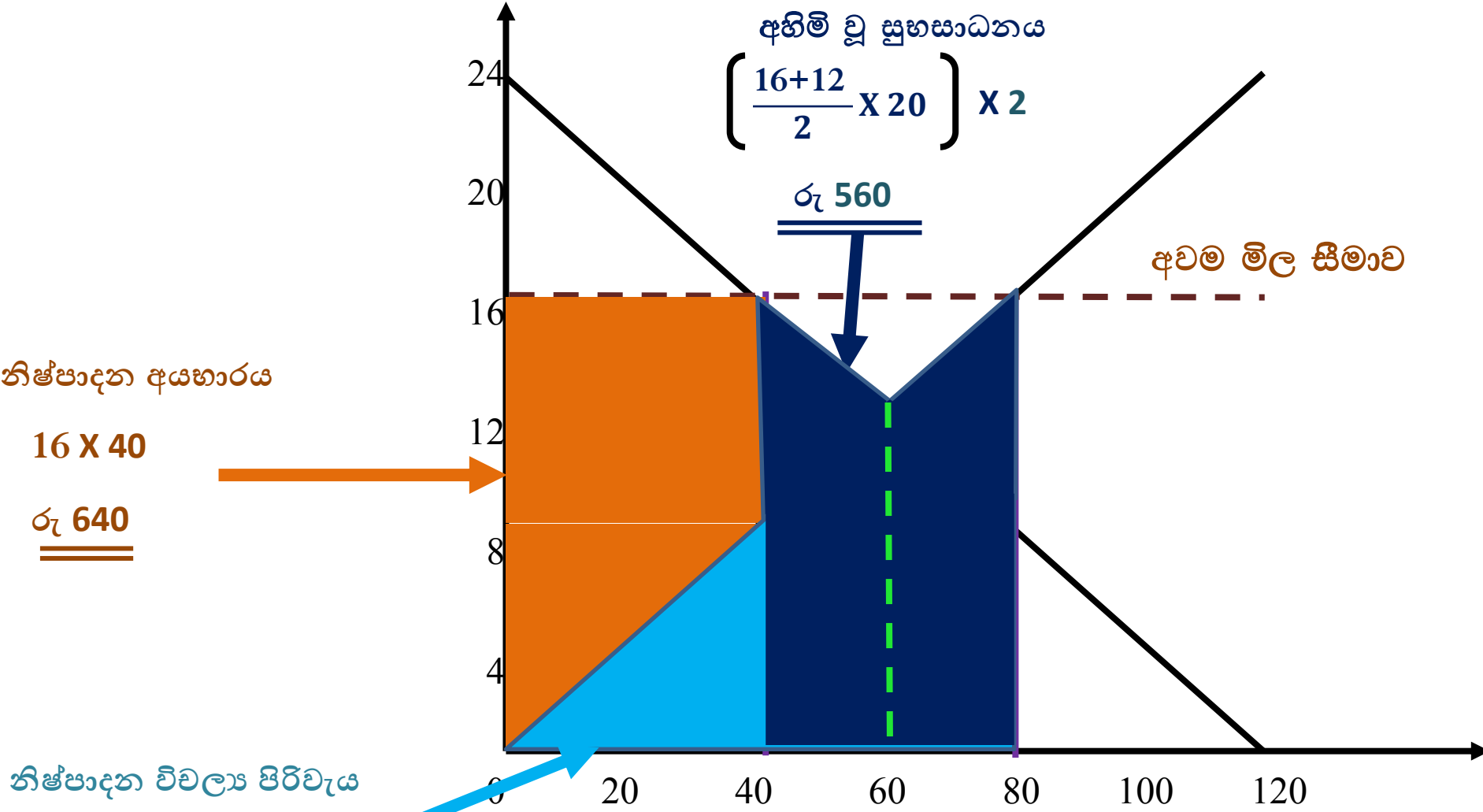

අධි සැපයුම
 $Q_s - Q_d$

$$80 - 40$$

ඒකක = 40

අවම මිලට පසු (සැපයිය හැකි මුළු ප්‍රමාණයම සපයන විට)

නිෂ්පාදන අයහාරය

16×40

රු 640

නිෂ්පාදන විචල්‍ය පිරිවැය

$\frac{16 \times 80}{2}$

රු 1280

අහිමි වූ සුභසාධනය

$\left(\frac{16+12}{2} \times 20 \right) \times 2$

රු 560

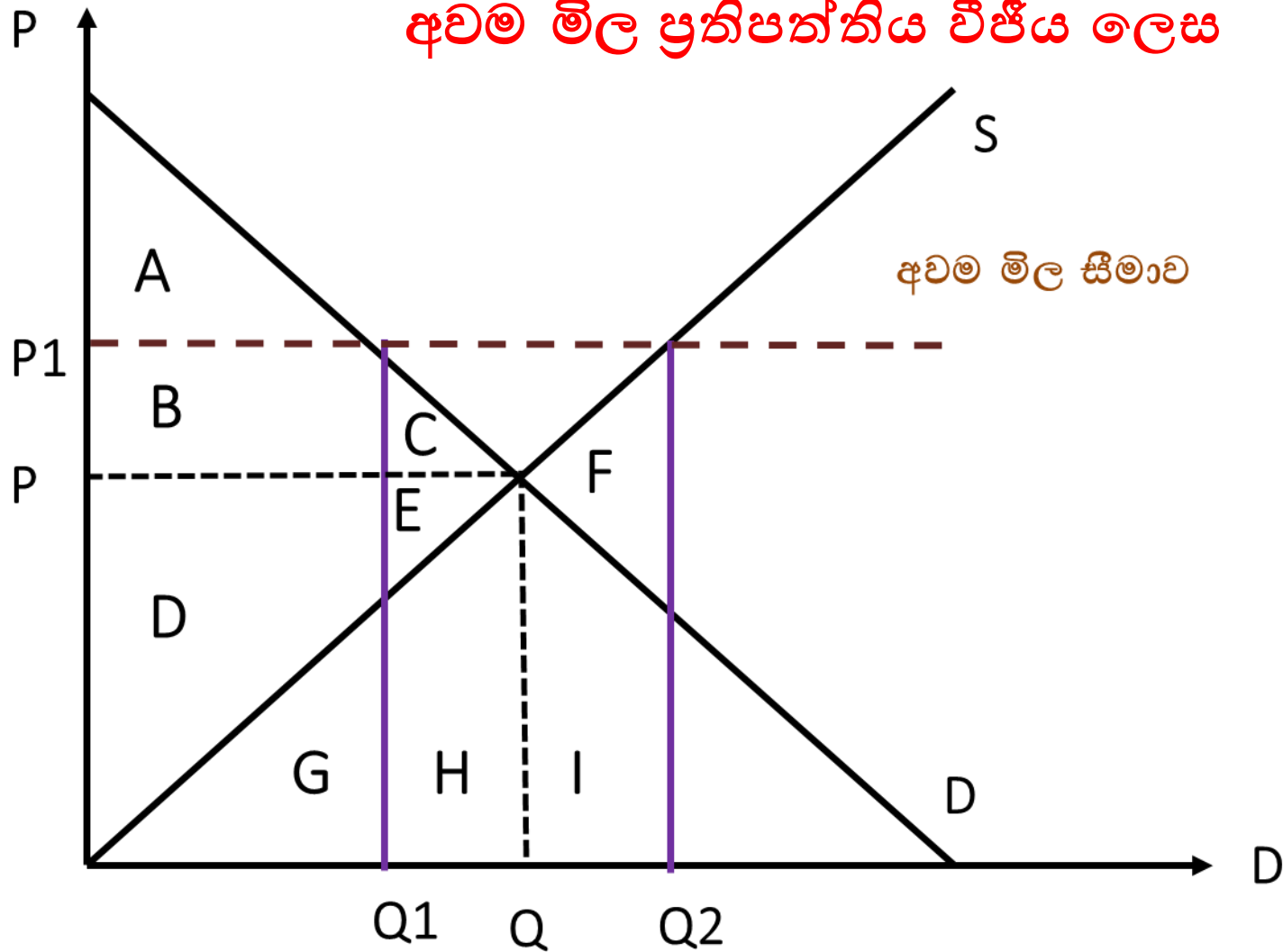
අවම මිල සීමාව

නිෂ්පාදන අතිරික්තය = අයහාරය - විචල්‍ය පිරිවැය

නිෂ්පාදන අතිරික්තය = $640 - 1280$

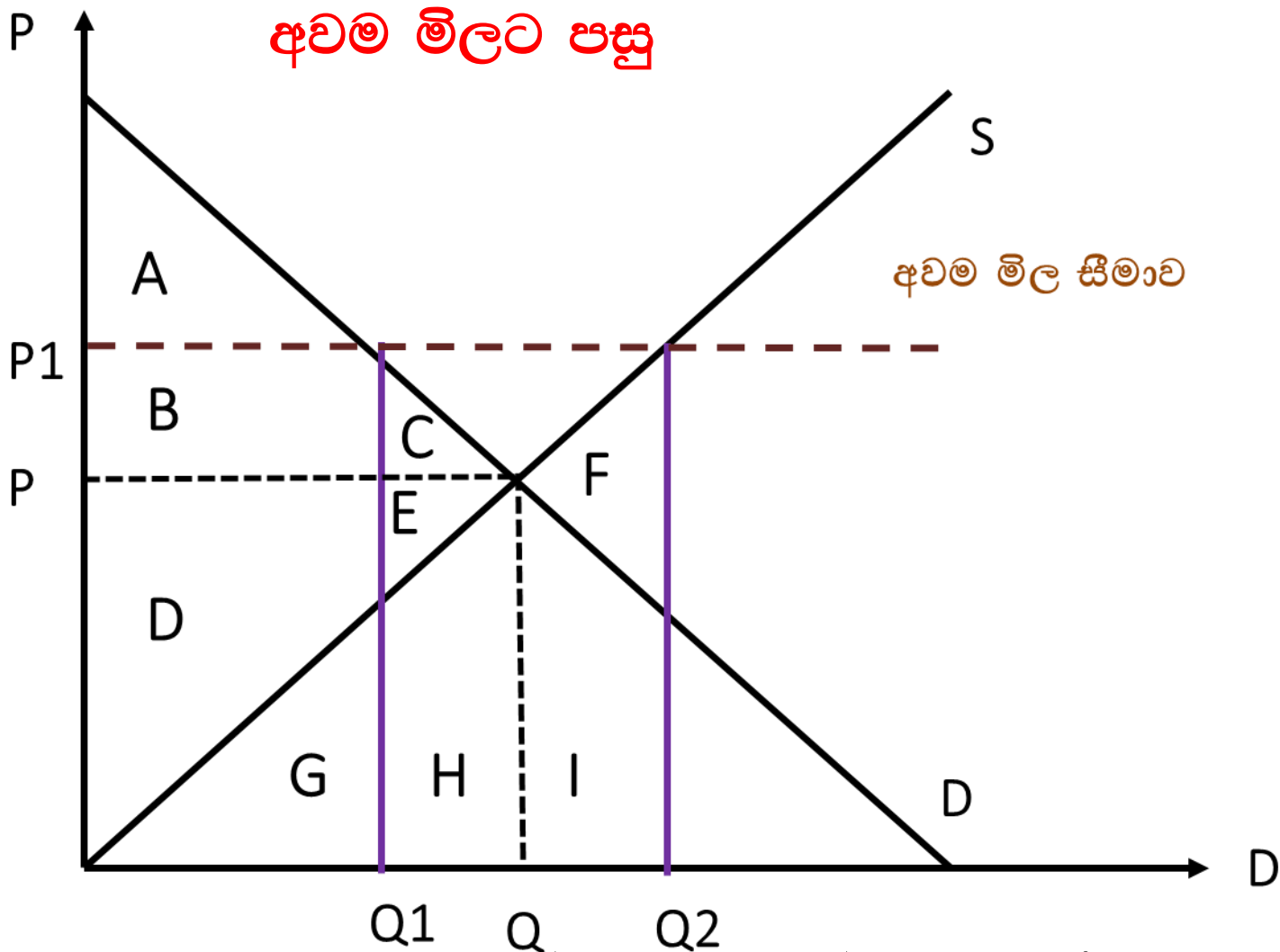
කුෂාන් විරහන්තැපිණි රු (-640)

අවම මිල ප්‍රතිපත්තිය විෂය ලෙස

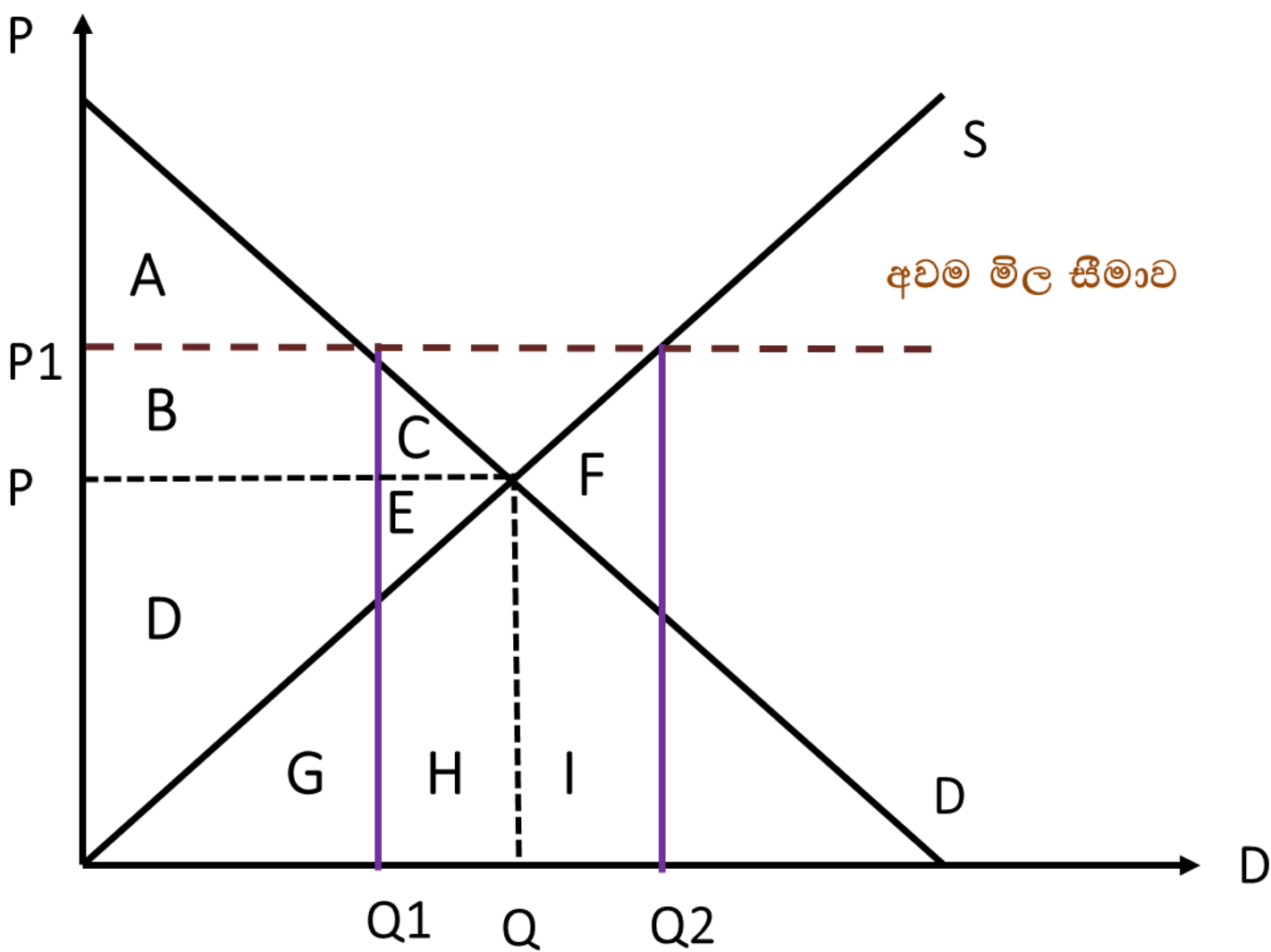
අවම මිල සීමාව

- i. අවම මිලට පෙර පාරිභෝගික අතිරික්තය = $A+B+C$
- ii. අවම මිලට පෙර නිෂ්පාදක අතිරික්තය = $D+E$
- iii. අවම මිලට පෙර ආර්ථික අතිරික්තය = $A+ B+C+D+E$

iv. අවම මිලට පසු පාරිභෝගික අතිරික්තය = A ($B+C$ අහිමි වී ඇත)

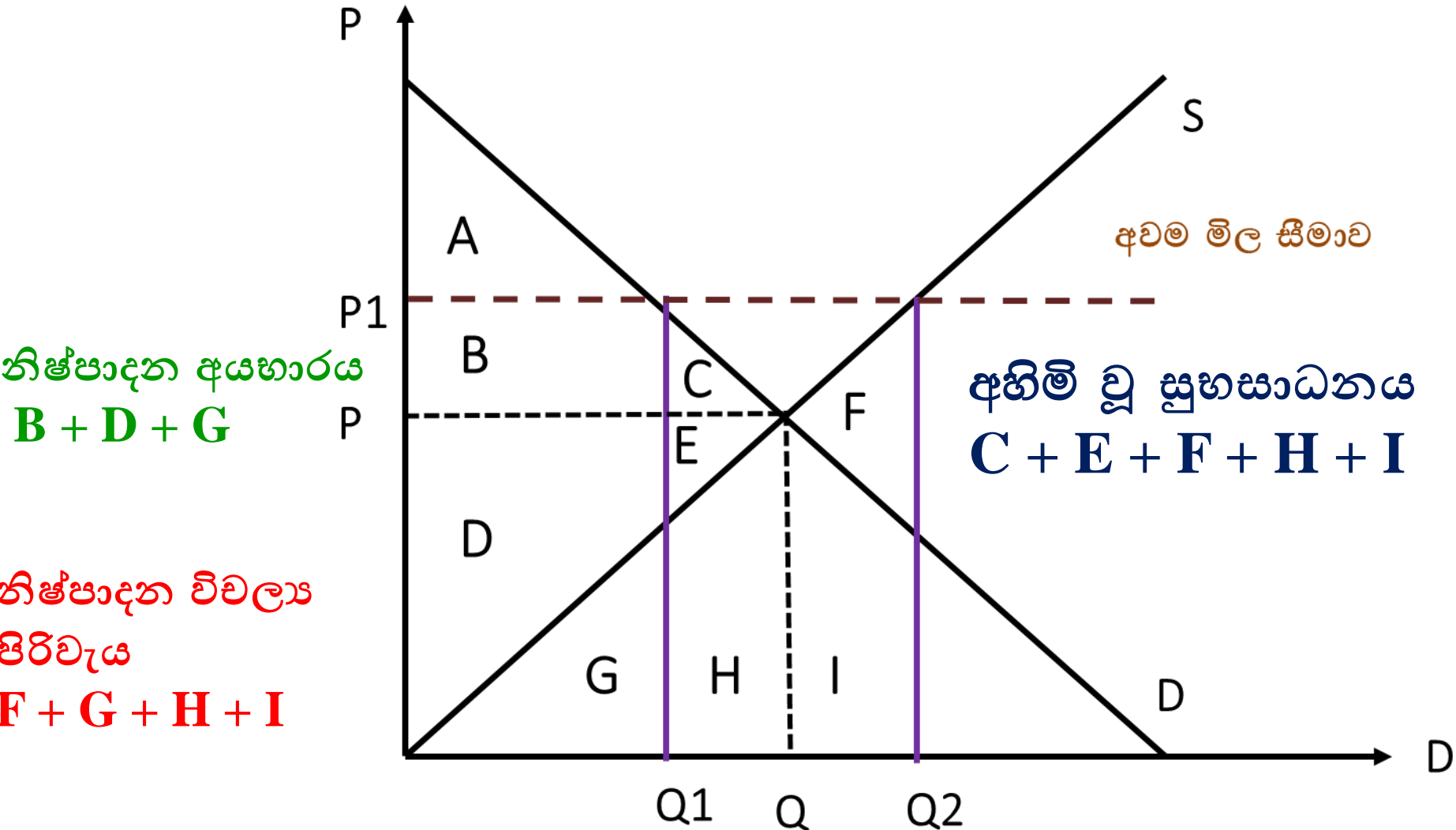
v. අවම මිලට පසු නිෂ්පාදක අතිරික්තය (පරිභෝගිකයා මිලට ගන්නා $Q1$ ප්‍රමාණය පමණක් සපයන විට) = $B + D$ (B වැඩි වී E අහිමි වී ඇත)

vi. අවම මිලට පසු ආර්ථික අතිරික්තය = $A + B + D$

vii. අහිමි වූ ආර්ථික අතිරික්තය = $C + E$

අවම මිලට පසු (සැපයිය හැකි මුළු ප්‍රමාණයම සපයන විට)

නිෂ්පාදන අතිරික්තය = අයහාරය - විචල්‍ය පිරිවැය

නිෂ්පාදන අතිරික්තය = $B + D + G - (F + G + H + I)$

අවම මිල අර්ථවත් කිරීම සඳහා යම් යම් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු ය.
පහත දැක්වෙන්නේ එවැනි ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයකි.

1. අතිරික්තය ගබඩා කිරීම
2. අතුරු නිෂ්පාදනය
3. පවත්නා ඉල්ලුම ප්‍රවර්ධනය
4. අපනයනය

ඉහත ක්‍රියාමාර්ගවලට අමතරව අවම මිල අර්ථවත් කර ගැනීම සඳහා රජයක් අනුගමනය කරන සුවිශේෂ ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස මිල ආධාරක ප්‍රතිපත්ති දැක්විය හැකි ය.

මිල ආධාරක ප්‍රතිපත්ති වල දී අවම මිල නිෂ්පාදකයාට ලැබෙන බව සහතික වීමක් සිදුවේ. ඒ අනුව එහි දී අවම මිල සහතික මිලක් සේ සැලැකේ.

අවම මිල සහතික මිලක් සේ සලකමින් නිෂ්පාදකයා ආරක්ෂා කර ගනිමින් නිෂ්පාදකයන්ගේ ආදායම ඉහළ නැංවීම සඳහා රජයක් අනුගමනය කරන මිල ආධාරක ප්‍රතිපත්ති ස්වරූප දෙකකි.

1. රජයේ මිලදී ගැනීම් සහිත මිල ආධාරක ප්‍රතිපත්ති
2. උග්‍ර පූරණ ගෙවීම් ක්‍රමය

ආර්ථික විද්‍යාව

3 වන පාඩම - Video 09

සහතික මිල ප්‍රතිපත්තිය

- අධි සැපයුම රජය මිලට ගැනීම

රජයේ මිල දී ගැනීම් සහිත මිල ආධාරක ප්‍රතිපත්තිය

රජයේ මිල දී ගැනීම් සහිත මිල ආධාරක ප්‍රතිපත්තිය යනු, රජය විසින් නියම කරනු ලබන අවම මිල යටතේ නිෂ්පාදකයා වෙළෙඳපොළට සැපයීමට කැමති මුළු භාණ්ඩ ප්‍රමාණයෙන් අවම මිල යටතේ පාරිභෝගිකයා මිල දී ගෙන ඉතිරි වන අතිරික්ත සැපයුම රජය මිල දී ගැනීම යි.

මෙලෙසින් වන අතිරික්ත සැපයුම රජය මිලට ගැනීම හා ඒ ආශ්‍රිත ඇති වන ප්‍රතිවිපාක පහත ලෙස දැක්විය හැකි ය.

රජයේ මිල දී ගැනීම් සහිත මිල ආධාරක ප්‍රතිපත්තියේ ප්‍රතිවිපාක තව දුරටත් පහත ලෙස දැක්විය හැකි ය.

1. අතිරික්ත නිෂ්පාදනය රජය මිලට ගැනීම නිසා තොග සමුච්චනය නොවීම.
2. වෙළෙඳුන් නීතියෙන් පලා යාමට තැත් නොකිරීම
3. ඉහල ආයෝජන තත්ත්වයක් උද්ගත වීම.
4. පාරිභෝගික අතිරික්තය පහලයාම,
5. නිෂ්පාදක අතිරික්තය ඉහලයාම
6. සමාජ සුබ සාධනයටද බලපෑම් ඇති වීම.

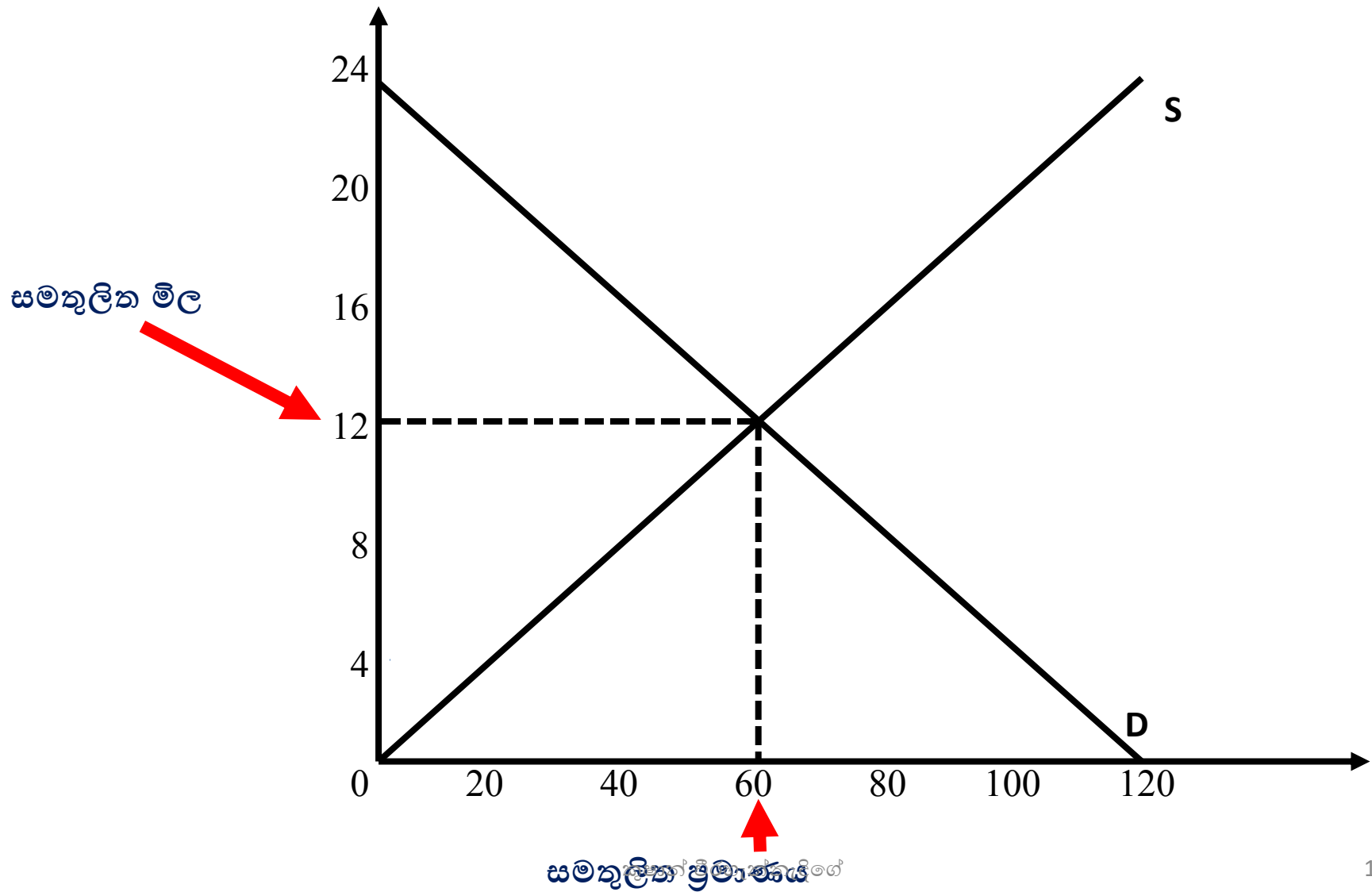
01 .සහල් සඳහා ඉල්ලුම් හා සැපයුම් ලේඛනයක් පහත ඉදිරිපත් කරයි

මිල P	ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය Qd	සැපයුම් ප්‍රමාණය Qs
0	120	0
4	100	20
8	80	40
12	60	60
16	40	80
20	20	100
24	0	120

ලේඛනය මත පදනම්ව පහත ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. ඉල්ලුම හා සැපයුම් රේඛා නිර්මාණය කර සමතුලිත මිල ප්‍රමාණය සොයන්න.
- ii. පරිභෝගික අතිරික්තය, නිෂ්පාදන අතිරික්තය, අර්ථික අතිරික්තය(සමස්ථ සුභසාධනය) සොයන්න.
- iii. රජය මෙම වෙළඳපොලට මැදිහත් වී සහතික මිල රු 16 ක් ලෙස නියම කරන ලද්දේනම් පහත දෑ ගණනය කරන්න.
 - රජය මිලට ගන්නා හාණ්ඩ අතිරික්තය හා රජයේ වියදම
 - සහතික මිලට පසු පරිභෝගික අතිරික්තය
 - සහතික මිලට පසු නිෂ්පාදන අතිරික්තය.
 - අහිමි වන සුභසාධන වෙනස.

i. ඉල්ලුම හා සැපයුම් රේඛා නිර්මාණය කර සමතුලිත මිල ප්‍රමාණය සොයන්න.

ii. පරිභෝගික අතිරික්තය, නිෂ්පාදන අතිරික්තය, අර්ථික අතිරික්තය (සමස්ථ සුභසාධනය) සොයන්න.

පරිභෝගික අතිරික්තය

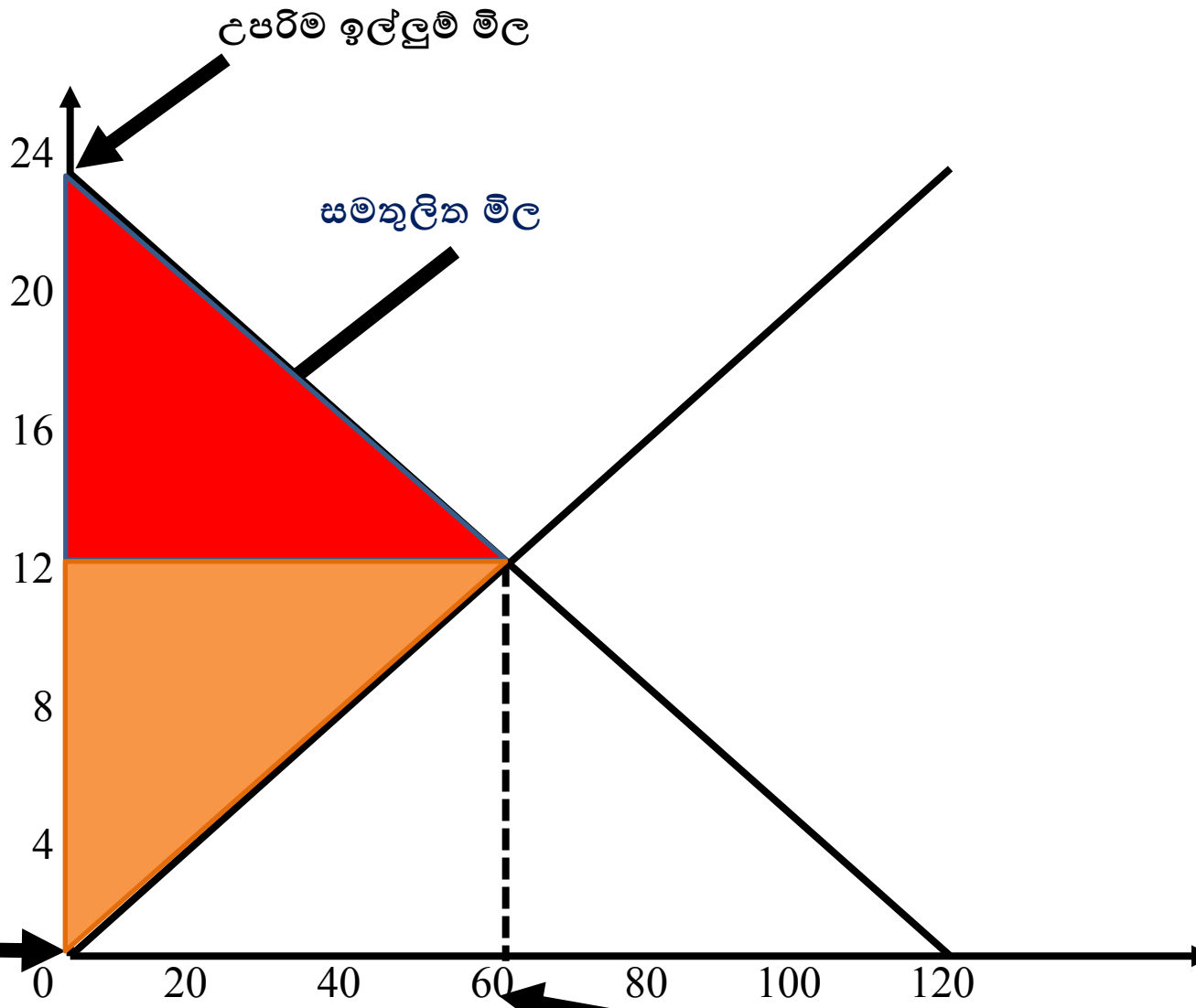
උපරිම ඉල්ලුම් මිල සමතුලිත මිල අතර වෙනස X සමතුලිත ප්‍රමාණය

$$\frac{24 - 12}{2} \times 60 = 360$$

නිෂ්පාදන අතිරික්තය

අවම සැපයුම් මිල හා සමතුලිත මිල අතර වෙනස X සමතුලිත ප්‍රමාණය

$$\frac{12 - 0}{2} \times 60 = 360$$

අර්ථික අතිරික්තය = පරිභෝගික අතිරික්තය + නිෂ්පාදන අතිරික්තය

$$360 + 360 = 720$$

සහතික මිලට පසු (අධිසැපයුම රජය මිලදී ගැනීම)

පරිභෝගීක අතිරික්තය

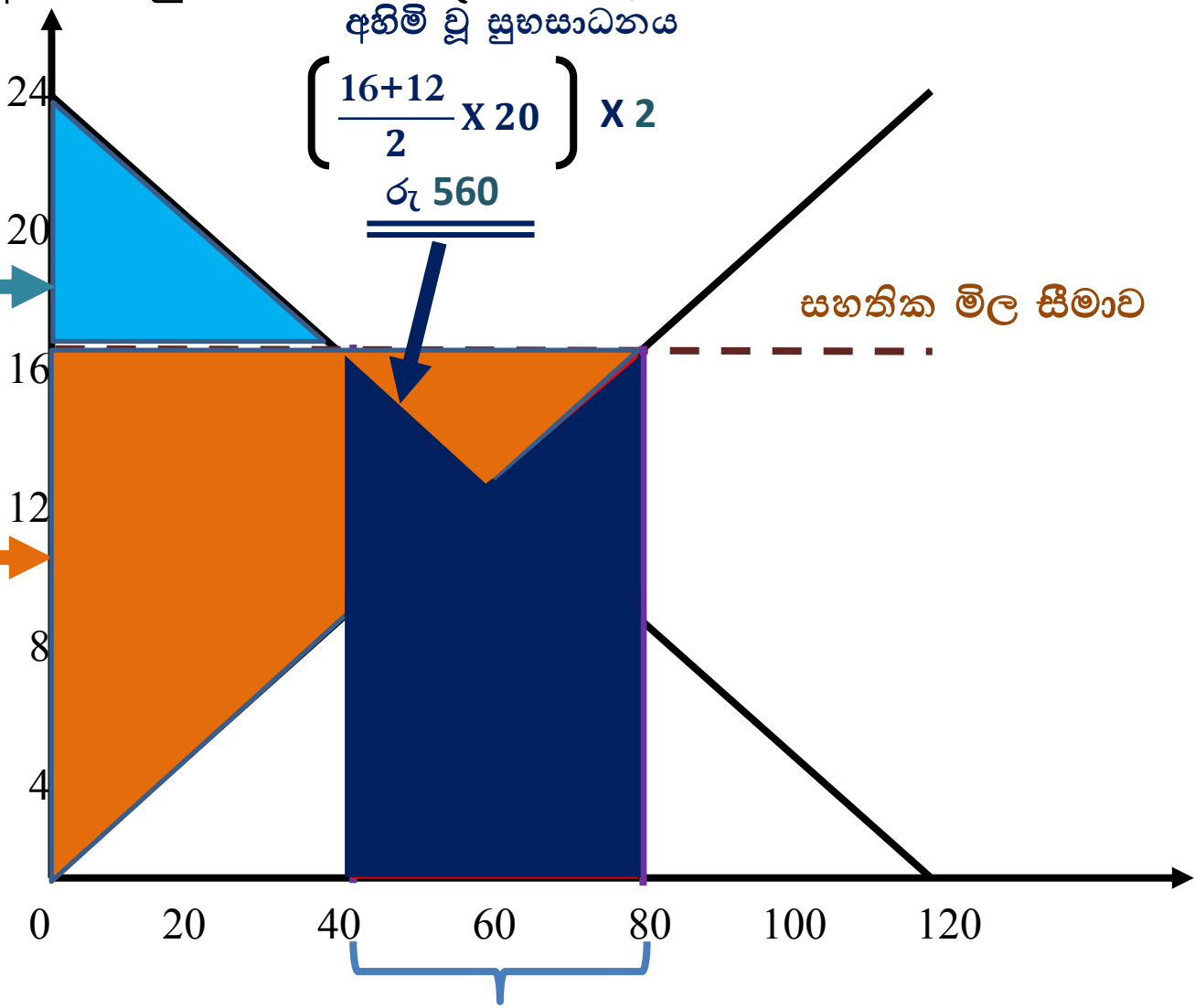
$$\frac{8 \times 40}{2}$$

රු 160

නිෂ්පාදන අතිරික්තය

$$\frac{16 \times 80}{2}$$

රු 640

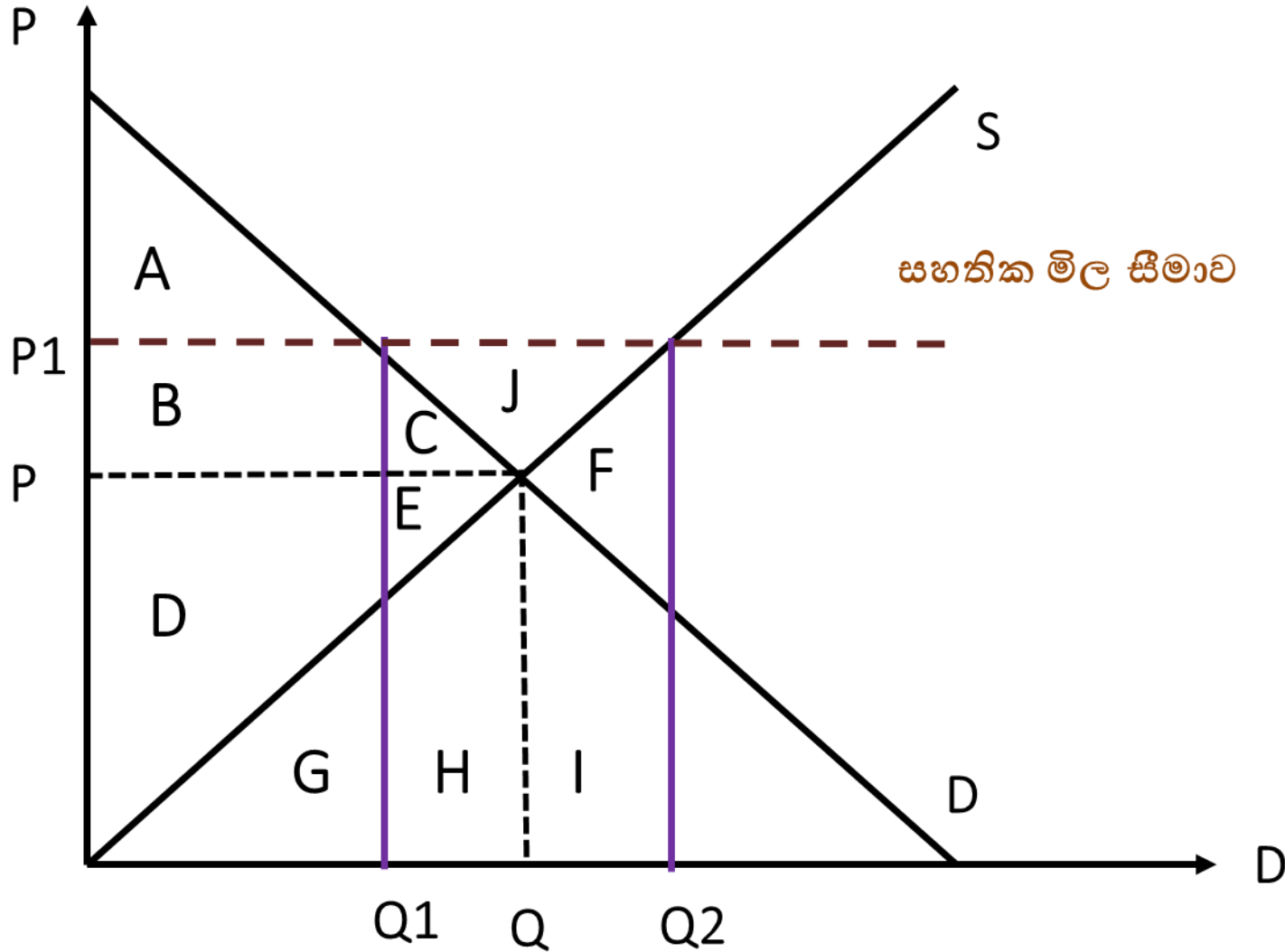
රජය මිලට ගන්නා භාණ්ඩ අතිරික්තය = $Q_s - Q_d$ රජයේ වියදම

$80 - 40$ 40×16

ඒකක = 40 රු 640

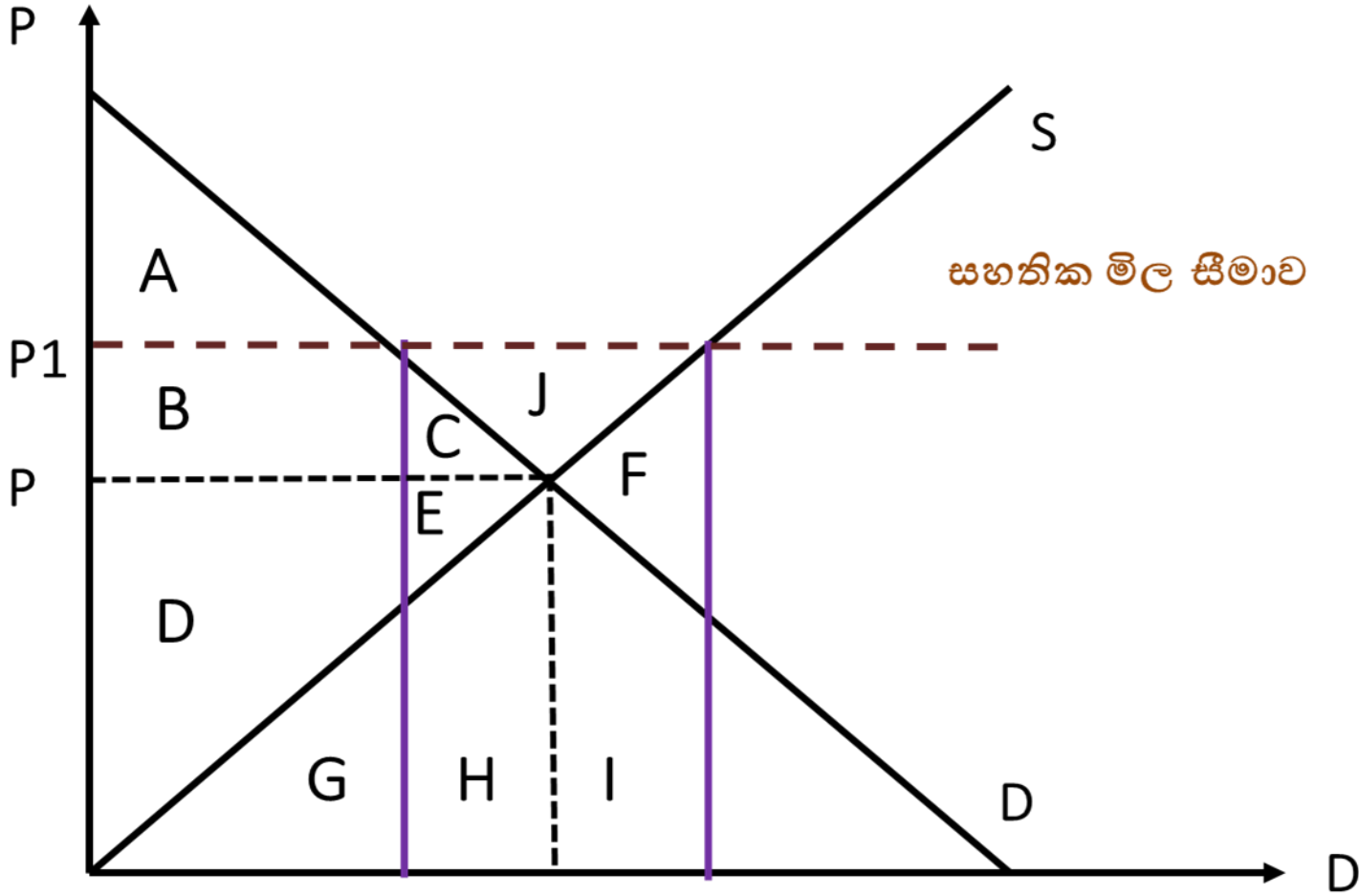
කුමාර් විරහන්තැදිගේ

සහතික මිල ප්‍රතිපත්තිය (අධිසැපයුම රජය මිලදී ගැනීම) විෂය ලෙස

- i. සහතික මිලට පෙර පාරිභෝගික අතිරික්තය = $A+B+C$
- ii. සහතික මිලට පෙර නිෂ්පාදක අතිරික්තය = $D+E$
- iii. සහතික මිලට පෙර ආර්ථික අතිරික්තය = $A+ B+C+D+E$

සහතික මිල ප්‍රතිපත්තිය (අධිපැපයුම රජය මිලදී ගැනීම) විෂය ලෙස

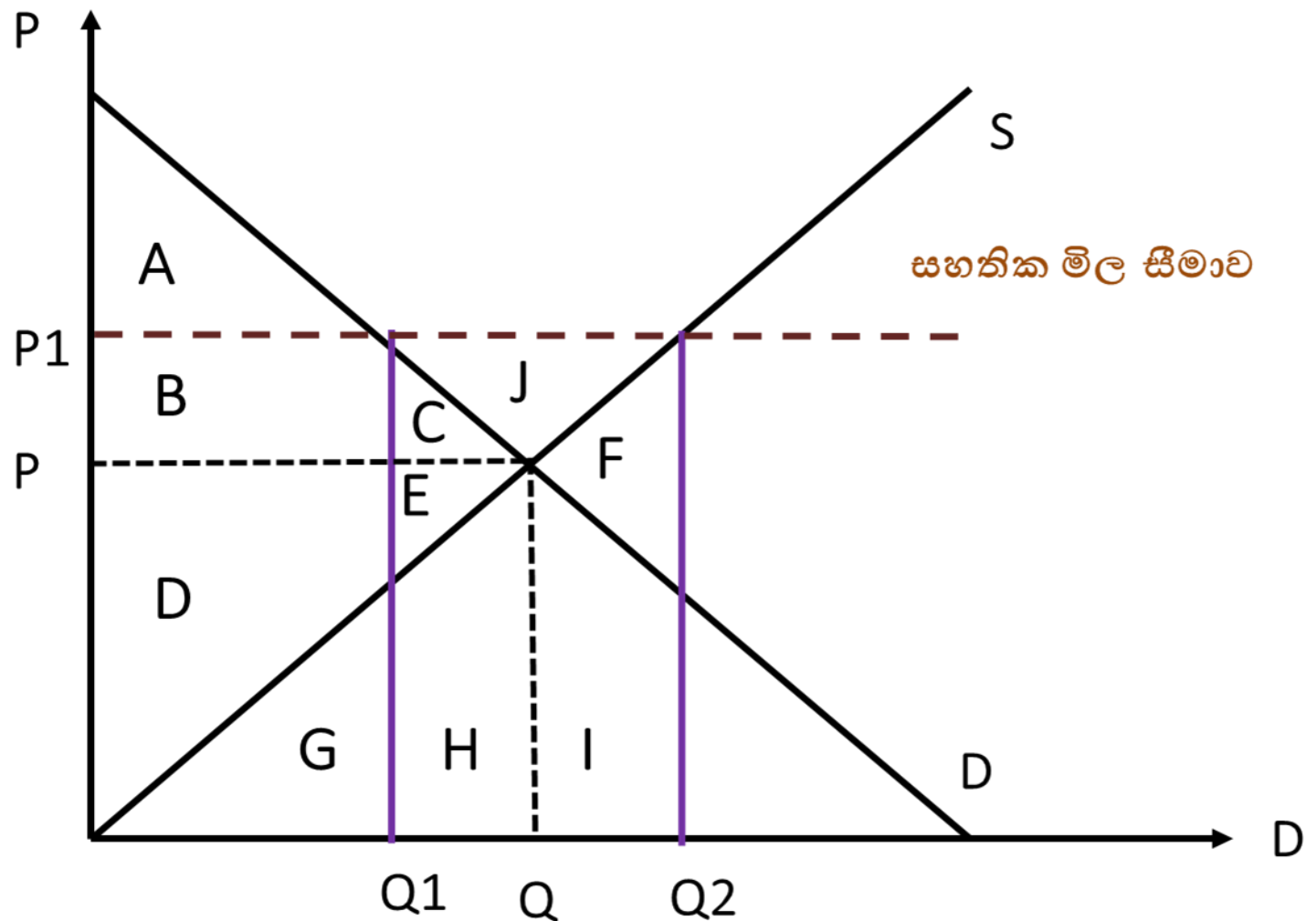

සහතික මිල සීමාව

iv. සහතික මිලට පසු පාරිභෝගික අතිරික්තය = A ($B+C$ අහිමි වී ඇත)

v. සහතික මිලට පසු නිෂ්පාදක අතිරික්තය = $B + D + C + E + J$
 ($B + C + J$ වැඩි වී ඇත)

සහතික මිල ප්‍රතිපත්තිය (අධිසැපයුම රජය මිලදී ගැනීම) විෂය ලෙස

vi. සහතික මිලට පසු රජයේ හිඟය = $C + E + F + H + I + J$

vii. අහිමි වූ සුභසාධනය = $C + E + F + H + I$

ආර්ථික විද්‍යාව

3 වන පාඩම - Video 10

සහතික මිල ප්‍රතිපත්තිය

- උණු පූර්ණ ගෙවීම

උගන් පුරණ ගෙවීම් ක්‍රමය සහිත මිල ආධාරක ප්‍රතිපත්තිය

උගන් පුරණ ගෙවීම් ක්‍රමය යනු අවම මිල සීමාව යටතේ නිෂ්පාදකයන් වෙළෙඳපොළට සැපයීමට කැමැති මුළු භාණ්ඩ ප්‍රමාණයම පාරිභෝගිකයන් ගෙවීමට කැමති වෙළෙඳපොළ තීරණය වන මිලක් රජය විසින් පනවන ලද අවම මිලක් අතර ප්‍රමාණය රජය විසින් නිෂ්පාදකයාට ගෙවීමයි.

උගන් පූරණ ගෙවීම් ක්‍රමය සහිත මිල ආධාරක ප්‍රතිපත්තියේ ප්‍රතිවිපාක තව දුරටත් පහත ලෙස දැක්විය හැකි ය.

1. අතිරික්ත නිෂ්පාදනය උගන් පූර්ණ ගෙවීම නිසා තොග සම්ප්‍රවිචනය නොවීම.
2. වෙළෙඳුන් නීතියෙන් පලා යාමට තැත් නොකිරීම
3. ඉහල ආයෝජන තත්ත්වයක් උද්ගත වීම.
4. පාරිභෝගික අතිරික්තය ඉහලයාම,
5. නිෂ්පාදක අතිරික්තය ඉහලයාම
6. සමාජ සුබ සාධනයටද බලපෑම් ඇති වීම.

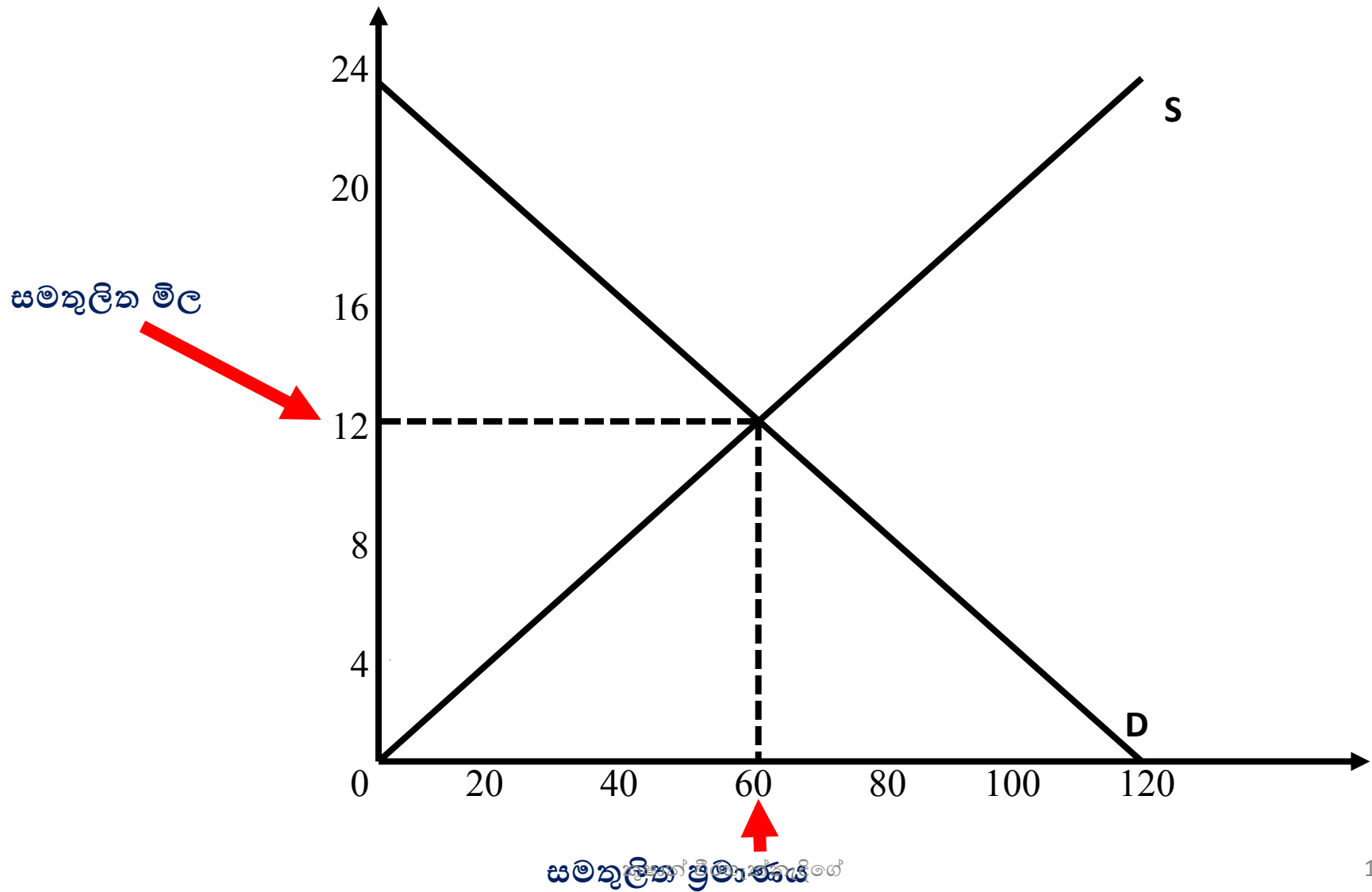
01 .සහල් සඳහා ඉල්ලුම් හා සැපයුම් ලේඛනයක් පහත ඉදිරිපත් කරයි

මිල P	ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය Qd	සැපයුම් ප්‍රමාණය Qs
0	120	0
4	100	20
8	80	40
12	60	60
16	40	80
20	20	100
24	0	120

ලේඛනය මත පදනම්ව පහත ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. ඉල්ලුම හා සැපයුම රේඛා නිර්මාණය කර සමතුලිත මිල ප්‍රමාණය සොයන්න.
- ii. පරිභෝගික අතිරික්තය, නිෂ්පාදන අතිරික්තය, අර්ථික අතිරික්තය(සමස්ථ සුභසාධනය) සොයන්න.
- iii. රජය මෙම වෙළඳපොලට මැදිහත් වී සහතික මිල රු 16 ක් ලෙස නියම කරන ලද්දේනම් පහත දෑ ගණනය කරන්න.
 - උණ පූර්ණ ගෙවීම යටතේ මුළු සැපයුම වෙළෙඳ පොලට ලාභා වූ පසු වෙළෙඳපොළ මිල
 - උණ පූර්ණ ගෙවීම යටතේ රජයේ වියදම
 - සහතික මිලට පසු පරිභෝගික අතිරික්තය
 - සහතික මිලට පසු නිෂ්පාදන අතිරික්තය.
 - අහිමි වන සුභසාධන වෙනස.

i. ඉල්ලුම හා සැපයුම් රේඛා නිර්මාණය කර සමතුලිත මිල ප්‍රමාණය සොයන්න.

ii. පරිභෝගික අතිරික්තය, නිෂ්පාදන අතිරික්තය, අර්ථික අතිරික්තය (සමස්ථ සුභසාධනය) සොයන්න.

පරිභෝගික අතිරික්තය

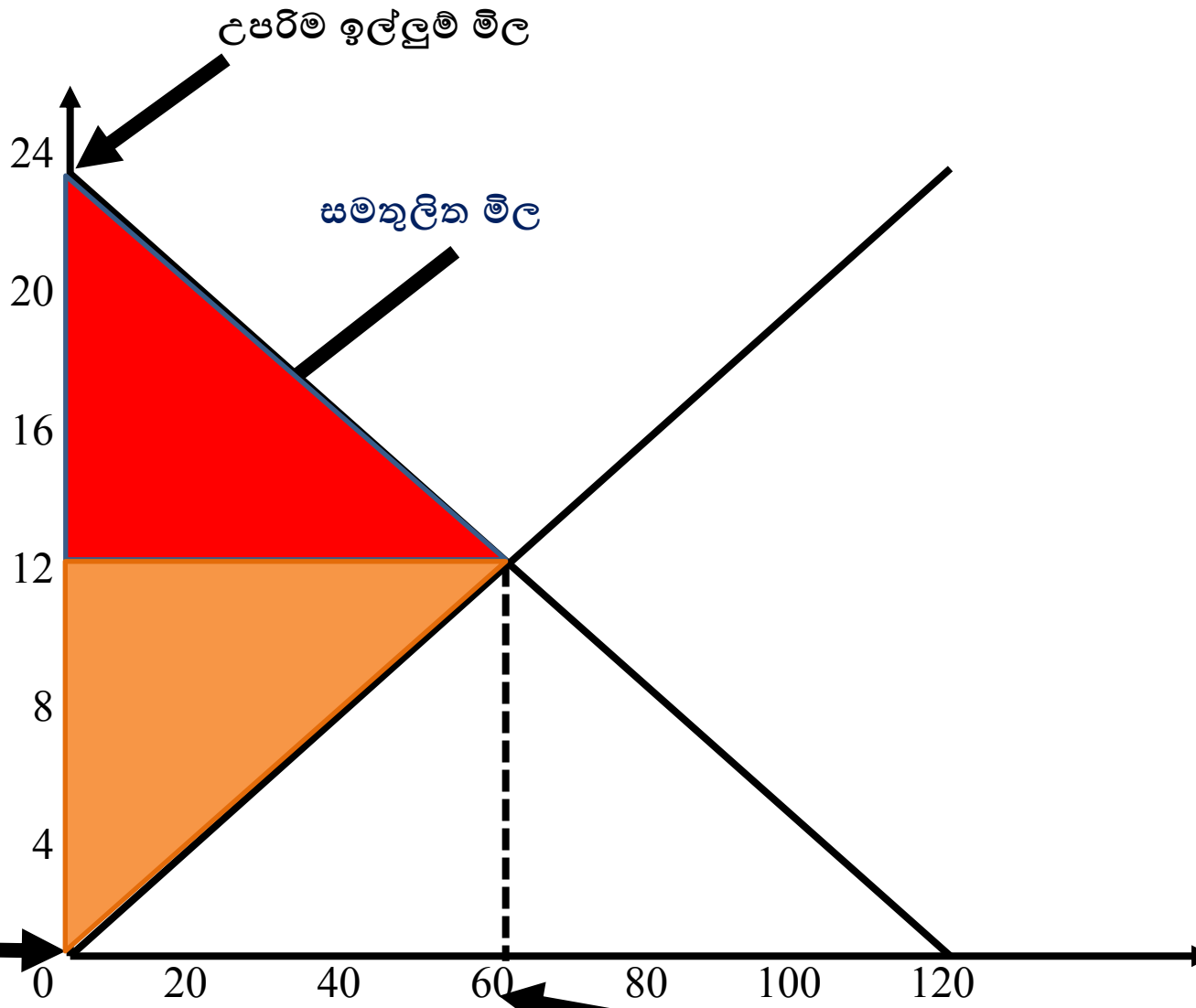
උපරිම ඉල්ලුම් මිල සමතුලිත මිල අතර වෙනස X සමතුලිත ප්‍රමාණය

$$\frac{24 - 12}{2} \times 60 = 360$$

නිෂ්පාදන අතිරික්තය

අවම සැපයුම් මිල හා සමතුලිත මිල අතර වෙනස X සමතුලිත ප්‍රමාණය

$$\frac{12 - 0}{2} \times 60 = 360$$

අර්ථික අතිරික්තය = පරිභෝගික අතිරික්තය + නිෂ්පාදන අතිරික්තය

$$360 + 360 = 720$$

සහතික මිලට පසු (ලාභ පූර්ණ ගෙවීම)

පරිභෝගීක අතිරික්තය

$$\frac{16 \times 80}{2}$$

රු 640

අහිමි වූ සුභසාධනය

$$\frac{8 \times 20}{2}$$

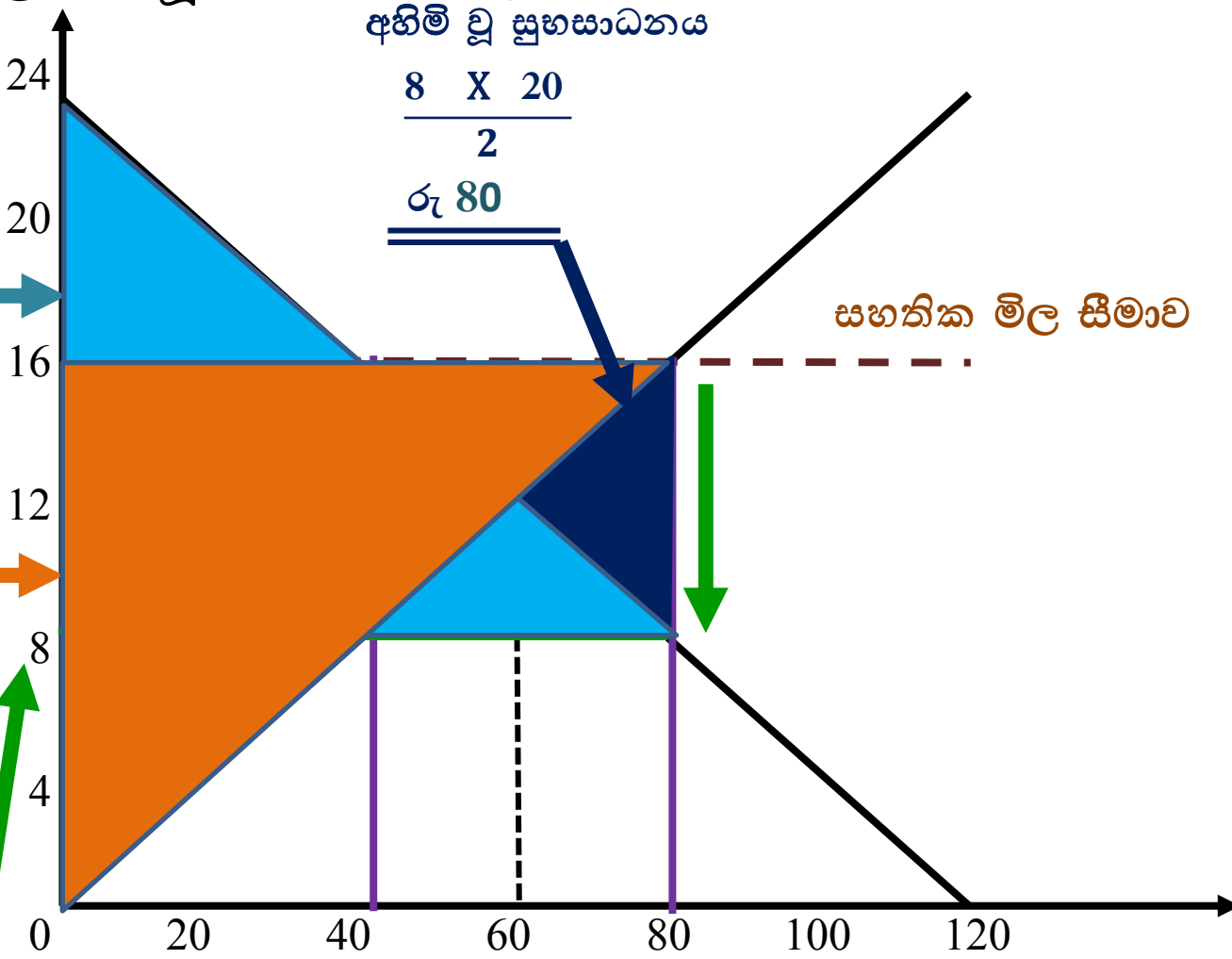
රු 80

නිෂ්පාදන අතිරික්තය

$$\frac{16 \times 80}{2}$$

රු 640

සහතික මිල සීමාව

වෙළඳපොළ මිල = 8

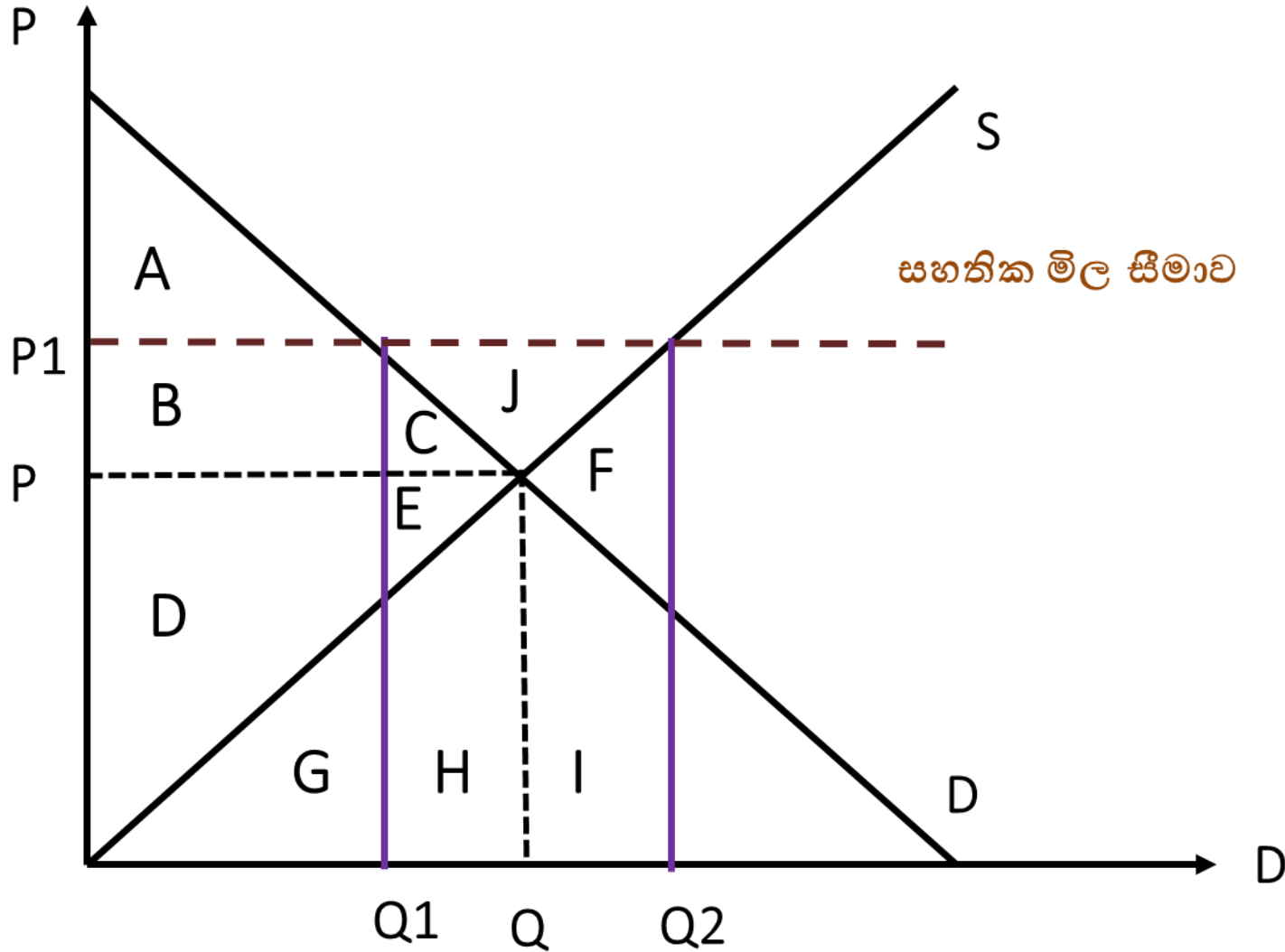
රජයේ වියදම

$$8 \times 80$$

රු 640

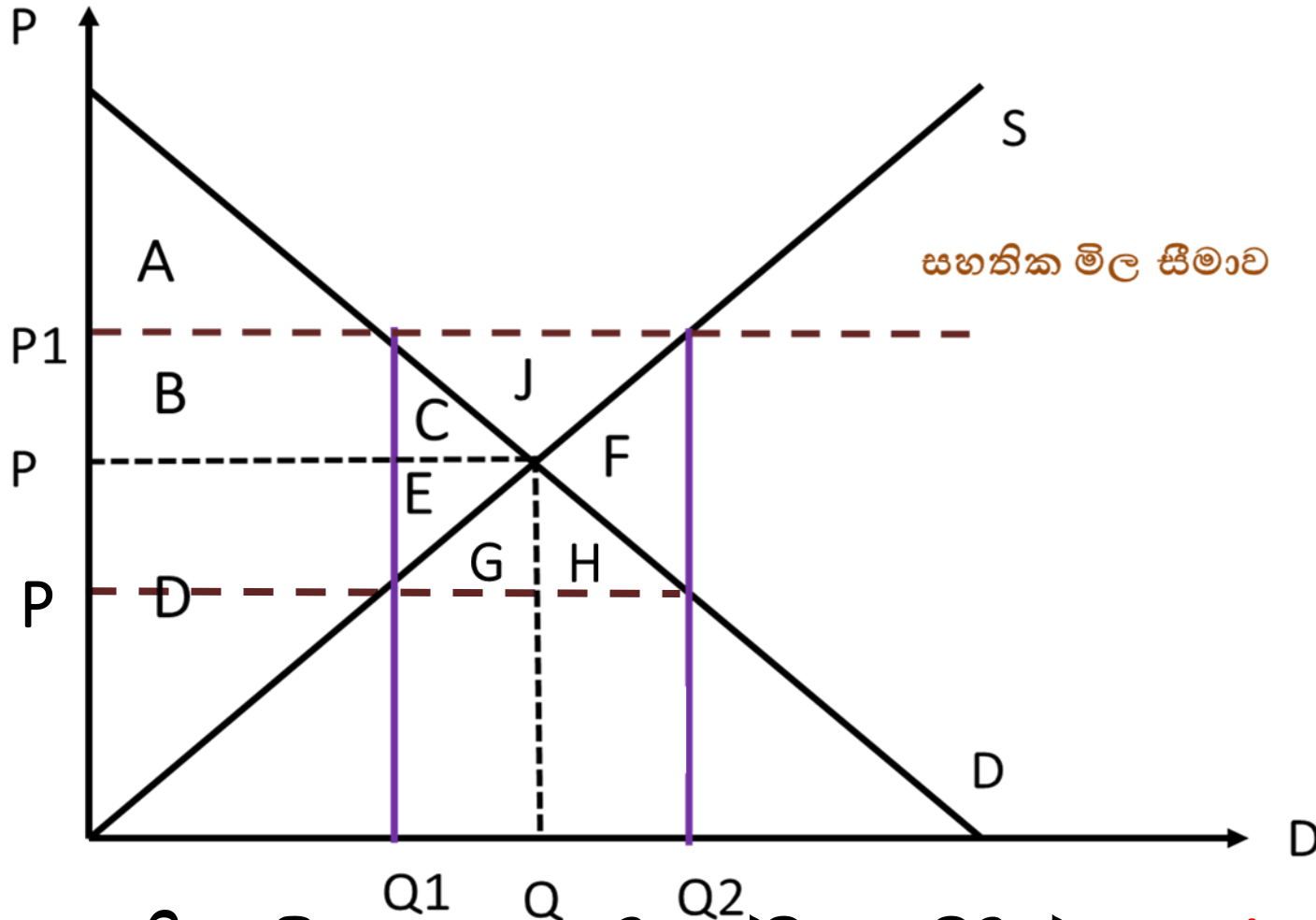
කුමාර් විශ්වවිද්‍යාලයේ

සහතික මිල ප්‍රතිපත්තිය (උණ පූර්ණ ගෙවීම) විෂය ලෙස

- i. සහතික මිලට පෙර පාරිභෝගික අතිරික්තය = $A+B+C$
- ii. සහතික මිලට පෙර නිෂ්පාදක අතිරික්තය = $D+E$
- iii. සහතික මිලට පෙර ආර්ථික අතිරික්තය = $A+ B+C+D+E$

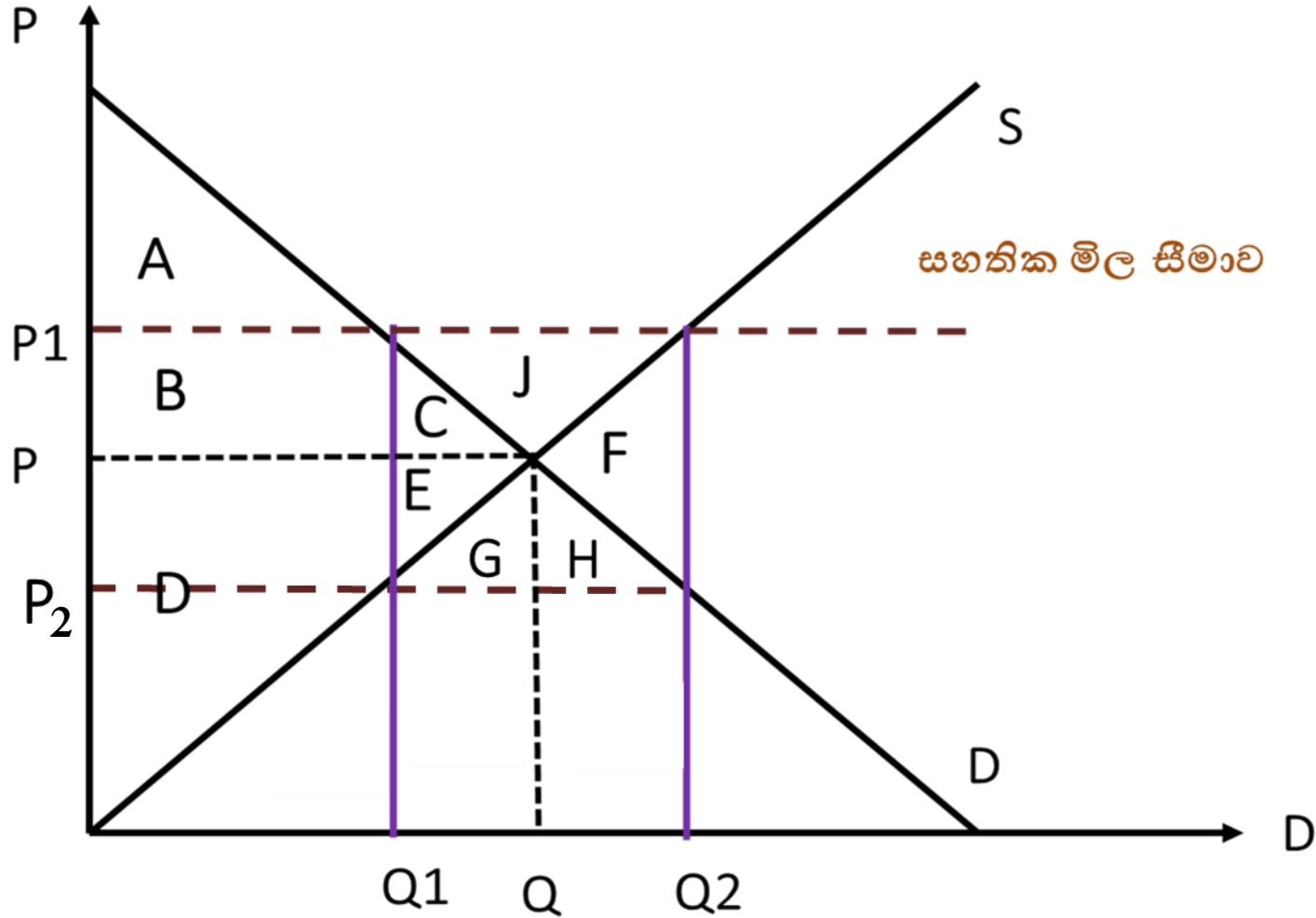
සහතික මිල ප්‍රතිපත්තිය (උණ පූර්ණ ගෙවීම) විෂය ලෙස

iv. සහතික මිලට පසු පාරිභෝගික අතිරික්තය = $A + B + C + D + E + G + H$
 ($D + E + G + H$ වැඩි වී ඇත)

v. සහතික මිලට පසු නිෂ්පාදක අතිරික්තය = $B + D + C + E + J$
 ($B + C + J$ වැඩි වී ඇත)

සහතික මිල ප්‍රතිපත්තිය (උණ පූර්ණ ගෙවීම) විෂය ලෙස

vi. සහතික මිලට පසු රජයේ හිඟය = $B + C + D + E + F + G + H + J$

vii. අහිමි වූ සුභසාධනය = F

විශේෂයෙන්ම කෘෂිකාර්මික භාණ්ඩවල මිල ගණන් ස්ථායීකරණය

- විශේෂයෙන්ම කෘෂිකාර්මික භාණ්ඩවල මිල ගණන් නිතර උච්චාවචනය වීම ප්‍රායෝගික ලෝකයේ සුලබව දැකිය හැකි කරුණකි. කෘෂි භාණ්ඩවල මිල ගණන් උච්චාවචනය නිරන්තරයෙන් සිදු වන විට ගොවීන්ගේ ආදායම් අස්ථායී වීම ප්‍රබල ගැටලුවක් වී ඇත.
- මෙබඳු අවස්ථාවන්හි දී වගා කරුවන්ගේ ආදායම් ස්ථායී කිරීම සඳහා ආණ්ඩුවක් විසින් විවිධාකාර වූ මිල ස්ථායීකරණ වැඩ පිළිවෙළවල් ක්‍රියාත්මක කරනු දක්නට ලැබේ.
- නිෂ්පාදකයන්ගේ සලාක නියම කිරීම, තොග රැස් කිරීම හා මුදා හැරීම, ඉඩම් වගා කරන ප්‍රමාණය සීමා කිරීම, ආනයන තීරු බදු පැනවීම, ආනයන සලාක කිරීම, අභිමතය පරිදි ආනයන සීමා කිරීම වැනි ක්‍රියා මාර්ග මිල ස්ථායීකරණය සඳහා යොදා ගනු ලබයි.

● නිෂ්පාදකයන් මත සලාක නියම කිරීම ඒ අතර වැදගත් වන ස්ථායීකරණ වැඩ පිළිවෙළකි. කිසියම් නිශ්චිත කාලයක් තුළ නිපදවිය හැකි නිමැවුම් ප්‍රමාණය පිළිබඳ උපරිම සීමාවන් ආණ්ඩුව විසින් නියම කිරීම නිෂ්පාදන සලාක කිරීම යන්නෙන් අදහස් කෙරේ.

● වෙළෙඳපොළට ළඟා වන සැපයුම සීමා කරමින් මිල ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගෙන යාමට මෙමගින් අපේක්ෂා කෙරේ.